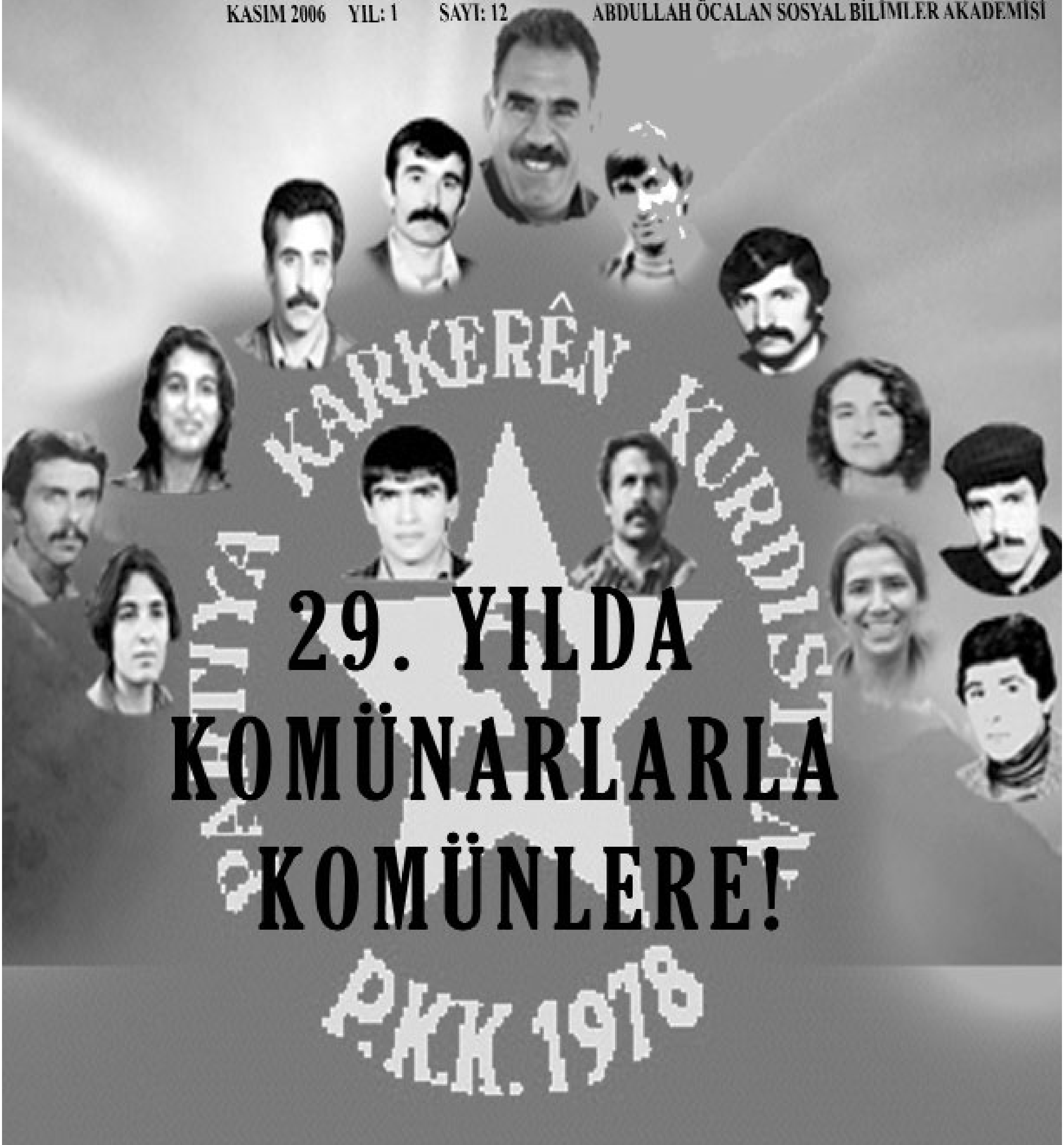
KOMÜNAR

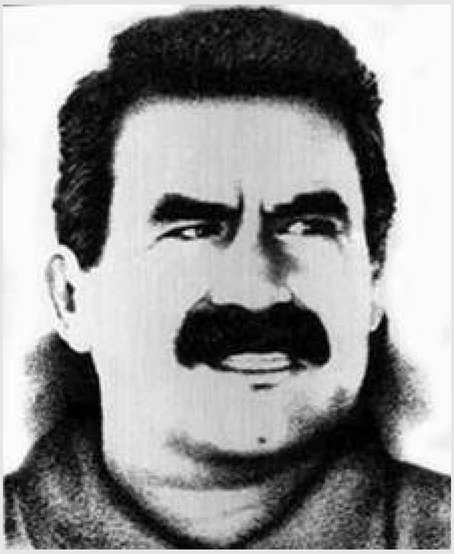
SOSYALİZMDEN KUŞKU DUYMAK İNSANDAN VE ONUN GELECEĞİNDEN KUŞKU DUYMAKTIR

KASIM 2006 YIL: 1 SAYI: 12 ABDULLAH ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

29. YILDA KOMÜNARLARLA KOMÜNLERE!

İÇİNDEKİLER...

Düşünce ve
irade özgürlüğümün
bana bahşettiği hak ve görevleri
yerine getirmek,
onurlu insan olmanın da
başta gelen gereğidir.
Bu hakkımı PKK'nin -uzun
süredir olgunlaştırdığım
düşünsel temeller üzerinde-
yeniden yapılandırılması
temelinde kullanmayı
esas görev bileceğim.

KOMÜNAR OLMAK;
Demokratik Sosyalizm mücadelesinde tanımlanmış bir kimlik sahibi olmaktır

Bir Komünar

Birinci yılımız vesilesiyle bir okuyucumuzun- bir komünar'ın yolladığı mektuba, "Komünardan" başlıklı editör sayfasının yerine olduğu gibi yayınlayarak yer veriyoruz. Aynı zamanda 1. yıl vesilesiyle söyleyebileceklerimizin de bütünlüklü ifadesidir.

En çok ismini sevdik. Nedenini tam bilemedik ama her telafuzda, ses yüreğimizin ve bilincimizin bir yerlerinde o şifre denen, kod denen gizli anlamları harekete geçiren bir anlam anahtarına dönüştü...

'Komün' kavaramı, Apocu hareketin tarihini biraz bilen ve yaşayan herkes için sonsuz anlamlara sahip bir kimlik tanımlamasıdır. Apocu hareketin ilk kurucuları olan önder militanlarının kendi yaşam alanlarına 'komün evleri' dediklerini biliyoruz.

Bir de en çok zindan direnişlerinde yaşamın 'komün' üzerine kurulduğunu ve düşmanın en çok da komüne dayalı yaşamı yoketmeye çalıştığını biliyoruz. 'Komün'ü korumak çoğu zaman yaşamı korumanın diğer adı olmuştur. Apocu hareketin kadrosu için 'komün' ve 'komüncülük', özlenen yaşamın adı ve örgütlenmesi anlamını taşımıştır.

Bir de, bir kimlik tanımlaması olarak "biz komünistler" deyimini sevmiştik en çok… Apoculukta 'Komünist olmak', özünde kollektif, eşit ve özgür bir yaşamı yaratmanın ve yaşamanın kimliği olageldi.

Komünistler, belki bu kimliği sistemi bütünüyle aşabilecek bir düşünsel ve pratik gerçekliğe ulaştıramadı. Ve yaşanan tarih de, komünistlerin hep de eksiklerini yazdı. Komünistliğin karşıtı olan egemenlikli, iktidarcı ve bireyciliğe dayalı mevcut sistem, en çok bu sözcükten korktu ve bu sözcüğü neredeyse bir küfre dönüştürdü. Bu, bir yönüyle doğrudur. 'Komünist olmak' yani komün yaşamını esas almak ve onu inşa etmeye çalışmak yani 'komüncü olmak' ya da 'komünar olmak'… hangi dilde olursa olsun, komünal yaşamı istemek ve örgülemek özünde bu sistemin reddi anlamına gelir. Bundandır komünist, komüncü ya da komünar olmak bu sisteme 'red' anlamında bir küfürdür.

20.yy. komünistliğin bütün eksikliklerine rağmen insanca bir yaşam yaratma ideasını temsil eden en güçlü kimlik olduğunu birçok pratik örneğiyle ispatladı. Hiç kuşkusuz daha çıkışından itibaren kendisini "Dünya Komünist Hareketinin Kürdistan Kolu" olarak tanımlayan Apocular bu kimliği yaşamsallaştırma ve topluma mal etme iddiasının en güçlü temsilcileri oldular. Ama sistemin ideolojik saldırıları karşısında kendi kimlik tanımlamasını koruma, geliştirme ve güçlendirme noktasında önderliksel olarak en büyük devrimleri yaşamasına rağmen hareketin kadroları olarak bizlerin bu öz kimliğimizi yeterince sahiplenerek, güçlendirip-yaşamsallaştırabildiğimiz söylenemez.

Önderliğin Kürdistan devrimini özü itibariyle bir 'kimlik sorunu' olarak tanımlayıp, bu devrimin en hayati yönlerinden birisini de dili koruma, geliştirme ve kendi diliyle konuşan bir toplum yaratabilme boyutunda dayatmasını çok fazla anlayamadığımız görüldü. 'Komün' kavramının toplumsal anlamını ve değerini, komünü savunma ve yaşamsallaştırma duruşu ve kimliği olan komüncülüğü bir kimlik olarak özümseyip temsil ettiğimiz pek söylenemez. Önderliğin bütün savunmalar boyunca kaynak olarak ortaya koyup amaca dönüştürdüğü demokratik-komünal toplum gerçeğini de yeterince özümseyemediğimizi; yaşanan pratik gerçek içerisinde doğru çözümleyip özeleştirel bir yaklaşım sergilemediğimiz de önemli bir yetersizlik olarak ortaya koymak durumundayız.

Önderliğin hem örgütlenme modelinde hem de kimlik tanımlaması olan örgüt isminde 'KOMÜN' kavramını bu kadar dayatmasını anlamadığımızı itiraf etmek durumundayız. Sistemin mezheplerinin kimlik tanımlamaları olan bir çok kavramı rahatlıkla kendimize yakıştırırken (anarşist, liberal, reformist, feminist vb.) komünist olmayı, komüncü olmayı, komünar olmayı özümseyip yeterince sahiplenemedik. Oysa önderlik sonunda "Bir komüne üye olmayan birisi benimle arkadaşlık kuramaz" diyerek, hem kendisinin hem de onunla arkadaş ve giderek onun birer militanı olma iddiasında olanların kimlik tanımını çok net bir biçimde ortaya koydu. Böylece bizler de birer komünar olmanın, Önderlik çizgisinde devrimcilik yapma

iddiasının temel bir tanımlaması olduğunu daha net anladık.

Komünar olmak; komün yaşamını yani eşitlikçi, özgürlükçü ve adil bir yaşamı yaratmanın militanı olmak gibi sade ve özlü bir kimliğe sahip olmaktır.

Komünar olmak; demokratik komünal doğal toplum yaşamını çağın koşullarında yeniden yaratmaktır.

Komünar olmak; demokratik sosyalizm mücadelesinde tanımlanmış bir kimlik sahibi olmaktır.

Komünar olmak; yeni bir toplum yaratmanın bilincine sahip olmaktır. Bu bilinci oluşturup topluma mal etme misyonu komünar olmanın temel görevidir. Komünar olmak bu anlamda önde olmak, öncü olmak ve bunun bir gereği olarak kendini sürekli üretme yeteneğinde olmaktır.

Komünar Dergisi bize kendi kimliğimizi daha güçlü anlamamamız ve bu kimliğin gereklerine göre kendimizi donatma rolünü bugüne kadar bütün eksikliklerine rağmen-başarıyla yerine getirdi.

İdeolojik bir yayın organı olmanın gerektirdiği kapsam ve içerikte olması ona farklı bir bakışı zorunlu kıldı. En ciddiye alınan, misyon yüklenen ve bu misyonun gereklerine uygun beklentiler yaratan bir başlangıcı oldu.

Bir yılını tamamlarken Komünar Dergisi ile ilgili belirtilecek elbette birçok nokta var. Ancak bizim için asıl olan Komünar'ın bir kimlik tanımlayanı olarak literatürümüze yaptığı katkıdır. İçeriğine ve biçimine ilişkin hem editöryanın bütün sayılardaki değerlendirmeleri hem de yaşamın bütün alanlarında bu konuda yapılan tartışmalar komünar kimliği ile kendini tanımlayan kadronun bildiği konulardır. Geçen bir yıl içerisinde ortaya çıkan düzey küçümsenmeyecek bir düzeydir. Bu düzeyin bütün kadroya mal edilip bir kimliğe dönüştürülmesi konusunda yaşanan en ciddi yetersizlik örgütlenme alanındadır.

Önderliğin bu dergiyi çıkaran Sosyal Bilimler Akedemisine yüklediği misyon ve derginin içeriğinde ortaya konulan sorunların çarçıpıcılığı ve ciddiyeti bu kadar net iken, bu derginin kadroya ve ilgili çevrelere ulaştırılmasında yaşanan ciddi yetersizlikler temel bir sorun olarak kadronun ve hareketin gündemine girmek durumundadır. İdeolojik çalışmanın bir önderlik çalışması olarak en hayati çalışma olduğu bilinmesine rağmen, bu çalışmaların kadroya ulaştırılıp mal edilmesinde yaşanan duyarsızlıklar temel kimlik duruşumuz olan ideolojik duruşta içinde bulunduğumuz gerçeği göstermektedir. Elbette bu konularda örgüt sorumluluğu üstlenmiş ilgili kurum ve kişiler tartışmalar yürütmüş ve sorunların çözümü için çaba sarfetmişlerdir. Ancak biz komünar okuyucuları ve komünar kimliğini taşımanın getirdiği sorumluluk çerçevesinde geçen bir yılın eksiklerinin aşılması için eleştirilerimizi de iletmek istiyoruz.

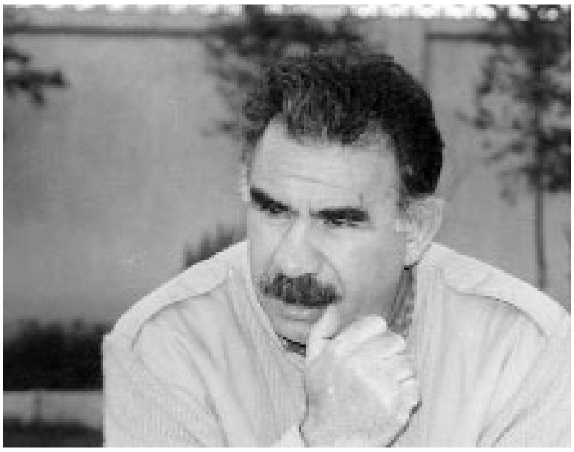
Öncelikle şunu belirtelim ki; 12. sayısını çıkarmaya hazırlandığınız Komünar Dergisinin bugüne kadarki bütün sayılarını elimizde bulunan imkanlar çerçevesinde takip etmeye çalıştık. Ancak içinde bulunduğumuz koşullardan dolayı Komünar'ı takip etme imkanına dağ koşullarında ancak bir elin parmak sayısını geçmeyecek arkadaş sayısı sahiptir. Zira dağ kadromuzun ezici çoğunluğunun bulunduğu gerilla sahalarını gezme fırsatımız olduğundan dolayı, basılı bir halde ulaşması gereken Komünar'ın bir iki sayısı dışında hiçbir alana ulaşmadığını görebildik. Yine gittiğimiz her alanda kadronun -tek bir sayısını okumuş ya da kulaktan duymuş olsa bile- Komünar'a karşı büyük bir ilgi duyduğunu da gördüğümüzü belirtmek istiyoruz. Daha önce de belirttiğimiz gibi derginin içeriğine ve biçimine ilişkin kimi eleştiriler olsa da temel sorun dergiye ulaşabilme sorunudur. Bu konunada yaşanan yetersizlikleri ciddi bir sorun olarak görüp, buna karşı kadro adına Komünar Dergisini çıkarmakla mükellef olan arkadaşların aradan bir yıl geçmesine ve bu konuda defalarca bilgilendirilmiş olmasına rağmen hala sorunu aşamamış olmalarını, birinci yıl vesilesiyle bir kez daha eleştiriyoruz. Önümüzdeki dönem çalışmalarında belirtilen bu yetersizlikleri gidermek için komünar olma misyonu taşıyan bütün hareket kadrolarının ısrarlı ve dayatıcı olacaklarını da belirtmek istiyoruz.

Komünar olmak büyük bir gurur ve heyecandır. Bu gurur ve heyecanı bilinç ile tamamlama çabası olan Komünar Dergisini sadece ideolojik bir yayın organı ya da herhangi bir dergi olarak değil bir kimlik olarak taşımamıza vesile olan bu çalışmayı yürüten komünarlara yeni çalışma döneminde başarılar diliyoruz. Ayrıca komünar olma bilincini geliştirip güçlendirmenin sorumluluğunun bütün önderlik militanlarının görevi olduğunun bilinciyle bu kimliğin gururunu ve heyecanını taşıyan bütün Apocuları Komünar'a her yönüyle sahip çıkmaya ve güçlendirmeye davet ediyoruz.

Devrimci Selam ve Saygılarımızla

18. YIL, BÜYÜK PKK DAVASININ ZAFERE EN YAKIN OLDUGU YILDIR

Reber Apo

PKK, 18. yıl gerçeğinde zafere en yakın olmayı kanıtlamıştır.

Büyük parti davamız en az donanımla ve fazla gelişkin olmayan iddialarla ne olduğu, ne olacağı fazla belirgin olmayan bir grupla, Amed'in Fis köyünde adım attığında, günümüze kadar destansı diyebileceğimiz bir süreci yaşamanın adıdır.

Şüphesiz parti tarihimizin daha öncesi de vardır. 1973 baharı, partileşmemizin daha alt düzeyde rüşeym haliydi. Bu da bir ciddi adımdı ve daha sonraları her yılın böyle kuruluş anlamında bir yeri vardır. Nasıl ki, her bahar yeni bir yaşamın başlangıcı ise, yeşerme, filizlenme ve tohuma gelmede, her yılın kesinlikle böyle bir anlamı vardır. Hem her yıl filizlenir, tohuma gelir, hem de yalnız bir yıl için değil, ikinci yılda daha değişik bir ürün ve üçüncüsünde de daha fazla... Şimdi on sekizinci yılındayız. Ürünleri çok çeşitlidir, hem de oldukça niteliklidir. Bu zenginleşme içinde PKK'yi buraya kadar getirdik.

Salt ulusal kurtuluş ürününü vermiyor, salt parti ürünü vermiyor, salt savaş ürünü vermiyor; buna benzer bir çok ürün veriyor. Bugün en iddialı sosyalizmin de ürünlerini veriyor, kadın özgürlüğünün ürününü veriyor. Tarihte eşine ender rastlanan bir özel savaşa karşı ayakta durmanın ürününü veriyor. Dünya da birleşse, başarılabileceğinin imkanını, ürününü veriyor. Bunlar parti davasında iddialı olanların, eşsiz hazineler olarak görüp değerlendireceği, sınırsız zafer umudu ve tutumuyla kendini silahlandıracağı büyük değerlerdir.

Parti davasının önemini anlayamamanız veya bütün kapsamıyla değerlendirip gereğini yerine getirememeniz, sizin için gerçek bir yetersizlik ve dolayısıyla bir üzüntü kaynağı olmalıdır. Parti ülküsü kadar, bu aşamada, bu kapsamda hiçbir ülkünün ve değerli bir çalışmanın olacağını sanmıyorum.

Düşünün, ben çoğunuzun yaptığı gibi ne kitleler içinde, ne sıcak savaşım alanlarında çaba harcama imkanına kavuştum. Ama bir parti üzerinde, bir partinin fikri örgütlenmesi üzerinde, özellikle kadro çalışması üzerinde yoğunlaştığımda ne destanlar yaratılabileceğini gösterdim. Bundan daha değerli çalışma olabilir mi? Çok zor koşullarda olan bu çalışmanın bile nelere kadir olabileceğini şimdi görebilirseniz, "parti davası çok büyük bir olay, partileşmek en büyük bir güçtür" diyeceksiniz.

Düşünün, benim başka güç kaynağım var mı? Yok! Tüm gücümü partileşmekten alıyorum. Parti üzerine yoğunlaşmak, partinin ilkelerine göre yaşamak, partinin örgütleşmesine güç vermek, tüm güçlerin esasıdır. Bu çok açık! Parti kadroları olarak gerçekten yüklenmek istiyorsunuz, etkili olmak istiyorsunuz! Bunun adı, yolu; partileşmek ve ilkelerine göre gerekli kıldığı tarza ulaşmaktır. Bunu gösterdiğinizde güçlüsünüz. Başka bu ülkede, ordu içinde ve hatta tüm düşmanlarımıza karşı güçlenmenin yolu düşünülemez. Tekrar partinin Önderlik çizgisi diyorsunuz. İşte, partileşmenin yoluna kendini yatırmanın gücüdür. Daha da açarsak; ilkeleri var, onunla tutarlı çabaları var. Çabaların yerli yerinde, ustaca sergilenmesi var. İşte Önderlik, işte başarı!

Son zamanlarda sıkça görüyorum; "parti ölçüleri aşındı, gerilla da aşındı, yurtdışında Avrupa'da yaşam aşındı!" diyorsunuz. Bir PKK kadrosu için bu sözleri söylemek ve söyleyip de acı duymamak kadar, acı duyup da kendisine karşı savaşmamak kadar tehlikeli bir tutum olamaz. Ama ne yazık ki, sadece bunları söylemekle yetinmiyor ve olumsuzu yaşıyorsunuz. Bana göre kay-

Nasıl ki, her bahar yeni bir yaşamın başlangıcı ise, yeşerme, filizlenme ve tohuma gelmede, her yılın kesinlikle böyle bir anlamı vardır. Hem her yıl filizlenir, tohuma gelir, hem de yalnız bir yıl için değil, ikinci yılda daha değişik bir ürün ve üçüncüsünde de daha fazla... Şimdi on sekizinci yılındayız. Ürünleri çok çeşitlidir, hem de oldukça niteliklidir. Bu zenginleşme içinde PKK'yi buraya kadar getirdik

betmenizin en temel nedeni bu.

Ben PKK'nin bütün şehitlerinin anısına belirtirim ki, partileşmek kadar değerli hiçbir çaba yoktur! Parti ölçülerinde ısrar, parti yaşam tarzında ısrar, parti görevlerinde ısrar, cephede kazanacağınız en son nihai zaferden bile daha değerlidir! Nihai bir zafer gelip geçicidir, belki ardından bir yenilgi de gelebilir, ama kapsamlı bir partileşmenin önünde her zaman başarı vardır ve süreklidir. Kapsamlı partileşen nihai zafere kadar kazanır. Onun için zafer kişiliğinde ısrarlı olan, önce partileşmenin tüm gereklerine ulaşmalıdır. Buna hiç fazla sözle anlam vermeme gerek yok. Benim pratiğime bakın; daracık bir yerde ve çok kısır olanaklarla yürüttüğümüz parti çalışmaları bugün bizi nereye götürdü, bizi nerelere taşırdı. Başarılarımız ne kadardı, hesaplayabiliyor musunuz?

O halde, parti tarihinden öğreneceğiniz en temel husus varsa, o da bütün başarıların sırrı partileşmededir; partinin ölçülerine, tarzına, temposuna, ahlakına sahip olmadadır. Bunda karar, bunda ısrardadır. Çok yapıldığı için fazla tekrarlamak istemiyorum ama, çok yalın parti tarihinden ne sonuçlar çıkarılmalıdır derseniz veya PKK tarihi nasıl anlaşılmalıdır sorusu sorulursa; bu tarihin dönemleri vardır, her yılı vardır, hatta her saati vardır. Her bir saati kesinlikle diğerinden daha değerlidir. Bir zincirin halkaları gibi, sürekli göğe yükselen helezonvari sütun gibi, hep birbirlerini ilerletir, bağlar amacına ulaşıncaya kadar durdurak bilmez, kopukluklar yoktur, sistemsizlik yoktur. Tarz, tempo kesindir, düşmanın ulaşamayacağı kadar, dağıtamayacağı kadardır.

Küçük bir tohum olarak serpildiğimizde, onun çürümemesi için gereken yapılmıştır. En önemlisi de, düşmandan korunmuştur. Yani sert bir rüzgardan, kurak kalıp çürümekten korunmuştur. Nasıl oldu? Üzerine titreyerek! Bir ananın çocuğuna olan bakımından daha fazla bakarak! İdeolojik çalışma bunun içindi. Düşman tehlikelerinden uzak olmak için gizlilikti ve bu başarıldı. İdeolojik gelişme süreci, yılları kesinlikle olmazsa olmaz kabilinde bir süreçti. Ondan önce bu halkın içinde, sadece kendinden utanç duyma vardı. Kişinin atomuna dek toplumun parçalanması, dolayısıyla zayıflığı vardı. İddia yoktu, karar yoktu, bir araya gelme hiç yoktu. Kardeş kardeşi bile bir arada bir saat tutamazdı.

İdeolojik hamle sürecimiz buna bir son verme süreciydi. Yıllarca inkar edilmiş "ben bir daha sana gelemem, ben bir daha seninle yaşayamam" denilen toprağımıza ve insanımıza bir bakıştı. Hain gibi birbirlerine bakanların dost gibi bakmaya başlamalarıydı. Birbirlerine müthiş yabancılaşmış olanların, tanışmışlığa gelmesiydi. İdeolojik gerçeklik budur! Bakış yaratıldı! Dost bakışı, birlik bakışı, ruh yakınlığı, ülke bakışı! Bunlar az önemli değil. Yürümek için önce bakacaksın, yapmadan önce de göreceksin. Bunlar olmadan tek bir adım bile atılamaz. Önemi bu kadardır.

Örgütlenme yürüyüşe geçmedir!

Bakış açısı yaratıldıktan sonra, verilmesi gerekenler tespit edildikten sonra ona yürüme gücü kazandırılmalıdır. Nedir bu? Toprağa ve halka yürüyüş tek kişiyle olmaz, örgütle olur. Tutarlıysak bakışlarımızda, görmemiz gerekenlerle birlikte yürüyeceğiz. Çünkü ulusal amaç herkesin; bir avuç hain dışında, onda ısrar edenlerin dışında, herkesin amacıdır. Özgürlük, bir halk için, herkes içindir. Dolayısıyla herkesin yürüyüşünü gerektirir. Örgütün gereklerini bugün bile tartışıyoruz. Yerine getiremeyenler yalancıdır! Örgütle yürüyemeyenler hem bakış yoksunudur, hem yürüyüş! Onun ülkesine, halkına bakışı yoktur! O bir kördür! Yalnız körce, sersemce kendini yürüteceğini sanır! Bu yılları da biz yaşadık, hem de kısa aralıklarla.

1980'lere merdiven dayadığımızda, toprağa yürüyüş, halka ulaşma asgari düzeyde

gerçekleşmişti. Bu ne demektir? İdeolojiden politikaya aşama yapmak demektir! Politikanın doğru olduğu, halk yürüyüşünün gerçekleştiği ve bu anlamda özgürlük savaşımının artık politik anlamda başlaması demektir! Düzen uyandı, bakış açısını yok eden, "senin ülken yoktur, senin halkın yoktur" diyen güç baktı ki, bakış oluştu, politika başladı, bir kez daha tek ferdi kalıncaya dek yok etmek için, bildiğiniz geri bir faşist süreci bize karşı geliştirdi.

12 Eylül son tahlilde nedir? Bu bakış açımızın ve halk yürüyüşümüzün yok edilmesidir. Büyük bir savaştı, özel savaştı. Biz daha onun ayak sesleri geldiğinde yurtdışına çıktık. Yürüyüşün kesilmemesi için bu bir taktikti. Taktisyenlere sorarım; daha ayak sesleri bile çok uzaklardan gelirken, biz neden bu adımı attık? Ve iliklerimize kadar titriyoruz adeta. Nasıl ezilmeyeceğiz altında? Sorumluluk duygusu budur! Bu bakış yok olmasın ve bu yürüyüş kesilmesin diye yüreklerimiz nasıl sık atıyordu, acaba hiçbir zaman düşünecek misiniz?

Yakalanmamak! Bu yılları hatırlıyorum; yakalandığında sadece kopan benim yüreğim olmayacak, bir halkın yüreği olacak! Karartılan bakışlar sadece benim olmayacak, kendi toprağında biraz özgürce, biraz ulusalca bakması gereken bir halkın olacak. Onun gözleri dökülecek! Bu nedenle aman kendini koru! Korumak için, yaşatmak için, kendini iğne ucundan geçirme taktiğini uyguladık. Bunun için dur-durak olur mu, bunun için kendini yere atmak, bunun için kendini ucuz ölüme terk etmek olur mu? Tam tersine, çünkü sende gören göz, artık bir halkın gören gözdür; atan yürek bir halkın yüreğidir. Ona nasıl ihanet edebilirsin? Eğer gerçek böyle ise; milyonlar yüreğinizde atıyorsa, gözleriniz milyonların gözleriyse, büyük görüyorsa; o kişi duramaz, o kişi görmezlik edemez.

İşte biz böyle yaşamaya başladık! Partinin bakıştaki iddiası, soluksuz yürüyüşü böyle anlamlıdır. Gelişmeyi biz böyle sürdürdük.

Son zamanlarda sıkça görüyorum; "parti ölçüleri aşındı, gerilla da aşındı, yurtdışında Avrupa'da yaşam aşındı!" diyorsunuz. Bir PKK kadrosu için bu sözleri söylemek ve söyleyip de acı duymamak kadar, acı duyup da kendisine karşı savaşmamak kadar tehlikeli bir tutum olamaz.

Çoğunuzun daha halen anlamadığı bir gerçeklik! Bizim yürüyüşümüzde veya partimiz adına bende böyle gelişti, anlam buldu. Şaşıyorum çoğunuza, halen bu bakış açısına ve yüreğe sahip olamayanlarınıza! Ne kadar acı ve ne kadar iflah olmaz bir durum! Düşman çizmesi ile, partimiz adına ne yapılmışsa yerle bir edilmek istediğinde, biz bir savaşçı yetiştirmek için canımızı dişimize takıyorduk. Arkamda yer alanlar, o süreçte "bir daha ülkeye dönüş mü" diyerek dalga geçiyorlarmış. En kendini sorumlu tutması gerekenler böyle! Fakat başka yapılacak bir şey yoktu. Bir savaşçı yetiştirmek için o zaman bunun dışında bir şeyle uğraşmak mümkün olamazdı. Her şey oradaki ısrara bağlıydı. Tarihi kaybetmek istemiyorsan, yüreğinin sökülüp kurutulmasını kaybetmek

istemiyorsan savaşta ve savaşçıda ısrarlı olacaksın. Hiç kimse bunun anlamını bilmedi, "neden bu arkadaş bu kadar ısrarlı" demedi. Israrlı olmak gerekirdi, çünkü başarılmasa hiçbir şey kalmıyordu.

Şimdi ben sizin bakışlarınıza ve yürek atışlarınıza baktığımda, bu noksanlığı görüyorum. Çokça söylendiği gibi, trene bakan gibi mi, mandanın yürek atışı gibi mi sorularını soruyorum. Eğer benim gibi bakılsa ve duyulsa, eminim ki o çabanın önünde hiçbir engel duramaz. Hele parti görevlerinde, savaş görevlerinde böyle başarısız kalınamaz, çaresiz de kalınamaz. En çok hayıflandığım bir konuda budur.

Bunlardaki bakışlar kimin, nasıl bu toprağa gitmişler? Özgürlükle iç içedirler, halen bir keçi kadar sevemiyorlar. Cudi dağındaki keçinin Cudi dağına sevdası daha fazladır. Ama,oradaki gerillanın bu bağlılığı daha gelişmemiştir ve öfkeliyiz! Yürekleri sanki manda yüreği kadar duyarsız. Orada bir tarih canlanıyor, orada bir özgürlük adım adım gelişiyor, geliştirilebilir, farkında değiller. İşte hayıflandığımız bu! Vurguladığım gibi, buna hiç mi hiç saygılı olamadılar ve bunu her zaman büyük öfke ile karşıladılar. Bana göre bu büyük bir suç!

Düşünün, siz savaşanlar, bunun daha bizdeki hikayesini, nasıl geliştiğini bile bilmiyorsunuz. Hangi yürekten bahsedilir? Bakış açımıza dahi ulaşmamışsınız. Bakışlarımız size hiç güç veremez ve onun sonucu olarak da tarzınız, temponuz düşmüş. Anlayamadınız PKK'yi, onun bizim tarafımızdan yürütülüşünü, duyamadınız, göremediniz. Onun için şimdi de fitne-fesat topluluğu haline geldiniz. Yapılabilecek en büyük kötülüklerden birisiydi. Ve düşmanın en büyük seferlerine karşı duyduğum zorlukları, öfkeleri; sizin bu bakışsız ve yüreksiz yaklaşımlarınız kadar duymadım. Hele hele adamakıllı ülkeye yerleşmenin, onu solumanın, sadece görmenin değil, yaşamanın gerçekleşmeye doğru gittiği, halkla kaynaşmanın, bayramlaşmanın imkan dahiline girdiği bir süreçte bu halka dayatmalarınız, bu ülke içinde sanki kaçılacak bir yermiş gibi, yaşanılamayacak bir yermiş gibi davranışınız kadar beni öfkelendiren hiçbir tutum yoktur. Buna en lanetlisi denilir!

Halbuki biz o yıllarda tarihin en önemli, bizim için belki de tek yaşamaya doğru giden savaşını başlatmıştık. 15 Ağustos Atılımı, onun öncesi ve sonrası öyle nefes nefese geliştiriliyordu ki, tüm zorlukları benim için bir hiçti. Hatta zorluklar beni daha da kamçılıyordu. Bakıyorum, "üzerine nasıl konulur, onların ürünü nasıl ele geçirilir" denildi. Bu ne vicdansızlık, bu ne saygısızlık! Savaşı anlamamak, savaş hikayesini, savaş tarihini böyle anlamak, ne kadar büyük yanlışlık veya büyük bir yürekten, saygıdan uzaklık, çabasını hiç anlamamaktır!

Bunu nasıl yaptınız? Savaş komutanları, savaş birliklerinin başında yer alanlar neden bunu anlayamadılar? Hep kendi kendime sorardım; savaş tarihine hiç anlam vermeme, bir silahın elde ediliş hikayesi; kimler ne kadar rol oynadılar, bunu bilmeden onlarca silah; bir savaşçının yetiştirilmesi için yıllarca süren çabayı bilmeden, günde beş-on kişiyi bir ülke uğruna kaybettik. Bunlar sizi ancak lanetli yapar. Bu anlamda, siz parti tarihini anlamak şurada kalsın, kara bir leke gibi yer işgal ediyorsunuz.

Partinin savaş tarihini anlamamak büyük vicdansızlıktır!

Halbuki bu süreci başlatmak demek, mucizevi bir olay! Tarihte hiçbir Kürt isyanı bir kaç aydan öteye gitmemiş ve hepsi de baş aşağı gidişin bir adımı olmuştur. İlk defa giderek yükselen ve başarı umudu veren bir süreç yakalanmıştır. Bunun en büyük sorumlulukla değerlendirilmesi ve "bir yapı taşı da benden" dercesine üstüne konulması gerekirken; "savaş kurallarını gevşetelim, olanakları çarçur edelim, bu komutanlık belasıyla kendi en iğrenç düzenden kapma beş para etmez güdülerimizi tatmin edelim" dediniz. Bu benim için en büyük düşkünlük oluyor.

Açık açık söyleyeyim; adınız, ününüz ne olursa olsun, eğer tarih bir gün bana sonucu gösterirse, zaferi yakalamış birisi dahi olsanız hesap soracağım. Daha önceki yıllarda o kadar şehit

gömülmüş ve o kadar umutlar dirilmiş ki, bunlara hakkını vermemek mümkün değildi. Bu anlamda biraz da kendinizi gözden geçirin. Siz yıllara bu anlamı verdiniz mi?

Karşımızdaki özel savaş fırtına gibi. Çok iyi biliyorum ki, özel savaşın arkasındaki şunu söylüyordu ona; "bu başkaldıranın, bin yıldır yerle bir ettiğinizin, ama daha ölmemiş 'ben yaşamak istiyorum' diyenin başını ez". Bin yıllık tarihi ona bunu dayatıyordu. Bir hücum dalgası daha! Küfürle, savaş tarihinde yeri olmayan özel savaş yöntemleri ile yüklen ha yüklen! Sırf o olumsuz tarihi kurtarmak için! Bunu da görüyoruz.

Ben PKK'nin bütün şehitlerinin anısına belirtirim ki, partileşmek kadar değerli hiçbir çaba yoktur! Parti ölçülerinde ısrar, parti yaşam tarzında ısrar, parti görevlerinde ısrar, cephede kazanacağınız en son nihai zaferden bile daha değerlidir!

Size açık söyleyeyim ki, "savaşmak istiyoruz, gerillacı olacağım" diyenler, eğer bize biraz saygıyı kendilerine yakıştırmak istiyorlarsa, düşmanın bu dalga dalga gelişimini görmeli, en önemlisi de kendi arkasındaki o büyük emredici, uyanan yaşam umutlarına mutlaka sahip çıkmak, ölümcül kılan yanlışı, yetersizliği de gidermenin büyük öfkesi içinde olmak gerekiyor. Bunu siz yaşamadan, duymadan nasıl savaşacağınızı sanıyorsunuz? Neden yürekleriniz böyle kaskatı kesilmiş? Utanmadan, sıkılmadan halen karşımıza bir savaş adayı, hatta komutan adayı diye dikiliyorsunuz. Sıkça kendi kendime soruyorum. Bunlar kim?
Ben kendimi sizin gibi dağlara taşırma imkanı bulamadım, geniş halk yığınları içine girme imkanım olmadı. Ama düşünün, ufacık bir mevzide kolay kolay zapturapta alınamaz yaşamımı yatırdığımda neler yaptım. Peki siz ne haldesiniz? Bunları değerlendirmeniz gerekiyor. Kolay komutan, hele namuslu, şerefli savaşçı olunamaz. Bir gün başımı düşmandan kaldırıp sizin üzerinize eğildim mi gerçekten hesap verecek bir durumunuz olmalı. Eğer savaşa inanıyorsanız, "varım" diyorsanız, ben hatırınızı kırmamak için sizleri kovmuyorum. Böyle bir özelliğim var; ben insanı kovmam! Benim tabiatımda yok ve kimse de beni kovamaz!

Siz savaşın şerefi ile savaşın onuru ile oynuyorsunuz. Savaşın amaçları, savaşın sizdeki tarihi ile oynuyorsunuz, hatta görmezlikten geliyorsunuz. Ben bunu kabul edebilir miyim? Bana, varsa biraz saygınız, anlamak zorundasınız! Anlamıyorsunuz. Size açık gösteriyorum ki, bu savaşı ben yürütüyorum. Sandığınız savaşır gibi, kendinizi aldattığınız gibi değil.

Artık PKK tarihini anlatmaya gücüm yetmiyor. Hem çok konuştuğum için tekrardan ötürü gücüm yetmiyor, hem de çok kapsamlı olduğu için, yenilikleri olduğu için anlatmaya güç az kaldı. En önemlisi de bunu anlatılmaz kıldığınız için gücüm yetmiyor. Sizi kovasım geliyor açıkça söyleyeyim, öfkeleniyorum. Bu büyük tarihe yanaşmadığınız için, bu büyük tarihi kirlettiğiniz için, bu çarpık, bu hataya bu kadar müsait kişiliği dayattığınız için. Hızımı kesiyorsunuz. Rica ediyorum, bir an önce bu tarihin önünde engel olmaktan çıkın. Kendiniz tepeleneceksiniz.

Bu tarihe göre biraz yiğitlik mümkün değil mi? Bu kadar her birisi bir abide değerinde anlam ifade eden şehidi olacak, sizin çarpıklığınız bu kadar olacak! Bir halkın yaşam olanağı bu kadar bıçak altında olacak, siz bu kadar duyarsız olacaksınız! Olanaklar savaşı bu kadar amansız olacak, siz bu kadar çarçur edeceksiniz! Açık söyleyeyim; bu yaklaşımlarınızla, ayıp olmasın ama, sokaktaki en düşkün kadın ve erkeklerden daha kötü durumunuz.

Bu değerler karşısında böyle kolay duruşa geçilmez, hele sizin gibi hiç durulmaz. Parti davasında bu kadar hatayla, yetmezlikle kalınmaz, buna kısaca "düşmanlık yapıyoruz" denilir. Bu tarihe karşı insan nasıl düşmanlık yapar? Eminim ki, düşmanın bir ajanı burada olsaydı, ben onu yüreklendirir ve kendimle yürütürdüm.

Dolayısıyla, PKK tarihine doğru dönüş yapacaksınız, doğru anlam vereceksiniz. Bu yıldönümü dolayısıyla çok açık konuşuyorum. Böylesine dönüş yapmayanlara, hakkını vermeyenlere benim hiç saygım olmadığı gibi, metelik kadar değer vermeyeceğim. Benim için bu her şey! Benim için Parti tarzına göre olmak her şeydir. Böyle olan benim yüreğimdir, ruhumdur, sevgimdir. Biz, zaten bunlar için varız. Başka türlü kimse bizi kullanamaz, kimse bunu paylaşamaz!

1990 sonrası, halkın daha köklü kalkışmaya cesaret etmesi var. Bir serihildanlar dönemi ve ARGK'nin, ordumuzun hızla elli binlere tırman-

ma imkanı doğduğunda artık yüreğimize sığamıyor, çalışmalarda sınır tanımıyorum. Şu daracık sahamda dört bin kişiyi eğitiyorum. Yurtdışıdır, çok az imkanları var. Siz ülkedesiniz; her bölgeye akın akın savaşçı geliyor ve kitlelerle iç içesiniz; uzaklaştırıyorsunuz, kaçırtıyorsunuz ve çok kolay imhalara terk ediyorsunuz. Bunun kadar öfke verici bir şey düşünülebilir mi bu tarihte?

Düşman bu yıllar için şunu söylüyordu, daha yeni yeni itiraf etti, "1992'lerde Kürdistan'ı kaybetmiştik" diyor. Karşımızdaki kontrgerillacıların tüm iddiası şu; "biz kaybedilen Kürdistan'ı yeniden kazandık" diyorlar. Buna kim yol açtı? Gerçekten kazanmaya doğru giden bu Kürdistan'ı, bu devrimi kim kaybetti? Bunu ciddiyetle kendinize soracak mısınız? Tarihte kendinizi sorgulama cüretini gösterecek misiniz? Bu büyük kazanmanın imkan ve olanaklarını görmek, gerektiği kadar işlemek görevini anlayacak mısınız? Yapamadığınızda düşmana nasıl kazandırdığınızı görecek misiniz? Bunları görmeden olmaz! Yürek büyütülemez, düşünce geliştirilemez! Hele askeri stratejiye, taktiğe anlam verilemez! Ne yazık ki, bu yaramaz ve yetmez kişiliğinizle her yerde kırk defa bu tarihi yenilgiye uğratacak hale getirdiniz.

Parti tarihinden öğreneceğiniz en temel husus başarıların sırrı partileşmededir; partinin ölçülerine, tarzına, temposuna, ahlakına sahip olmadadır. Bunda karar, bunda ısrardadır.

Evet! Yıllık çalışma bilançom; yalnız bu sahada binlerden aşağıya olmayacak savaşçı ve onun kadrosunu yetiştirmeye çabalamak ve tabii bir de silahlandırmak. Dünya tarihinde hiçbir kurtuluş hareketinde bu görülmüş müdür? Açın, bakın, bütün yurtdışı alanlarda çalışan önderleri inceleyin; örgütlediği insanlar yüzü bulmamıştır. Bu süreçte ben kendi elimle yalnız otuz bini aşkın insan yetiştirdim. Meteliksiz başladım, trilyonlarla para harcadım ve hepsini silahlandırdım.

Sizler ne yaptınız? Sadece çarçur etmek! Ne de olsa yağmur gibi olanak geliyor, savaşçı geliyor. Kulan ha kullan! Bunu yaptınız. Botan'da yaptılar, Amed'de yaptılar, her tarafta yaptılar. Şimdi Güneyde! Sözüm ona o yaramaz sefil ruhlarını orada doyuracaklar. Her yıla nasıl yenilgiler dayattınız size rağmen çok iyi biliyorum ki yine de dayandık! Benim için savaş bitmedi. Tam tersine hepsini bir hazırlık olarak kendime alıyorum. Parti içi ve dışı diplomasiden savaş cephelerine kadar her şey bir hazırlıktan ibarettir. Ve kendimi yeniden verdim.

Düşman benimle savaştı, siz de ağırlıklı olarak savaştınız. Emeğinizi inkar eden yok. Çabanızı sizden daha fazla biz takdir ediyoruz. Bizim öfkelendiğimiz; kendinize yaptığınız saygısızlıktır, emeğinize değer biçmemenizdir. Hiç öfkelenmenize gerek yok! Kendisine saygısızlık edenlerin ancak kendisiyle savaşma hakkı vardır. Vereceği hiçbir sözü yoktur. Biz, sizlerle de savaşarak bu anlamda hazırlıklı hale geldik.

Düşmanın bugün çıldırdığı bir konuma gelmesinde benim tarzım sonuç almıştır. Daha düne kadar, bizzat düşmanın içinden gelen bir bilgi şunu diyor; "devleti de toplumu da bu hale getirenler kendi kurtuluş yollarını sizin kişiliğinize suikastla kurtuluş yolu arıyor, aman kendine dikkat et! Bu kadar kire bulaşmış olanların aklanmaması için kendini yaşat!" Bunu siz söylemiyorsunuz, düşman cephesinden biri söylüyor. Biz bu savaşı biraz böyle geliştirdik. Kirli savaşın yürütücüleri kendi toplumuna, hatta kendi devletinin de başına bela getirerek bu sonuca ulaştı. Büyük insanlık savaşımımız, kendimizi büyük inatla buraya kadar getirişimiz, düşman cephesini parçaladı ve kirli savaşçıları kendi içlerinde bile taşınamaz bir yük haline getirdi.

Düşman çözülüyor! Eğer siz yardımcı olmazsanız, bunlar yenilecek. Kaçınılmaz bir yenilgi! En çok umut bağladıkları sizsiniz. "Bir kişi var, götürürsek bugünlerde gerisi kendileriyle savaşıyorlar, bizim hiç savaşmamıza gerek yok" diyorlar. Zaten siz Ana Karargahımızda bunu kanıtlamadınız mı? Halen yazıyorlar, "dağıtıyorlar bölüğü" diyor. Bunu söyleten siz değil misiniz? Bugünkü düşman basını bile bunu söylüyor. Kirli özel savaş çetesinin, en büyük umutları sizler oluyorsunuz.

Benim ölüp ölmemem veya ben ölsem de savaşı yürütüp-yürütmemem ayrı bir konu. Biz, savaşımımızı kendi ölümümüzle sınırlamıyoruz. Ama düşman için böyle umut olmak sizin için en büyük ayıptır, şerefsizliktir! Bunun tek yolu bir an önce bu düşmandan kurtulmaktır. Sizler derken,

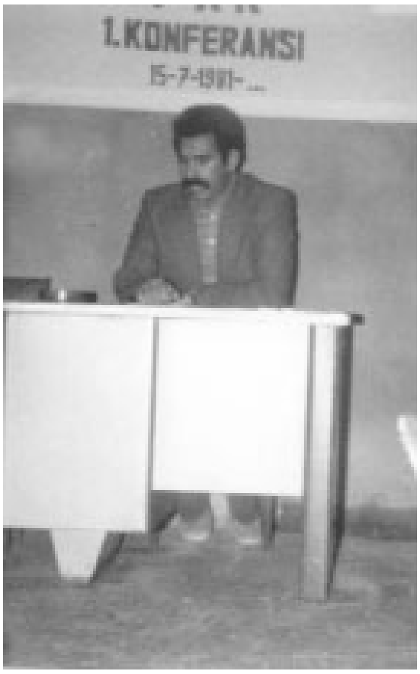
Benim için Parti tarzına göre olmak her şeydir. Böyle olan benim yüreğimdir, ruhumdur, sevgimdir.

hiç kimse "bu kadar banadır" veya "bana değildir" demesin. Az-çok herkes bu suçta çok büyük bir sorumluluk payına sahiptir. Siz fazla yorgun değilsiniz. Çok genç ve oldukça atılım yapabilecek durumdasınız. Hem büyük bir şansa sahip, hem de olanaklarına hakimsiniz. Fakat bunun üzerine bu son yıllarda görüldüğü gibi, "ele geçireyim, kendimi yaşatayım" diye giriş yapılmaz. Bu, düşmanın yapamadığını yapmak anlamına geldiğini düşman size söylüyor, ben söylemiyorum.

Bu, savaş hainliğinden daha kötüdür! Çok özel bir kontra, bundan daha tehlikeli iç cephede yürütme ve bitirme işini yürütemez. Buna şunu ekleyerek cevap vereceksiniz; "keyfimiz, benliğimiz, yaşam hakkımız". Böyle yaşam hakkı mı olur, böyle bencillik mi olur? Bencillik bile değil, körce güdülerle takılıp gitmiş bir hayvan olmalıdır. Bu kadar küçük amaçlar için savaşılır mı? Bu kadar bencillik ile savaşın tümünü görmemek, savaşta yalnız kendi komutasını görmek sizin suçlarınız. İliklerinize kadar böyle dolusunuz. Hiç böyle savaşılır mı? Bu ancak düşman adına savaşmadır.

Yapmayın! Lümpen olduğunuzu biliyorum, ama artık bu kadar lümpenliğe de karnım tok. Açık söylüyorum; bu kadar düşmanın bel bağladığı kişiler, benim için artık sinek kadar değersizdir. Halkların huzuruna, halkların tarihine, hele bizim halkımızın biricik özgürlük umuduna böyle başarıyla yaklaşma imkanı doğmuşken, siz kimin adına böyle kalabilirsiniz, kimin adına? Kimden bu cesareti alabilirsiniz? Kör bencilliğinden, egoizmden başka bir izahı var mı? En sefil lümpenliğinizden başka cesaret kaynağınız var mı? Çok çürümüş, bitmiş-tükenmişliğinizden başka bir izahı var mı? Düşman, buna umut kesiyor. Çürüyen, dökülen düşmana böyle umut olmak kimin haddine?

Demek ki, gerçekten tarihi çok zor olduğu kadar, anlamlı olan bu önümüzdeki savaş sürecine, tarzımızın önderliğinde yürürken, böylesine

görkemli bir tarihi arkasına almışken, özel savaş cephesinde de bu lanetli yok etme, en son insanlık katli suçunu işleyen bu düşmanı böyle karşısında görürken, herhangi sıradan bir savaşçı, hele hele bir çok hata işleyen bir komutan gibi olunamaz. Bunun izahı yapılamaz!

Ben bu sürece de varım! Sonuna kadar yenme azmimi; sadece azmi değil, kararlılığımı; sadece kararlılığımı değil en azından emek kadar çabamın amansızlığını, tecrübemin gücünü, bizzat kazandığım mevkileri göz önüne getirerek varım diyorum. Sizler de diyorsanız, bu işin komutasız olmayacağını düşünüyorsanız, nasıl ki başsız yürünmez diyorsanız, o halde bu var olma tarzıma göre "varım" diyeceksiniz. Hele özellikle ordu da, bu kesinlikle böyledir. Yetki alıp kendini yaşatmayı, asla bir daha bunu değil dilinize, beyninize bile getirmeyin. Bu yetersizliklerle, bu yanlışlıklarla değil bizden izin almak, semtime bile uğramayın!

Burada şunu görüyorsunuz; biz parti davasında da, ordu davasında da gördüğünüz gibi zayıf değiliz. Görmeme gibi bir durumunuz da yok, hükmetmeme gibi bir konumda da değiliz. Siz bunu yanlış anlıyorsunuz. Hakkımız, görüyoruz ve olanaklıyız. Size büyük bir şans verilmiş. Özgürlük davası öyle kolay değil. Tarihin bu adlaşma süreci sıradan bir süreç olarak ele alınamaz. İki kelimelik fikri bile, beni büyük heyecana getirdi ve

öyle başladı; bugün gerçekleşmeye doğru bu kadar gitmişken, insan hiç heyecansız durur mu? İnsan, hiç hücumsuz kalabilir mi? İnsan hiç anlayışsız olabilir mi? Bu dönemler, kartal kanatla uçma dönemidir.

Bu dönemler, yüreğin sonuna kadar haykırdığı, yaşama hakkına hiçbir dönemle bu biçimde yaslanılmadığı bir dönemdir. Bayram dönemidir! Sadece ulusal amaçlarımız için değil, sosyalizmimiz bizle dünya halklarının ilgisini çekiyor. En köhnemiş kapitalist ülkelerin aydınlarında bile bir umut yaratıyor. Katliam altındaki bir halkın devrimini başarmakla kalmıyoruz. En gelişmiş uluslardaki umutsuzluğa da umut oluyoruz. Parti gerçeğimiz budur! Savaş gerçeğimiz budur!

Bu şanlı on sekiz yıla büyük değerler sığdırılmıştır ve en önemlisi de büyük bir patlamanın özgürlük şafağının çarpıcı aydınlığına gelip dayanmıştır. Her kim ki bunun heyecanını yürekte duymuyorsa, o büyük bir sefil veya münafıktır. Ona hiçbir derman artık çare olamaz. Ama sıradan yaşamla, halkıyla, insanlıkla bağı varsa, bu dönemler bayram dönemidir!

Biz bunu, yaşamı bir sigara dumanında ibaret görmeyenlere, insanlığın o ilkel dönemlerdeki toplayıcılıkla karın doyurmadan ibaret görmeyenlere söylüyoruz ve insan olmanın yüce değerlerine sonuna kadar sahip çıkmanın bir gerçekleşmesi olarak anlam veriyoruz. Bunda da hem haklıyız, hem de onu kazanmayla, ürünlerini çok zenginleştirmekle, bollaştırmakla gösteriyoruz. Fikri güzel, maddesi güzel! Bundan daha değerli ne olabilir? Öfkesi yerinde, sevgisi yerinde! Bundan daha yerinde olan ne olabilir ki?

İşte size böyle bir yücelikler dünyası veriliyor; bundan daha yüce ne talep edilebilir? Parti bu kadar büyüktür. Ve siz yaşayanlara, bunu en çok hayata geçirmek isteyenlere sunmuştur. Bundan daha değerli armağan ne olabilir? Anlamayan, takdir etmeyen, çok bireyci, keyfince yemek isteyenler kadar zındık olan kim olabilir, hırsız olan kim olabilir?

Şehitlerimizin kanıdır; böyle yüceltilen değerlerin altında yatan adsız milyonlarımızın emeğidir sizlere sunulan. Onun kadar kutsal karşılanacak bir değer var mıdır; buna hiç kadir bilmezlikle yaklaşılabilir mi?

Görüyorsunuz ki, parti tarihinin bu on sekiz yılı; görkemli, amansız, öfkeli, aydınlıklı, savaşlı, başarılı ve trajik yenilgili... Hepsini iç içe yaşıyor ve daha da giderek önümüzdeki günlere büyük bir aydınlık, büyük bir başarı umudu ve yok edilemez başarı olarak sizleri, tüm PKK'lileri ve onun dostlarını, her cepheden savaşanları, tüm halkı böylesine büyük bir dava partisine, yenmeye doğru ve yenilmezliğe götüren partiye sahip çıkmaya, onun başarısı için bütün yeteneklerinizi bir kez daha göstermeye, dilemeye, imkan-olanaklarını doğru parti taktikleriyle, en başta onun savaş stratejisi temelindeki gerilla taktikleriyle döneme uygun planlanmış hazırlıklı tarzıyla karşılamaya çağırıyor.

...
Şehitlerimizin kanıdır; böyle yüceltilen değerlerin altında yatan adsız milyonlarımızın emeğidir sizlere sunulan. Onun kadar kutsal karşılanacak bir değer var mıdır; buna hiç kadir bilmezlikle yaklaşılabilir mi?

En başta parti militanlarının, bunun birinci dereceden sorumluları olarak ideolojik, siyasi, örgütsel yaklaşımlarıyla karşılamaya; onunla uyuşmayan ne varsa, parti içinde, yaşamında ve öncülüğünde silip süpürmeye; doğruları için ne gerekiyorsa onun savaşımını ve başarılı çabasını göstermeye çağırıyoruz. Bu temelde kaybettiğimiz yılları, bu eşsiz şansla yeniden değerlendirmeye ve mutlaka başarmaya; affedilecek yanlarınız varsa, kendinizi hızla ıslah ederek katılmaya; başarmak isteyip de başarmamak durumumuzu yine bu önümüze verilen imkanlarla ve parti yetkileriyle yerinde, yeterlice değerlendirmeye, on sekizinci yılı kendi yaşamımızın tek büyük davası haline getirmeye çağırıyoruz.

Emredilen oldukça yakın olan, bundan sonraki yılları ve özellikle 2000 yılına dayanan yılları, zafer şiarı temelinde yakalamaya; bu temelde kendisini amansız yoğunlaştırmaya, zaferi kaçırtacak tek bir yetersizliğe fırsat vermemeye, bu yılları mutlaka zafer yılları haline getirmeye çağırıyor, başarı diliyorum!

Yaşasın PKK!

26 Kasım 1996

"Yeniden Partileşme Temelinde Demokratik Sosyalizm Çizgisine Uygun bir Kadro Yenilenmesi Başarının Temel Şartıdır"

Duran Kalkan

PKK'nin resmen kuruluşunun 29. yılına doğru giderken, partileşme sorunlarını doğru ve yeterli bir biçimde gündemleştirmek, onlara gerçekçi, Önderlik çizgisine uygun çözümler aramak büyük önem arz ediyor. Bunlar günümüzde yaşanan önemli gerçeklikler. Partileşme sorunları esas olarak felsefik, ideolojik sorunlar olarak ortaya çıkıyor, yine örgütsel sorunlar olarak çıkıyor. Özünde bir katılım sorunu oluyor. Partiye katılma, çizgiye katılma, Önderlik çizgisiyle bütünleşme sorunu biçiminde kendini gösteriyor. Bu sorun bütün alanlardaki kadro yapısında var. Siyasi çalışma alanlarında var, ideolojik mücadele alanlarında var, askeri alanda var.

HPG komuta yapısının kadrolaşması, çizgi militanı haline gelmesi önemli bir sorun olarak gündemde bulunuyor. Bir süreden beri bu konuyu HPG bünyesinde de tartışıyoruz. Çözüm nasıl bulunmalı, HPG'de yeniden partileşme nasıl olmalı konusu çok yönlü tartışılıyor. Bu tartışmalar çeşitli evrelerden de geçti. Eğitime gelen arkadaşlar partili sayıldılar. Yeniden inşadan onlar sorumlu görüldü. Rapor yazan arkadaşlar yine yeniden inşaya katılan, partileşenler olarak ele alındılar. Ağırlıklı yönetim düzeyi olsa da, parti adına onun dışında da bir askeri merkez, askeri komite görevlendirildi. Bütün bunlar temelinde bazı çalışmalar yürütüldü. Süreç bu çerçevede geçti. Pratik işleyiş, yürütülen tartışmalar, gündeme gelen sorunlar, onlara çözüm arayışları bizi bütün bunların yetmediği sonucuna götürdü.

Son dönem tartışmalarında ulaşılan sonuç HPG'nin komutasının partileşme esasına göre şekillenmesidir. Nasıl ki komutanlaşmak için askeri formasyon gerekiyorsa aynı düzeyde birinci planda partileşme formasyonu da gerekiyor. İdeolojik, felsefik, örgütsel formasyon da olmalıdır. Dolayısıyla her komuta, kadro çizgisine tabi olmalıdır. Partileşmeye tabi olmalıdır. HPG, partileşme ile böyle bir iç içeliği yaşamalıdır. Parti, gerilla iç içeliği olmalıdır. Özellikle komuta düzeyi, kadro-komuta bütünlüğünü ifade etmelidir. Böyle olmazsa HPG bir ideolojik güç olmaz. Önderlik çizgisinin savunucusu olmaz. HPG'de bütünlük olmaz. HPG bir fedai gücü olmaz. Ne olur; HPG içerisinde siyaset olur, HPG içinde hesap olur, HPG içinde ayrı görüş olur, ayrı tutum olur, ayrı tarz olur. HPG adeta bir düzenli ordu gibi, salt bir askeri güç gibi, hatta paralı bir asker gibi bir güce dönüşür. Bu durumda ortada HPG gibi bir varlık kalmaz. O ölçüler HPG diye bir gücü ayakta tutmaz.

Eğer HPG ayakta kalıyorsa, kalacaksa, Kürdistan'da gerilla var olacaksa bu bazı ölçülerle, anlayışlarla mümkün olur. Bunun temelinde de ideolojik bütünlük, ideolojik güç vardır. Fedai çizgisi vardır. HPG içerisinde kendine göreliğe, bireycilliğe, hesapçılığa yer vermeme; fedai çizgisinde kolektif katılımı esas alma gerçeği vardır. HPG'nin askeri formasyon taşıyan bir güç olduğu kadar felsefik, ideolojik bir çizgi gücü olma gerçeği vardır. Bunlar HPG'yi var ediyor, ayakta tutuyor, savaştırıyor.

Dolayısıyla partisiz bir HPG düşünmek, tasavvur etmek, ele almak doğru değildir. O neden-

le de HPG komutasını parti kadrosundan ayrı görmek yanlıştır. Doğrusu nedir? Parti kadrosunun ölçülerine uygun bir komutanlaşmayı esas almaktır. Komutayı eğitirken, görevlendirirken, tayin-terfi işlemlerini yürütürken askeri formasyon kadar, ideolojik, felsefik, örgütsel formasyonu, parti ölçülerini gözetmek, partileşmeyen bir komuta gerçeğini kabul etmemek gerekiyor. Ulaştığımız sonuç budur. Böyle olunca da partileşme herkesin görevi, sorumluluğu dahilindedir. Parti ölçülerine ulaşmak bütün komutanın görev kapsamındadır. Parti çalışması yürütmek, bir parti militanı olarak var olmak bütün komutanın sorumluluğu dahilindedir. O zaman HPG içerisindeki örgütsel işleyişi parti ölçüleri belirliyor. Bir yanı askeri kural-kaide olurken diğer yanı parti ölçüleridir. Parti ilkeleridir, parti yaşamıdır.

Bu biçimde yukarıdan aşağıya HPG komutasını, yönetimini askeri çalışmalardan sorumlu tuttuğumuz kadar parti çalışmalarından da sorumlu tutma gereği ortaya çıkıyor. Bu sonuca ulaşılmıştır. Bu temelde HPG yönetiminden ve yapısından özeleştiri raporu, kendini Önderlik çizgisi karşısında sorgulamaya tabi tutarak yenileme gereği ve partileştirmesi istenmiştir. Bunun bütün çalışma alanları açısından benzer bir biçimde geliştirilmesi gereği vardır. Aynı şekilde olmayabilir. Her alanın konumuna uygun bir tarzla bu durum geliştirilebilir ama bütün çalışma alanlarına yön veren öncü kadro ölçülerinin bir olması, aynı olması ortak bir parti birliğini ifade etmesi kesinlikle gereklidir. Bu bakımdan da askeri alan olduğu kadar, siyasi alan, sosyal alan, kültürel alan, basın-yayın alanı, teorik-ideolojik alan; kısaca bütün örgütsel çalışma alanlarımızda öncü kadrolaşmanın PKK ölçülerine göre yapılması, yürütülmesi bu konuda bir anlayış düzeltmesinin ve yenilenmenin yapılması gereği vardır. Katılımın buna göre yapılması gerekiyor. Tasfiyeci-provokatif eğilimin yarattığı savrulma ve inkarcılığın böyle bir çaba ile tümden aşılması gerekiyor.

Diğer yandan ideolojik ve örgütsel alanda Önder Apo'nun geliştirdiği yeni paradigma temelinde, demokratik sosyalizm çizgisine uygun olarak bir kadro yenilenmesinin geliştirilmesi gerekiyor. Bunlar ulaştığımız önemli sonuçlardır.

Böyle bir gereklilik karşısında partileşme sorunları neler? Nasıl ortaya çıkıyor? Dendiğinde gerçekten çok karmaşık bir durum söz konusudur. İçimiz dalgalıdır. Çok kötü, darmadağın, hepten olumsuz, yok olup gittik demek doğru değildir elbette. Söylemek istediğimiz de bu değildir. Karamsar, kötümser olmaya da fazla gerek yoktur. Bu konuda bir gelişme, sahiplenme, sorumluluk duygusunda ilerleme düzeyi mevcuttur. Bir motivasyon, toparlanma, katılım, çaba harcama, belli bir düzey yakalama yaşanıyor. Fakat bütün bunlara rağmen parti gerçeği ve ölçüleri temelinde ele alındığında kendi kendini adeta boşa çıkartan bir durum da söz konusudur. Çok bireyci, çok kendine göre, katılımı çok özerk, çabası az bir duruş var. Daha da önemlisi bunu kendine çok sorun yapmayan, onun için de çaba harcamayan, mücadele etmeyen, en fazla şikayet eden bir duruş söz konusu. Bu yanlış, her şeyden önce bunun aşılması gerekiyor. Partileşme ihtiyacını görmemiz gerekli. Partinin Kürt halkı açısından, Kürt tarihi açısından, demokratik sosyalizm açısından, özgürlük ve demokrasi hareketinin geliştirilmesi açısından hayati önemini görmemiz, kabul etmemiz gerekli. O nedenle de partileşmeyi kutsallık derecesinde ele almamız gerekiyor. Parti gerçeğini bu düzeyde savunmamız lazım. Önemsememiz gerekli. Parti ile çelişen anlayış ve tutumlara karşı bu düzeyde bir mücadele edebilmek gerekli yani parti mücadelesini önemsemek büyük önem taşıyor. Partileşmeyi yüce bir durum olarak görmek, ele almak kutsamak gerekiyor. Sıradanlaştırmak ciddi bir tehlikedir. Bütün sorunların ortaya çıkmasının temel kaynaklarından biri provokatif tasfiyeci eğilimin bu konuda yol açtığı tahribatlardır.

Partileşme sorunları esas olarak felsefik, ideolojik sorunlar olarak ortaya çıkıyor, yine örgütsel sorunlar olarak çıkıyor. Partiye katılma, çizgiye katılma, Önderlik çizgisiyle bütünleşme sorunu biçiminde kendini gösteriyor.

Geçen dönemde meşru savunma direnişi gelişiyordu ve silahlı direniş ön plandaydı. Dolayısıyla gerilla ve gerilla içinde partileşme öne çıktı. HPG içinde yoğun bir tartışma yürüttük halen de yürütüyoruz. 1 Haziran kararı aynı zamanda partileşme arayışı, partileşme mücadelesi süreci oldu. Neden, çünkü pratik çalışmanın en çok zorladığı güç HPG idi, gerillaydı. Pratikte başarılı olma gereği en çok gerilla için vardı. Pratik sorunlar en fazla gerilla içinde ortaya çıkıyordu. Çünkü en

yoğun pratik içinde olan gerillaydı. Dolayısıyla bu sorunları aşan, başarıyı karşılayan bir düzeyi yaratma arayışını da en çok gerilla hissetti ve bu yönlü tartışmaları geliştirdi. Sonuçta çare olarak partileşme bulundu. Parti ölçülerinin geliştirilmesi, komutanın kadro bütünlüğü içinde ele alınması gereğinin ortaya çıkması buradan gerçekleşti. Partileşme tartışmaları en çok HPG de gelişti.

Parti militanlığı yönünde isteklilik, arayış, gelişme sağlama HPG'de daha hızlı ve yoğundur. Tartışma düzeyi de, gelişme düzeyi de yaygın ve derindir. Diğer çalışma alanları da geride kalmış değildir elbette. İdeolojik mücadele, propaganda-ajitasyon alanı en çok partileşmesi gereken alanlardan oluyor. En az gerilla kadar partinin burada esas alınması gerekiyor. Nasıl ki HPG komutanlığıyla eşit, aynı, bütün olması gerekiyorsa ideolojik çalışma yürüten, basın-yayın alanında propaganda ajitasyon çalışması yürüten kadro ölçüsünün de parti kadrosu ölçülerinde olması gerekiyor. Sanat-edebiyat çalışmalarına parti çizgisinin kesinlikle yön vermesi gerekiyor. Siyasi, sosyal faaliyetlerde öncülük eden kadro yapısının parti ölçülerine uygun, parti örgütlülüğü içinde hareket etmesi, siyasal sosyal çalışmaların gelişmesi için gerekiyor. Yoksa bu çalışmalar başarı kaydetmez, doğrultu tutturmaz, bütünleşmez. Halka güven verilip, halk örgütlendirilemez. İnsanlara doğru ölçüler verilemez. Dolayısıyla özgür kişilik, özgür toplum, özgür yaşam yaratılamaz.

Bu bakımdan tabi parti çalışmalarını en birincil çalışma olarak Temmuzdaki Parti Meclisi Toplantısından itibaren gündemleştirmeye ve geliştirmeye çalıştık. Belli bir yönelim oldu. Gündem oluştu, tartışılıyor, araştırılıyor, bir heyecan ve istek gelişiyor yine eleştiri-özeleştiri sistemi gündeme geliyor. Dolayısıyla Önderlik çizgisinde kendini eğitme, bilinçlendirme durumu giderek daha fazla ortaya çıkıyor. Böyle bir sürecin gelişimi başlamış durumda. Fakat yetersizdir, zayıftır, ağır işliyor, hala tam oturmamış, gevşek ve eksiklikleri var. Kısaca mutlaka aşmak gerekiyor. Böyle bir gelişmenin başarılmasına kesinlikle ihtiyaç var.

Biz ateşkes yaparak neyi değiştirdik, neyi gündemleştirdik. Çok açık, mevzide savaşı durdurduk, yine tetiği çekmeyi durdurduk, dışımızdaki hedefe ateş etmeyi durdurduk. Peki nereye çektik mücadeleyi, neyi gündeme getirdik, ateşkes sürecinde ne ortaya çıkıyor? Mevzi yerine kendimizi koyduk. Her kadro, militan bir mücadele mevzisidir. Tüfek yerine, ateş yerine, tetiği çekmek,

HPG içerisinde kendine göreliğe, bireyciliğe, hesapçılığa yer vermeme; fedai çizgisinde kolektif katılımı esas alma gerçeği vardır.

kurşun yerine ideolojik mücadeleyi koyduk. Karşımızdaki hedefi vurma yerine, içimizdeki düşmanı koyduk. Dolayısıyla ateşkes süreci dışta mevzide silahla düşmana karşı savaşma yerine, içte militanın şahsında, iç düşmana karşı ideolojik mücadeleyle savaşma haline geldi. Onun için şimdi af tartışmaları gündeme geliyor. Gerillanın dağdan indirilmesi gündeme geliyor. Bu bizimle bir mücadele demektir. Bir ideolojik mücadele demektir. Bizi ideolojik olarak yenilgiye uğratmak, ideolojik anlamda bize saldırmak demek oluyor. O zaman bu saldırıları boşa çıkaracak bir düzeyi göstermemiz gerekli.

Bu neyle olur, içte ideolojik mücadeleyi geliştirmekle olur. Bu içte özeleştiriyi geliştirmek demektir. Kendi içindeki gericiliğe ve düşmana karşı Önderlik çizgisi temelinde, Önderlik ve şehitlerin kişiliğini edinmek için bireyin iç mücadeleyi geliştirmesi demektir. Bunu yaptıkça, düşman etkilerini, gerici etkileri kendi içinde yıktıkça, kişiliğini yeniledikçe, kendisini Önderlik ve şehitlerin özellikleriyle donattıkça içteki düşman yenilgiye uğratılmış olur. Dolayısıyla dıştan gelen düşman saldırıları yenilgiye uğratılmış olur. O saldırılar hiçbir etkide bulunmaz. Dolayısıyla düşmanın umutları yenilir ve ateşkes süreci de başarıya gider.

İçte kendini yenilemek, ideolojik mücadeleyi vermek, düşmanı yenilgiye uğratmak, Önderlik özelliklerini edinmek demek; partileşmek demektir. Partileşmekten kastımız, partiye doğru katılmak, parti militanı olmak, parti kişiliği edinmek demek, böyle bir mücadele içinde olup, düşman özelliklerini yenilgiye uğratan bir ideolojik mücadeleyi kendi içinde vermek demektir. Bu bakımdan partileşme şimdi en az o çatışma dönemi kadar hatta ondan daha fazla önem taşıyor. Bu nedenle biz HPG Meclis Toplantısı itibariyle yeni bir özeleştiri sürecini başlatma kararına ulaştık. Yine bu süreçte ölçüleri daha sıkı tutma, toleransı tümden ortadan kaldırma, daha disiplinli, düzenli, daha eleştirel olma gereğine ulaştık. Bunlar önemli. Çatışma döneminde tolerans olabilirdi. Ölçülere o kadar sıkı riayet edilmeyebilirdi. Disiplin üzerinde çok fazla

titiz durulmayabilirdi. Zaten çatışmanın kendisi bunu istiyor, gerektiriyor. Ama şimdi ateşkes sürecinde bu konularda hiçbir tolerans olmamalı, müsamaha gösterilmemeli. En titiz, en duyarlı, en disiplinli davranış şimdi olmalı. Neden? Çünkü şimdi içimizde mücadele ediyoruz. Disiplinli olmaz, sıkı durmaz, duyarlı olmazsak kaybederiz.

İçte kendini yenilemek, ideolojik mücadeleyi vermek, düşmanı yenilgiye uğratmak, Önderlik özelliklerini edinmek demek; partileşmek demektir. Partileşmekten kastımız, partiye doğru katılmak, parti militanı olmak, parti kişiliği edinmek demek, böyle bir mücadele içinde olup, düşman özelliklerini yenilgiye uğratan bir ideolojik mücadeleyi kendi içinde vermek demektir.

Kayan yanar, öyle bir süreçteyiz. Kaymamak için, sağa sola savrulmayı kesinlikle engellemek için çok titiz, duyarlı, ölçülü olma gereği var. Buna göre çalışmak lazım. Bu bir kere çok önem arz ediyor.

Diğer yandan sürecin temel özelliği olarak özeleştiri süreci belirlendi. Neden? Çünkü özeleştiri üslubu çözümleyici bir üsluptur. Biz bütün alanları gördük, gezdik, tartıştık, arkadaş yapısını dinledik. Aslında çok bilinmeyen, görülmeyen bir durum söz konusu değil. Kendimizi kandırmayalım. Tamam, yeni, genç ve eğitime ihtiyacı olan bir arkadaş yapısı var. Bu bir gerçek ama bir de tecrübeli, bilgili, birikimli olan bir arkadaş yapısı var. HPG bunlardan oluşuyor. Dolayısıyla öyle çok geri, bilgi düzeyi az, hatalar, yanlışlar bilinmiyor demek doğru değil. Bilme düzeyi var, eleştiri düzeyi var. Hatta şikayet düzeyinde var. Bu anlamda sorun bilgisizlikten kaynaklanmıyor. Sorun hata ve eksikliklerin aşılmaması, özeleştirisizlikten kaynaklanıyor. Nasıl? Eleştiri üslubunun çok geçerliliği yok. Eleştiren tutarlı değil. Eleştirdiği hususları kendinde aşmaya hazır değil. Bir yanlışı eleştiriyor, şunlar yapılmamalı, şunlar yapılmalı diyor, buyur yap dendiğinde, ben yapmam diyor. Böyle olduğunda yanlıştır demesinin ya da sözünün ne anlamı olabilir. Olmuyor da zaten. Birisi eleştiri yaptığında, eleştirilen dönüyor bakıyor ki eleştirenin kendisi de aynı şeyi yapıyor. Bu yüzden herkes içinden diyor ki, kendine bakmıyor beni eleştiriyor. Kolaysa o hataları kendin yapma, diyor. Dolayısıyla böyle bir eleştirinin hiçbir etkisi olmuyor. Düzelticiliği, yapıcılığı olmuyor. Bu çok tehlikeli bir durumdur. Bu tehlikeye Viyan arkadaş bu yılın Şubat başında çok çarpıcı bir biçimde dikkat çekti. Bunu, sözün anlamını yitirmesi olarak tanımladı ve partileşme açısından çok sakıncalı gördü. Düzeltilmesini, aşılmasını istedi ve bu temelde kendisini cayır cayır yaktı. Bizim biraz söze anlam verebilmemiz, sözü dinleyebilmemiz, dolayısıyla kendimizi dinleyebilmemiz için öyle anlamsız eleştiriler yapma yerine, zor da olsa sonuç verici özeleştiri yapabilir hale gelmemizi sağlamak için yaptı bu eylemi. Doğru anlamalı, doğru anlam yüklemeli, doğru sahiplenebilmeliyiz. Bu nedenle bir olguyu çok yönlü açıklayıp, eleştiriyle en mükemmelce ortaya koyma yerine, onun onda biri kadar bile olsa özeleştiri yaparak bazı gerçekleri açığa çıkarmak, hem o kişinin kendini geliştirmesi açısından hem de çevreyi etkileyip, çizgiye çekmesi açısından daha yararlı oluyor. O nedenle biz bu sürecin üslubunun özeleştiri olması gerektiğini değerlendirdik. Önemlidir bu durum.

Eleştiriyle çözüm bulamayacağımız, ancak özeleştiri üslubunun çözüm bulacağı bir süreçten geçiyoruz. Aslında bu Apocu Hareketin gelişim diyalektiğini de ifade ediyor. Sadece şimdiye özgü bir durum mu, hayır; Parti tarihimizin bütün büyük eylemleri özeleştiri temelinde gelişen eylemlerdir. Önderlik çizgisi ve gerçeği, Kürt halkının içinde bulunduğu duruma karşı bir öz eleştirel sorgulamadır. Önderlik, manifestoyu ilan ederken şunu söyledi, "Görevlerimizi başarmada gerçek güç kaynağımız, Kürt halkının içinde bulunduğu utanılası durumdan duyduğumuz utanç duygusudur" Buradan aldığımız güçle görev ve sorumluluklarımızı pratikte başaracağımızı ifade etti. Bu bir özeleştiri demektir. Kürt halkının içinde bulunduğu düşürülmüşlüğe, köleliğe, yok oluş sürecine karşı öz eleştirel bir sorgulama, işte bu büyük bilinci iradeyi, örgüt ve eylem gerçeğini ortaya çıkardı. Bütün büyük duruşlar bu çizgiyi derinden özümseme temelinde ortaya çıktı. Önder Apo, "iliklerine kadar hissetme" diyordu. Örneğin, zindan direnişi böyle ortaya çıktı. Derin bir öz eleştirel sorgulamanın sonucudur. Tarih karşısında da böyle, parti karşısında da böyle. Hayri Durmuş arkadaş, "mezar taşıma borçlu yazılsın" dedi. Bu kadar derin bir eylemin sonunda bile borçluluğu ifade etti. Yani

bir özeleştiri yaklaşımını gösterdi. Bir abartıyı, kendini büyütmeyi, hak arayışçılığını değil. Tarih, halk, parti karşısında borçluluğu ifade etti. "Önderlik gerçeğini anlamama ve uygulayamama ortaya çıkan bütün olumsuzlukların, işkencenin temel nedenidir" dediler. Başarısızlığın temel nedeni olarak bunu koydular. "Eğer çizgiyi doğru özümseyip, hayata geçirebilseydik, Önderlik gerçeğiyle aramızda mesafe olmasaydı, kopukluk olmasaydı, ona ulaşıp, onunla birlikte yürüyebilseydik, parti bu tür saldırılarla, darbelerle karşılaşmazdı. Başarısız olmazdı" dediler. Kemal PİR zindanda, ayağı kayanın yanacağını söyledi. Bu şu demekti, Önderlik çizgisinde sıkı sıkıya durmak gerekir. İranlılar, "Allahın ipine sıkı sıkıya sarılmak" diyorlar ya öyle. Ancak Önderlik çizgisine sıkı sıkıya sarılındığı zaman kayılmayacağı, yanılgıya düşülmeyeceği, özgür, devrimci militan yaşamın sürdürüleceği ifade edildi. Ve bu yaşama ölümüne bağlı olunduğu vurgulandı. Bunlar önemli bir öz eleştirel durumdur. Kemal Pir'in "ben bir defa eyleme kalktım başarılı olmadı, ikincisinde hakkım yoktur bir başkası öncülük ederse ona katılmaya hazırım" demesi hatalar, yanlışlar, başarısızlıklar karşısındaki öz eleştirel tutumu ifade ediyor.

PKK'nin başlangıçtaki militan çıkışı tamamen böyledir. Bu militan çıkış olmasaydı, örneğin Haki Karer duruşu, bağlılığı, katılımcılığı -ki Önderlik "benim gizli ruhum gibiydi" dedi- böyle bir önderliğe katılma, bütünleşme olmasa, onun öncülüğü oluşmasaydı; böyle bir örgütsel gelişme, partileşme, militanlaşma, gerillalaşma olur muydu. Yanılmayalım bu konuda, basit ele almayalım. PKK'de gerçekleşen militanlığı, Önderliksel gerçekleşmeyi, ona katılım gerçeğini, özgür irade, bilinç ve karar gelişimini basit ele almayalım. Öyle olursa PKK gerçeğini hiç anlamamış oluruz. O kadar yozlaşmanın, çürümenin, köleleşmenin, inkârın ortamında, o kadar basitliğin, bireyciliğin, düşkünlüğün ortamında; yüce tutum, davranış ve bunun çığ gibi büyümesi sağlanabilir miydi. Eğer gerçekten güçlü bir bilinç, irade, iddia ve bütünsel bir katılım düzeyi oluşmasaydı, böyle bir çekirdek gelişimi Önderlik etrafında yaratılmasaydı hiç bu kadar saldırılar karşısında ayakta kalabilen, mucizeler yaratan bir parti gerçeği oluşabilir miydi?

PKK direnişinin hepsi birer mucizedir. Doğuşu bir mucizedir. Sosyal şovenizmin, reformist Kürt milliyetçiliğinin, ilkel milliyetçiliğin, sömürgeciliğin, emperyalizmin yoğun saldırı ortamında Önderliğin özgür irade, duruş ve özgürlüğe yürüyüş olarak kararlılıkla ortaya çıkabilmesi, bütün bu gerici saldırıları boşa çıkartarak ilerleyebilmesi bir mucizedir tabi. Zindan direnişi bir mucizedir. Tamamen Parti direnişidir. Parti olmasa böyle bir direniş olmazdı. PKK ölçülerinde parti olmasaydı da olmazdı. Kendine parti adı takan, öyle bir sıfatla övünen bir sürü parti vardı. Hangisi zindanda direnebildi. Nerde 14 Temmuz Direnişi oldu, nerde 17 Mayıs Direnişi oldu, nerde Newroz direnişi oldu. Var mıdır bir örneği? Yoktur. 15 Ağustos Direnişi de öyledir. 15 Ağustos Direnişi de tamamen Önderlik çizgisinin gereği, zindan direnişinin dağa taşırılması, her türlü köleliği kendi şahsında yıkmak üzere, ilk kurşun denen olay

PKK direnişinin hepsi birer mucizedir. Doğuşu bir mucizedir. Sosyal şovenizmin, reformist Kürt milliyetçiliğinin, ilkel milliyetçiliğin, sömürgeciliğin, emperyalizmin yoğun saldırı ortamında Önderliğin özgür irade, duruş ve özgürlüğe yürüyüş olarak kararlılıkla ortaya çıkabilmesi, bütün bu gerici saldırıları boşa çıkartarak ilerleyebilmesi bir mucizedir tabi.

temelinde, kendi içindeki gericiliğe öldürücü kurşun sıkma olayı olarak gelişti. Büyük bir ayağa kalkış, öz eleştirel sorgulama olayı olarak gelişti. Her militan direnişte bu var.

Unutmayalım ki kendini içten sorgulayabilenler büyük militanlar oldular, partileşebildiler. Büyük direniş sahibi oldular. Dolayısıyla da PKK militanı olmayı hak ettiler. Kahramanca direndiler, büyük şehitler ordusunun yaratıcısı oldular. Ama öyle özeleştiri yapamayanlar, hep eleştirel düzeyde kalanlar, sorgulayıcı olanlar, hak arayıcısı olanlar, sorgulamayı hep dışta tutanlar yarım yamalak yürüdüler, pamuk ipliğiyle bağlandılar. Parti çizgisine, Önderlik gerçeğine ödünsüz hesapsız katılan değil de mukaveleci bir biçimde sözleşmeli personel gibi, 'şu kadar bana verirsen, ben de san veririm' dercesine parti içinde kalan bir durumu arz ettiler ve süreç içinde koptular. Her gerici dalga, rüzgar onları

savurdu, düşman yanına götürdü, ihanete sürükledi.

Yeni paradigmasal gelişme, Önderliğin İmralı süreci de bir öz eleştirel doğuştur. "Üçüncü doğuş" dedi Önderlik buna. Yeni paradigmanın gelişimi, Demokratik, Ekolojik, Cinsiyet Özgürlükçü Toplum Paradigmasının yaratılması, Demokratik Sosyalizm çizgisinin geliştirilmesi, reel sosyalizmin, sosyal demokrasinin ve ulusal kurtuluşçuluğun sosyalist teoride ve ideolojide ortaya çıkardığı yanlışları, sapmaları eleştirerek aşan, düzelten, çağın ihtiyaçlarına ve özelliklerine göre sosyalist ideolojiyi geliştiren doğuş böyle bir öz eleştirel sorgulama temelinde oldu. Hem sosyalist hareketin öz eleştirel bir sorgulaması, hem PKK'nin öz eleştirel sorgulamadan geçirilmesi yeni paradigmayı ortayı çıkardı. Her türlü ideolojik-teorik gelişme, Önderliksel doğuş, özeleştiri temelinde oluyor. Bu üslup insanı görev ve sorumluluklarının bilincine ulaştırıyor, onlara sahip çıkar hale getiriyor. Öyle boş boğaz, basit iş yapan, toplum karşısında sorumluluk duymayan bir tutumun aşılması ancak böyle ortaya çıkıyor. Bu tür duruşlar ve insan özellikleri en tehlikeli özelliklerdir. Önderlik gerçeğinin en çok reddettiği özellikler bunlardır.

PKK gerçeğinin, partileşme gerçeğinin özünde derin bir sorumluluk duygusu ve görev aşkı vardır. Tarih ve halk karşısında kendini sorumlu görme ve özgür birey olarak görev ve sorumluluklarının gereğini yerine getirmeye kendini adama vardır. Fedailik işte burada ortaya çıkıyor. Fedailiğin özü budur. Fedailiğe dar yaklaşım, ciddi biçimde eleştirilmesi gereken bir husustur. Dolayısıyla bunlar öyle sıradan durumlar değildir.

HPG'de yanlış yaklaşımlar çeşitlidir. Ben en iyiyim diyende bile bir eksiklik var. Mesela fedai duruşu çok bireyci, çok dar. İdeolojik, örgütsel gerçeklikten uzak, dar bir askerliği ifade ediyor ve yaşamını feda etmeyi ifade ediyor. Oysa ki fedailik bu değildir. Fedailik, özgürlük çizgisi, tarih ve halk karşısında, halkın özgürlük yürüyüşü karşısında kendini en ileri düzeyde sorumlu ve görev bağlısı görme, tutku düzeyinde halkın özgür gelişimine kendini bağlama olayıdır. Buna fedailik denir. Bunun bilinci, ruhu, duygusu, davranışı, eylemi fedailiktir. Yoksa öyle dar yaklaşımlar tehlikelidir.

Partileşmeye, kadrolaşmaya yaklaşımda bireycilik çok yaygın. Sorun katılım sorunu dedik bu da Önderlik gerçeğiyle, felsefi, ideolojik çizgiyle bütünleşme durumudur. Bu noktada katılmakla, doğru katılma ve Partileşme yolunda ilerlemekle, partileşememe, doğru katılamama, bireyci kalma iki ayrı tutumu ifade ediyor. Bireyciliğin ise çeşit çeşit halleri var bizde. Dar ve bireysel bir fedailik anlayışı da bir tür bireyciliktir. Mesela ideolojik, örgütsel çizgiden koparılmış bir fedailik yaklaşımı bireyciliktir. Yeterli bir partileşmeyi ifade etmiyor. Bazı arkadaşlarımız var emirlerinde yüzlerce fedai savaşçı var, gelmişler bize diyorlar ki, "raporlar yazdık, eylem yapmak istiyoruz, önümüzde engeller var" 1 Haziran kararı alınmış direniş içindeyiz, emrinde yüzlerce fedai savaşçı var; yüzlerce eylem ortaya koyabilir, düşmanı yerle bir edebilir, bunların hiç birisini görmüyor, eylem dediği -Önderlik diyordu ya bir atımlık barut misali- kendini bir yerde patlatmak. Yüzlerce patlama yaratabilecek, gericiliği paramparça edebilecek güce sahipken, onun üzerine kafa yormak varken, bunun yerine bir atımlık barut gibi kendini patlatma arayışı da bireyciliktir. En üst komuta da bile bu var. Acaba bu insanlar nerde olduklarını, neyle görevli olduklarını, hangi imkânlara sahip olduklarını hiç görmüyorlar mı, şaşırıyor insan. Bu kadar darlık olabilir mi. Bu da bireyciliktir ve doğru katılamamak anlamına geliyor.

PKK gerçeğinin, partileşme gerçeğinin özünde derin bir sorumluluk duygusu ve görev aşkı vardır. Tarih ve halk karşısında kendini sorumlu görme ve özgür birey olarak görev ve sorumluluklarının gereğini yerine getirmeye kendini adama vardır. Fedailik işte burada ortaya çıkıyor. Fedailiğin özü budur.

Şöyle anlayışlar ve tutumlar da var, 'ben yaşamımı ortaya koydum', 'örgüt ne der, ne isterse yerine getiririm, herhangi bir sorunum yok' diyor yürüyor gidiyor. Görev, ideolojik, örgütsel, eylemsel çalışmalar kendisine görev ve sorumluluk mu yüklüyor, ideolojik mücadele mi verilmesi lazım, örgüt mücadelesi mi verilmesi lazım haberi yok. Onları kendisine görev de bilmiyor. Hatta en üst yönetim olmuş, HPG'yi şekillendirmesi gerekecek, gece-gündüz demeden nerde hata var, doğru nedir, ne yapmalıyım diye ateş gibi bir çaba içinde olması ve bunu bir örgüt, yönetim topluluğu içinde yapması gerekirken onları hiç görmüyor. Diyor, bu bana yeter. 'Ben bir hak, bir şey istemiyorum,

yaşamımı da ortaya koydum, hangi görev verilirse de yaparım, bu yeterlidir' Bu yaklaşım da bireyciliktir ve çok tehlikelidir. Rehavet var burada, her türlü yozlaşmaya, ahbap-çavuşluğa, basit yaşama açıklık var. İdeolojik mücadele yürütme, örgüt mücadelesi yürütme, yanında-yörende her türlü zarar verilsin ona karışma, en üst yönetim olmuşsun, örgütü kuracaksın, kendini ondan hiç sorumlu görme, ondan sonra de ki, "ben herhangi bir şeye itiraz etmiyorum, hiçbir çelişkim yok, ne denirse de yaparım, bu iyidir" Böyle iyilik olmaz, bu da çok bireycidir. Hem de böyle her türlü basit yaşama açık bir duruş, keyfi bir duruştur. İdeolojik-örgütsel görevlerden kendini uzaklaştıran bir duruştur ve HPG yi çok zorluyor. Gördük ki bu yönetimi de çok zorluyor.

Yönetim kadroyu hep çözümsüz, hata yapmaya adaymış gibi görüyor. Bunun sonucunda güvensizlik, dedikodu, çekiştirme ortaya çıkıyor. Çünkü gönderirken, 'filan özellikleri var, şuna dikkat edin, buna dikkat edin' diye tedbirler öneriyor. Böyle yapacağı yerde açık tartışma olmalı. Eleştiri, öz eleştiri olmalı, yoldaşça çözümleme olmalı.

Bireyciliğin bir başka biçimi kendini yeterli gören tutumudur. Savunmacılık var. Genel eleştiriye herkes katılıyor. Ama 'senin sandalyeye oturuşun yanlıştır' denildi mi 'yok asla' diyor. 'Ben dosdoğruyum' diyor. Kendime söz bile söyletmem, onurumla oynatmam, misyonumla bilmem ne yaptırmam diyor. Öyle şeyler söyleniyor ki, çok kötü bir gurur, tepkisel bir duruş yaşanıyor. Bu da bir bireyciliktir ve çok tehlikelidir. Bu nedenle özeleştiri yoktur burada. Hep eleştiri, şikâyet var, hep çevresini dışını yetersiz görüyor. Kendinde görmüyor. Kendinde olsa da onun gerekçeleri vardır. Başka nedenlerle kendisi öyledir, kendisinin öyle olmasının bir zararı yok, ama başkası olmamalı. Bu en üst yönetimlerde var. Böyle olunca tabi aşırı derecede kendini savunma, yeterli ve başarılı görme, dolayısıyla da özeleştiriden uzaklık, iç sorgulama yapmama, hep hata ve yetersizlikleri dışında görme yaşanıyor. Bu da bir bireycilik durumu, doğru katılmama durumu ve aşılmalı.

Bunlar dışında daha ileri bir olumsuzluk olarak hesapçılık var. Bireysel hesapçılık var, tutum var, hak arayışçılığı var. HPG'yi ideolojik, askeri bir fedai örgütü olarak görmek yerine; politik örgüt gibi ele alma, HPG içinde politika yapmak isteme, politik kariyer edinme yaklaşımları var. Son süreçte bunlar da açığa çıktı. Tartıştık ve eleştirdik. Yönetimde var, Yönetimden söz ediyoruz. Bunlar yapı içindeki anlayışlar değil. Yönetim derken de tabi kim belirliyorsa yönetimi oradan söz ediyoruz. Bu tehlikeli ve yanlış bir durum. Böyle bir ideolojik çizgi hareketinde, fedai hareketinde böyle hesaplar olamaz, olursa tehlikeli olur. HPG'nin çizgisiyle çelişir, yozlaştırır, bozar, çatışma arz eder. Var mı böyle yaklaşımlar? Bireyci, hesapçı, hak arayışçı tutumlar var ve aşılması, düzeltilmesi gerekiyor. Doğru ve yeterli katılımı engelleyen hususlar bunlar.

Bunun dışında eğitim sorunu olanlar var. Çizgiyi ve Önderlik gerçeğini öğrenme HPG'de önemli bir sorun. Genç ve yeni arkadaşlar açısından kendini eğitme, yetkinleştirme sorunu var. Bu ayrı bir konu. Ama bu yapıda da şimdiye kadar gelip partiye katılınmasına rağmen partileşme doğrultusunda bir yönelim eksikliği var. Geldim, katıldım, silah aldım yeterlidir diyor. İhtiyaç duymuyor, araştırmıyor, çaba harcamıyor, zamanı boş geçiriyor. Bunlar da yanlış. Yeni olmak, genç olmak, bilmemek bir üstünlük değildir. Kimse, 'haberim yoktu, bilmiyorum, onun için herhangi bir sorumluluğum olamaz' diyemez. Haberin olmak zorunda, bilmek zorundasın, başarıyla yapmak zorundasın. Bilmiyorsan, yapmıyorsan yenilir gidersin. Senin tarih karşısında bir başarın olmaz. Öyle bir duruşun Önderlik duruşuyla, Apocu çizgiyle bir alakası yok. Onu bir meziyetmiş gibi, doğru bir duruş tarzıymış gibi ele almak, savunmak, dolayısıyla da örgüt karşısına öyle çıkmak doğru değildir.

Bunlarla birlikte örgütsel sorunlar var. Örgütsel sorunlarda en önemli yan, sorun üreten bir tarz varlığıdır. Mevcut durumda örgütlerimizde işleyiş itibariyle ideolojik çizgiye tam oturmadığı için, bireyciliğin çeşitli biçimleri örgüt gerçeğimizi, kadro duruşunu çizgi karşısında, çizgi dışında tuttuğu için örgütsel işleyiş kendi içinde sorunlar üretiyor. Kendini savunma düzeyi çok fazla, ikincisi kapalılık var. Örgüt içi aleniyet özellikle yönetim düzeyinde zayıf. Sorunları ideolojik-örgütsel çizgi çerçevesinde çözme yerine, gizli tutma var. Eleştiri, öz eleştiri işlemiyor. Örgüt resmiyeti işletilmiyor. Eğitimlerde bile bir okuldur, kadro oraya gelmiş,

her türlü hatası eksikliği açığa çıkarılacak, eleştirilecek, öz eleştiriden geçip, kendini yenileyecek ama böyle olmuyor. Platformlarda bunlar yapılmıyor. Neleri eksik, ne tür yanlışları var, niye eğitime alınmış insanlar, yönetim bunlara söylemiyor. Öyle kenardan, köşeden yüzeysel şeylerle geçiyor. Kadro çıktıktan sonra görevlendirirken yönetim diyor ki, 'bunun şu sorunu var, bunun şu sorunu var, şuna dikkat etmeliyim, buna dikkat etmeliyim' Gerçekten var mı yok mu belli değil. Oradan buradan aldığı bilgilere göre öyle. Ama doğru mudur o bilgiler aleni etmemiş, örgüt resmiyetinde, platform ortasında açığa vurmamış, netleştirmemiş ama onu hep varmış gibi görevlendirirken, tayin-terfi işlemlerini yürütürken hep gündemde tutuyor. Bu bir önyargı oluşturuyor, çözümsüzlük yaratıyor. Yönetim bu biçimde yaklaşıyor, hep güvensiz gibi çıkıyor kadro karşısına. Kadro diyor, 'bu yönetim bana güvensizdir' Yönetim kadroyu hep çözümsüz, hata yapmaya adaymış gibi görüyor. Bunun sonucunda güvensizlik, dedikodu, çekiştirme ortaya çıkıyor. Çünkü gönderirken, 'filan özellikleri var, şuna dikkat edin, buna dikkat edin' diye tedbirler öneriyor. Böyle yapacağı yerde açık tartışma olmalı. Eleştiri, öz eleştiri olmalı, yoldaşça çözümleme olmalı. Böyle olmuyor. Bu tarz sorun üretiyor, çözmüyor. Küçük sorunları büyütüyor, olmadığı yerde ön yargılarla sorun yaratıyor. Bir sürü çekiştirme, didiştirme, dedikodu, her türlü sorun var ve çözemiyoruz denilen sorunlar böyle ortaya çıkıyor. Bunlar yanlış, bu tarzın kesinlikle aşılması, bu sistemin düzeltilmesi gerekli.

Demek ki, yeni bir PKK yılına doğru giderken, yeniden partileşme sorunlarını bu biçimde ortaya koymak ve yeniden inşayı geliştirecek, güçlendirecek çözümler ortaya çıkarmak gerekli. İşin özü, partileşme sorunları ve görevlerimiz karşısında böyle aslında. Bu biçimde ele alınıp, çözümlenmezse geriye çeşitli örgütsel, yönetimsel çekişmeler kalıyor. Bunları Önderlik de iktidar kavgası olarak tanımladı. Yetki kavgası diyebiliriz esas itibariyle. Bu hiçbir şeyi çözmez, tehlikelidir. Çoğu zaman bilinçli de yapılmıyor. Sorunları ideolojik, örgütsel çizgide ele alıp, çözmeyen yaklaşımlar, tutumlar, fiiliyatta o tür duruşlara, yetkicilik kavgalarına yol açıyor. Böyle çıkıyor ortaya. Tabi çoğu zaman bu durumda olanlar anlamıyorlar bile. Onun için reddediliyor, kabul edilmiyor, anlaşılmıyor nasıl olduğu. Çünkü aslında kendisi öyle yapmak istemiyor. Fakat onun tarzı sistemi oraya götürüyor. Çünkü örgütsel değildir, ideolojik değildir, çözümleyici değildir. Yoktan sorun üretici, sorun yaratıcı, başkalarına havale edici, idareci. Böyle olmaz tabi, sorunları çözücü olmalıyız ama nasıl? İdeolojik, örgütsel çizgide. Sorunları çözmek için mücadeleci olmalıyız. Neyle? Çizgi gerçeğiyle, örgütlü olarak, bireysel tutumla falan değil. Böyle olursa işleri yürütebiliriz.

Yeni bir parti yılına girerken kapsamlı bir teorik çerçeveye sahibiz. Yeniden inşa süreci gelişiyor. Dikkat edilirse hatalarımızı, sorunlarımızı, eksiklerimizi, kaynaklarıyla, nedenleriyle birlikte; çözüm yollarını da bulacak şekilde ortaya koyabiliyoruz. Bence önemli bir yoğunlaşmamız var. Çok şey söyleyebiliriz bu konularda. Yoğunlaşma gerekli, çözümleme olmalı, özellikle kişilik çözümlemesi geliştirilmeli, çünkü Apocu devrimin özü, kişilik devrimidir. Özgür insan devrimidir. Özgür iradeli insan ve toplum yaratma devrimidir. Kişilik devrimini gerçekleştirebilmek için de kişilik çözümlemeleri geliştirilmeli. Bu anlamda bir derinleşmemiz, yoğunlaşmamız hep olmalı. Ama sorun sadece düşüncede ve sözde çözümleme yapmak ve yoğunlaşmak değil; pratik yapmaktır, pratikte tutarlılıktır. Buna göre bir yaşam içinde olmaktır. Pratikleşebilmektir.

Bazı arkadaşlar tepkilerini çok uzun süreli kılıyorlar, öfkeli oluyorlar, çok protestocu, bireyci yaklaşım içinde oluyorlar. Küskün, kırgın duruma geliyorlar, bunu uzatıyorlar. Bunlar yanlıştır. Doğru tutumlar değildir. Hatalar olabilir, eksiklikler olabilir, insanlar parti içinde haksızlıklarla yüz yüze gelmiş de olabilirler. Fakat önemli olan bunları nedenleriyle birlikte anlamak, çözmek ve aşabilmektir. Böyle oluyor diye kendini daraltmak, kırgın, küskün hale getirmek, tepkilendirmek,

hakkımı arayacağım demek dar, bireyci bir tutum içinde olmak demektir. Halklaşmayan, partileşmeyen, toplumsallaşmayan bir duruş içinde kalmak demektir. Bu da yanlıştır, yetersizdir. Öyle bir hak arayıcılığı, hak elde etme yoktur. Öyle bir çözüm de olmaz. Doğru çözüm, öyle bile olsa nedenlerini bulup gidermektir. Başkalarında varsa, örgütte, yoldaşlarda ortaya çıkıyorsa bundan da kendimize pay çıkarıp, kendimizi çare haline getirmek, bir çözüm gücünü kendimizde yaratabilmektir. Doğru parti ve militan tutumu budur. Apocu çizginin özü budur. Öz eleştiri dediğimiz de budur.

Öz eleştiri, çözüm, çare olmayan yerde, kişinin kendini çözüm haline getirebilmesidir. Kendini çare haline getirebilmesidir. Bunlar çok önemlidir. Böyle bir yaklaşım içinde olduğumuz müddetçe pratiği geliştirebiliriz. Örgüt düzeyimiz gelişir. Pratik çalışmada önümüze çıkan engel ve sorunları rahatlıkla çözümleyebiliriz. Diğer türlü çözüm olmaz.

Bu bakımdan da esas olan bunları pratikleştirmektir. Sorunlar her zaman olacaktır. Eksiklikler her zaman ortaya çıkacaktır. Önemli olan ağır sorunlar olmaması, çizgi sorunlarının derinleştirilmemesi, sorunların nedenlerinin, kaynaklarının bulunarak hızla çözümün ortaya çıkarılmasıdır. Sorunları çözme gücü haline kendimizi getirebilmemizdir. Öyle bir irade, düşünce gücü ve değişim gücüne kendimizi getirebilmemizdir. Eğer partinin militan yapısı, kadro gücü böyle bir anlayışta olursa, örgüt çalışmalarına, pratiğe böyle yaklaşırsa bütün o bireyci tutumlar, sekter, yetersiz, kırıcı yaklaşımlar, örgütle çelişen anlayışlar aşılır. Eksikler, hatalar nedenleriyle birlikte bulunarak giderilebilir. Bu konuda zayıf olan kişilere yeniden umut, heyecan, inanç verilebilir. Onların da kendilerini çözüm haline getirebilmelerine destek verilebilir. Örgütün etkilemesi, yoldaşça etkileme böyledir. Bu da bizi yeniden güçlü bir partileşmeye götürebilir.

Böyle bir partileşmenin yaratılmasında militan yapının, fedai gücün öncülük görevi ve sorumluluğu var. Parti, bütün halkın, özgürlük hareketinin, demokrasi hareketinin öncüsü ise, partiyi var etmede de fedai, militan güç en temel güvencedir. Bu bakımdan HPG'nin militan yapısının, komuta yapısının Önderlik çizgisini en ileri düzeyde özümseme, hayata geçirme, parti öncülüğünü pratikte geliştirme ve böylece sürükleyici bir öncülük konumuna gelme görevi ve sorumluluğu vardır. HPG bunu gerçekleştirebileceğini ispatlamış bir güçtür. 1 Haziran Atılımı bunun en somut kanıtıdır. Üç yüzden fazla şehidi böyle bir militan öncülüğün en güçlü yaratıcılarıdır.

HPG'nin militan yapısının, komuta yapısının Önderlik çizgisini en ileri düzeyde özümseme, hayata geçirme, parti öncülüğünü pratikte geliştirme ve böylece sürükleyici bir öncülük konumuna gelme görevi ve sorumluluğu vardır. HPG bunu gerçekleştirebileceğini ispatlamış bir güçtür. 1 Haziran Atılımı bunun en somut kanıtıdır. Üç yüzden fazla şehidi böyle bir militan öncülüğün en güçlü yaratıcılarıdır.

Dolayısıyla aslında gerçekleşmiş bir partileşme, yeniden partileşme ve militanlaşma olgusu var. Gerekli olan bize düşen bu gerçekliği görmek, Önderlik şahsında, şehitlerimiz şahsında ortaya çıkan yeniden partileşme ve PKK'lileşme gerçekliğini, PKK'de gerçekleşen sosyalizm gerçekliğini görüp onun gereklerine göre kendimizi, eğitmek, geliştirmek, yenilemektir. Bu çizgiye sıkı sıkıya sarılarak, bu çizginin güçlü, başarılı militanı haline getirmektir. Böyle yaparsak bu militan çizginin iyi bir neferi haline geliriz. Parti davasını iyi yürütürüz. Önderlik ve şehitler gerçeğiyle bütünleşiriz ve parti bayrağını yeni başarılara taşırız. İlerletiriz, yükseklerde tutarız. Doğru, gerekli olan partileşme örgütleşme anlamında belirteceklerimiz bunlardır.

Bu konuda biz epeyce bir tartışma yürüttük, bir birikim yarattık. HPG içinde epey tartıştık. Tabi bu bir dikkat çekmeydi aslında ve bu oluştu denebilir. Şimdi ateşkes süreci bunu bilince dönüştürmek için büyük bir fırsat sunuyor. İstiyoruz ki bunu bu düzeye getirelim.

Aslında pratikte sorunların ortaya çıkması, başarısızlıkların yaşanmasının altında kesinlikle partileşememe var. Güçlü parti militanı haline gelememe var. Parti çizgisinin gereklerine göre fedaileşememe var. Darlık, bireycilik, ideolojik-örgütsel çizgiden kopukluk pratikte sorunlara ya da başarısızlığa yol açıyor. Bunları ortadan kaldırmak

istiyorsak o zaman partileşeceğiz. Bu temelde partileşme görevini temel bir görev olarak tüm arkadaş yapısının önüne koyduk. Şimdi HPG öz eleştiriyle kendini yenileme sürecindedir. Önderlik çizgisinde gerçekleşen sürecin temel karakteri budur. Onun da başarıya ulaşması böyle bir sorgulamaya bağlı. Esas olan ideolojik, askeri, örgütsel bütünlük içinde militanlaşmaktır. Fedai olmak buna bağlıdır. Başarılı bir fedai çizgisi tutturmak buna bağlıdır. Bir atımlık barut olmaktan çıkarak, büyük eylem gücü haline gelmek, dava insanı haline gelmek buna bağlıdır. Bunu hiçbir zaman unutmamalıyız. Bu bakımdan da geçmişte eksik kalan, yetersiz kalan konuları tartışıyoruz, eğitim konusunda ortaya çıkan eksiklikleri gidermek için çalışıyoruz. Ama bunu tam gerçekleştirmeliyiz.

Apocu devrimin özü, kişilik devrimidir. Özgür iradeli insan ve toplum yaratma devrimidir.

Sonuç olarak; bunu planlayan arkadaşlarımız tam gerçekleştirmeliler. Böyle görünüşte olmamalı, dar olmamalı. Bu anlamda eğer bir eksiklik var ve düzeltiyorsak o zaman bütün sistemimiz, tarzımız, programımız değişmeli. Eğitim programımız değişmeli, tarzımız değişmeli, sistemimiz değişmeli. Birkaç ders koyup, bazı tartışmalar yaparak bunu giderdik diyemeyiz. Bu da bir kendini kandırma olur, yüzeysellik olur. Öyle değil kesinlikle daha güçlü, bütünlüklü bir yaklaşım gerekiyor. Onun için iyi bir tartışma, arayış ortamı, gerektiği kadar insanı Önderlik çizgisini özümseyecek bir bilince ulaştıracak bir eğitim planlaması nasıl olacaksa arkadaşlar bunu tartışmalı ve geliştirmeliler. Katılım da olmalı, istek de olmalı. Sadece heyecanla ya da biraz teknik gelişmeyle sonuç almak mümkün değildir. İdeolojik-örgütsel çizgiye oturmayan bir iyi niyette hiçbir şeydir. Her an değişebilir. Tersine dönüşebilir. İnsanı ayakta tutmaz, yürütmez, sonuca götürmez. Dolayısıyla ideolojik-örgütsel çizgiyle bütünleşmiş bir askerileşme, militanlaşma fedaileşmenin esasıdır. Böyle bir temele oturduğu zaman yeterli olur, tam olur, her zaman başarı kazanır, her soruna da çözüm olur. Bu temelde eğitim çalışmaları sürmeli. Zayıf yaklaşmamalıyız. Şimdi bir fırsattır bu dönem, arkadaşlar bu dönemi iyi değerlendirerek boş geçirmeden, bürokratik bir planlama içine düşmeden, zamanı iyi değerlendirme temelinde bu eksikliğimizi gideren bir çalışma içinde olmalılar.

Ne kadar böyle yaparsak fedai, militan gelişme o kadar güçlü olur. Bu süreçte böyle bir gelişmeyi ne kadar sağlarsak da tabi sürecin ruhuna uygun davranmış oluruz. Her türlü gelişme olasılığına göre de kendimizi hazırlamış oluruz. Ateşkes sürecine, kış sürecine, hazırlık sürecine bu temelde yaklaşıyoruz. Aslında tam bir kendini yetiştirme, düzeltme ve militanlaştırma seferberliği yaklaşımı içindeyiz. Böyle yaklaşır ve bu temelde çalışırsak bir bütün olarak başarılı olacağımıza inanıyoruz. Bu temelde çaba harcayan her arkadaşın da başarı kazanacağına inanıyoruz. Kış sürecine yaklaşımımız böyledir.

Eğitimlerimizi bu temelde yürütüyoruz. Bu temelde bu süreçte bazı zorluklar oldu, eğitimler parçalı oldu. Ama gerilla böyledir. Zaman olsun, sistem olsun, düzenli okulumuz olsun, şu gün başlayalım, şu gün bitirelim diyemez. Bunlar gerillaya aykırı arayışlardır. Bir gün fırsat bulundu mu bütün eğitim yapılabilmelidir. Belki onu da bulamayabiliriz. İki gün bulduk mu onu, burada, dağ başında, öbür tarafta bulduk mu onu değerlendirebilmeliyiz. Gerilla tarzı bunu gerektiriyor. Bu bakımdan arkadaşlar bir deneyim edindiler. Demek ki her şey istediğimiz gibi olmuyor. Öngördüğümüz gibi olmuyor. Derler ya evdeki hesap çarşıya uymayabiliyor. Biz kendimizi çarşıya uydurmalıyız. Evde kendimize göre hesap yapmamalıyız. Bu sübjektif yaklaşım olur. Oysa koşullara uygun yaklaşım gösterebilmeliyiz. Bu ortaya çıktı. Birkaç gün fırsat ortaya çıktıysa bunu iyi değerlendirebilmeliyiz. İhtiyaç duyduğumuz bütün verileri almalıyız ve ondan sonra her şeye hazır olmalıyız. Doğru üslup, doğru tutum budur. Önderlik diyordu "bizim bir dersimiz de militan yapar insanı" Bir günde de militan oluruz. Önderlik, "Kemal Pir yarım saat beni dinledi ondan sonra çizginin ruhu biçiminde uygulayan bir militan haline geldi, sonuna kadar da öyle gitti" dedi. Gerçekten de öyleydi, çok tartışılan bir şey değildi, anlayışlı olmak, katılımcı olmak, sorumluluk duymak önemliydi. Demek ki biz de böyle yaklaşmalıyız. PKK gerçeği bu, Kürdistan gerçeği bu. Kürdistan'da militanlaşma, fedaileşme gerçeği bu. Böyle yaklaşılırsa başarılı olunur. İmkanlar çoktur, süre yeterlidir, fırsatlar vardır. Bu fırsatları en iyi değerlendirip en iyi militan haline gelmeyi esas alalım ve mutlaka bu süreçte her türlü şeye kendimizi hazır hale getirecek bir gelişmeyi yaratalım.

ÖZGÜRLÜK ÖNDERLİKTE BİR FELSEFE TARZI VE RUHUDUR

29. yıldönümü vesilesiyle PKK'nin yeniden inşasının dayandığı paradigmal ve felsefi boyuta ilişkin Bozan Tekin yoldaş ile yaptığımız röportajdır.

İdeolojik derinleşme, teorik zenginleşme ve örgütsel yeniden yapılanmayı köklü zihinsel, felsefi bir dönüşüme dayanan paradigmal değişimle ele alıyoruz. Hareket olarak yaşadığımız bu zorlu sürecin dayandığı paradigmal değişimi nasıl tanımlayacaksınız?

Sorularınıza geçmeden önce birkaç gün sonra Partimiz PKK'nin 29. Kuruluş ve mücadele yıldönümünü kutlayacağız. Ben öncelikle Partimizin kuruluş yıldönümünü Başkan Apo'ya, tüm yoldaşlara, halkımıza ve tüm insanlığa kutlu olmasını diliyor, daha ilk günden başlayarak mücadelemizde şehit düşen yoldaşları, mücaleyi bugünlere getiren gerçek dava insanlarının, partililerin onlar olduğunu bilerek saygı ve minnetle anıyor, anılarına bağlı kalacağımız sözünü bir kez daha belirtmek istiyorum.

Sorunuza gelince...Oldukça genişçe ele alınan tartışılan bir konu. Dışımızdakiler de, düşmanlarımız da tartışıyor. Biz de tartışıyoruz. Ancak yer sınırlılığını gözönüne alarak, yeni paradigmal değişimi satır başlarıyla ortaya koymaya çalışacağım. Genelde devrimci partiler ortaya çıkarken somut koşulların somut tahliline dayalı olarak ortaya çıkarlar. Somut koşullardan kastımız, dünyanın, bölgenin ve ülkenin içinde yer aldığı tarihsel süreç ve toplumun özgün ayırtedici özellikleridir. Bu özellikleri gözönünde bulundurmadan işlevsel ve devrimci bir parti olmak zaten mümkün değildir. Ancak toplumsal dinamiklerin mücadelesi bilimde, teknikte, toplumsal kesimlerde, düşünce, sanat, ahlak hukuk vb. birçok değişime yol açar. Örneğin dünya ne 19. yüzyıl ne de yirminci yüzyılın dünyasıdır. Hatta 1990 öncesi dünya ile sonrası dünya çok farklıdır. Hatta 2000'li yılların dünyası...Bütün bunların toplum ve birey üzerinde yarattığı etkileri görüp anlamaksızın, geçmişte çakılıp kalarak başarıyla mücadele yürütmek şurda kalsın, topluma yabancılaşmak ve marjinalleşmek kaçınılmazdır.

Eğer devrimci öncü partiler, herhangi bir dernek veya think-tank kuruluşu gibi değil de gerçekten de varoluş gerekçelerine sadık kalacaklarsa, yani halkın temel sorunlarını çözmek için varolacaklarsa, o halde sosyo-ekonomik değişimleri ve onun dinamiklerini çok iyi kavraması ve bunun gidişatını da kestirebilmelidir. Bu da doğal olarak partilerin değişim-dönüşümlerinin gerekçelerini oluşturur.

Bilindiği gibi Partimiz 1978 yılında kuruldu. Doğal olarak o yılların etkilerini taşıyacaktı. O yıllarda ve öncesinde bizim gibi ulusal-demokratik sorunları çözülmemiş halkların amentu olarak bildikleri, ulusal sorun eşittir, herkesin kendi kaderini devletini kurarak tayin etmesi, olarak algılanıyordu. Devlet kurulur ya da ele geçirilirse ezilen halk ve kesimlerin yararına düzenlenirdi. Böylelikle özgürlük ve demokrasi sorunu da çözülürdü. Bunun için ulusal kurtuluş savaşını yürütmek kaçınılmazdı. Bu da kendiliğinden Halk Savaşı stratejisine götürürdü. O da kendi mantığı içinde bir zor-şiddet kavrayışını ortaya çıkarırdı. Ülkeyi işgal eden sömürgeci güçlerden

temizlemek için bu gerekliydi. Örgütü de doğal olarak Parti-cephe-ordu biçiminde olacaktı. Fakat reel sosyalizmin SSCB başta olmak üzere tüm dünyadaki UKM ve Avrupa ağırlıklı Sosyal Demokrasi pratikleri bir gerçeği ortaya çıkardı. O da devlet-iktidar ve şiddet kavrayışının özünde beş bin yıllık devlet anlayışı olduğu gerçeğiydi. Burdan da özgürlük ve demokrasi değil, olsa olsa çürümüş bir devlet kapitalizmi, demokrasi yoksunluğu ve aşırığı bürokratikleşme ve yozlaşma ortaya çıktı. Artık paradigma, pratik ve sonuçlarıyla bir gerçeklik tüm dünyanın gözünün önündeydi.

Kemalist özellikleri açığa çıkarma yaklaşımlarımız önemli oranda kendimizdeki modernizmi çözümlemek oluyordu.

Yine dünyada özellikle 1950'lerle birlikte ortaya çıkan bilimsel-teknolojik devrim ve bunun üretim ilişkileri ve tüm toplum üzerinde yarattığı sarsıcı ve değiştirici etkiler, daha çok devleti ele geçirme ve onu demokratikleştirme değilde, devlet dışında tabandan başlayarak demokrasiyi yaratma ve geliştirmeyi ifade eden sivil toplumculuk daha fazla öne çıkmaya başladı. Yine çeşitli anarşist akımlar ortaya çıktı. Reel sosyalizmde devlet aşılırken, kapitalist merkezlerde keynesçiliğin aşılmasıyla birlikte devlete çok fazla güven kalmamıştı. Devletin hükümranlık sahaları ve kanunları bilimsel teknolojik devrimin yarattığı imkanlarla devleti son derece gereksiz hale getiriyordu. Bu temelde hem güvensizlik gelişiyor hem de onu aşma arayışları daha yoğun gündeme gelmeye başladı. Bunlar çevreci, ekolojist, feminist, anarşist biçimlerde kendilerini ifade etmeye başladılar. Ancak bu arayışların hiçbirisi de çözüm üretecek bir konumda değildi.

PKK'ye karekterini ve ruhunu veren, Önderliktir. Önderlik daha yedi yaşından itibaren dayatılan yaşamı boğucu, kabul edilmez olarak görür ve özgür bir nefes almak için sorgulama ve arayışlarını sürdürür. Özgürlük Önderlikte bir felsefe, bir düşünce tarzı ve ruhudur. Bu partimizin de özünü oluşturur. Dolayısıyla hiçbir zaman bazı dogmalara takılıp kalarak özgürlüğü geliştireceğini hiç düşünmedi. Şunu hep esas aldı. Felsefe, teori, program, strateji ve taktik, örgüt ve eylem gerçekten özgürleştiriyor mu? Özgürleştirdiği kadar Önderlik bunları esas aldı, zarar verdiği oranda da eleştirdi, uzak durdu. Önderlikteki bu tarz daha işin başındayken, reel sosyalizmin deyim yerindeyse gücünün zirvesinde olduğu dönemde bile, hep mesafeli, eleştirel ve sorgulayıcı yaklaşımını sürdürdü.

Gelinen aşamada yaşanan sıradan bir kaos değildir. Salt kapitalist sistemin krizi veya kaosu değildir. Devletçi, iktidarcı ve şiddeti toplumsal sorunların çözümünde esas alan beş bin yıllık erkek egemenlikli sistemin kaosu yaşanmaktadır. Burda artık devleti restore ederek veya gözboyama tarzında bazı reformlar yaparakte devletçi sistemin insanlığın ağırlaşan sorunlarına çözüm bulamaz. Ne kapitalist modernist paradigma, ne bu sistemin bir mezhebi konumundaki reel sosyalizmin çözüm olmaması, gelinen aşamada bunların dışında, toplumun sorunlarını, toplumla birlikte çözmeyi esas alan bir paradigmaya gelişme imkanlarını sunmaktadır. Bu paradigmanın özünü ise toplumun demokratikleştirilmesi, kadın devrimi ve ekolojik devrim oluşturmaktadır.

Sözünü ettiğiz paradigmal değişim özünde modernist paradigmanın eleştirisi üzerine oturmaktadır. Modernist paradigmayı ve bu paradigmanın yansımalarını, gerçeğimizde ki çıkmazlarını nasıl ele alabiliriz?

Modernizm, kapitalist sistemi ekonomik, sosyal, siyasal ve felsefi olarak ifadesidir. Ulusal-devlete, ekonomik olarak liberalizme, felsefi olarak pozitivizme, yöntem olarak kaba bir indirgemeciliğe dayanmaktadır. Marks kapitalizmin bağrında sosyalizmin gelişeceğini söylerken, başlangıçta proletarya diktatörlüğü kavramını kullanmazken, Paris Komünü deneyiminden sonra daha belirgin olarak Proleterya Diktatörlüğü kavramını kullanmaya başladı. Bu giderek marksizmin temel ilkelerinden birisi oldu. Lenin ise bunu daha da geliştirerek, Ekim Devriminde pratikleştirdi. Bununla aslında modernizmi aşmak istemelerine rağmen, aşılamadı. Reel sosyalizm modernizmin bir mezhebi olduğuna göre ve biz de eleştiri ve mesafeli duruşumuza rağmen ideolojik olarakta bu etkilenmeleri yaşadığımızı belirtebiliriz. Bir de modernist bir eğitim ve kültürle yetiştirilme durumumuz vardır. Kürdistan'ı sömürgeleştiren güçler başta Türkiye ve İran olmak üzere diğer güçler geçen yüzyılın başından itibaren bu zihniyeti geliştirmek için özel politikalar uyguladığını belirtebiliriz. Bunun

içimizdeki yansımaları elbette bulunmaktadır.

Önderlik, uluslar arası komplo sürecinde, kendisindeki modernist politikanın iflas ettiğini söylerken, ne demek istediğini iyi anlamak gerekir. Yine Ulusal soruna ilişkin Leninst tez olan, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi ile Vilson'un 14 ilkesi arasındaki paralelliği hatırlamak yerinde olacaktır. Mao'da Çin devrimini anlatırken, devrimlerinin yeni türden burjuva demokratik devrim olduğunu söylerken aslında, Marksist-leninist yaklaşımın modernist yönünü ortaya koyuyordu. Özü şuna dayanıyordu, bir dönem burjuvazi ulusu örgütlerken, yeni dönemde ulusu proletarya örgütleyecekti. Yani sonunda ulaşılan nokta ulusal devletti. Muhtevasının da sonuçta farklı olmadığı, modernizmin versiyonları olduğu, birisinin devlet kapitalizmi, diğerinin liberalizme dayandığı ortaya çıktı. Marksizm-Leninizm ne kadar eleştirse de, özünde sınıflı toplum uygarlığını aşamadığı ortaya çıktı. Hareketimiz de her ne mesafeli durduysa da, sonuçta ulusal kurtuluş espirisiyle hareket etmesi, hareketimizi devletçi kıldı. Paradigma bir kez böyle oluşunca da, bunun mantık zincirinin halkası olarak iktidarcılık ve şiddetin kendisi öne çıkmaya başladı. Önderlik bir halkı savunma adlı eserinde, devletçilik, iktidarcılık ve şiddeti yeniden bir tanımlamaya kavuşturması önemli olmaktadır. Tümüyle bununla izah edilmezse de, hareketimizde ortaya çıkan bireycilik, milliyetçilik, erken iktidarcılık, çetecilik, kariyerizm vb. dayatmalar kaynağını biraz da bu modernist yaklaşımlardan almaktadır.

Önderlik modernizmin etkilerini tanımlarken, çok özlü bir biçimde, hatanın temelinde devlet, siyaset ve hiyerarşik uygarlığı, özelde onun en gelişmiş biçimi olan kapitalist sistemi ve ona alternatif olarak doğduğu iddiasında olan reel sosyalist uygulamaları, inanç yanı ağır basan bir biçimde dogmatik olarak değerlendirmeme olduğunu belirtir.

En önemlisi özellikle Kuzey Kürdistan'da Kemalizm kendisini kışla kültürü yoluyla Kürt toplumuna ve yedirmeye çalışmıştır. Hemen hemen her birimizin özeleştiri ve kişilik çözümlememizde, kendimizdeki Kemalist özellikleri açığa çıkarma yaklaşımlarımız önemli oranda kendimizdeki modernizmi çözümlemek oluyordu.

Sosyal bilim alanında eski zihniyetin döşeme taşları niteliğindeki kavramların yeniden tartışılarak üretilmesine büyük bir ihtiyaç vardır.

Devletçi, iktidarcı mantık, tüm iyi niyete rağmen bürokratikleşme, halka yabancılaşma, elitleşme geliştirmektedir. Tüm çağrılarımıza rağmen kadronun hala ciddi bir biçimde halk çalışmasına yönelmemesi, daha çok egemen politika tarzıyla hareket etmesi öne çıkmaktadır. Halk çalışması sivil toplum çalışması yerine daha çok siyasal partiye yönelmeleri bunun en somut ifadesi olmaktadır. Yine tam bir iktidar ve kendi iktidar alanı olarak kurulan sivil toplum kurumlarına yaklaşım, yerel yönetimlere rantçı, iktidarcı yaklaşımı bu temelde ele almak mümkündür. Tabi tüm bu yaklaşımların, en fazla devlet ve iktidar mantığının eleştirildiği bir süreçte hala sürüyor olması, genelde devletçi zihniyetin ve bunun son biçimi olarak modernizmin gücünü ortaya koymaktadır. Tabi bu yaklaşımlar demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasını, yani demokratik komünalizmi inşasına yönelmeye girişi engellemektedir. Zorlayıcı olmaktadır. Bu yeni paradigma temelinde yeniden partileşmeyi de zorlayan en temel etken olmaktadır.

Klasik politikaya eğilimin bu kadar geliştiği bir dönemde, isavari, dervişvari hizmet anlayışıyla hiçbir karşılık beklemeksizin, hesapsızca kendisini adayan bir kişilik olma yeni dönemin kadro profilini çizmektedir. Bu köklü bir biçimde modernist zihniyetle köklü bir hesaplaşmayı, kendimizde modernizmin her biçimini açığa çıkararak çözümlemeye tabi tutmayı ve ondan kurtulmak için Önderlik paradigmasını derinliğine araştırıp-incelemeyi gerekli kılmaktadır. Bunun pratikteki ifadesi ise bulunduğumuz her yerde komünü kurup geliştirmeyi, komün dışı bireyci anlayışlarla mücadele etmek olmaktadır.

Tüm bu çıkmazların köklü bir eleştiri- özeleştirisi üzerine oturan ideolojik derinleşmenin temel ayakları nelerdir? Bu ayaklarıyla ele alındığında ortaya çıkan ideolojik formun, çağ gerçeğinde insanlığın yaşadığı temel çıkmazlara- sorunlara çözüm olma düzeyini nasıl ele alacaksınız?

Gerçekten de Sümer Rahipleri öylesine ustalıkla devleti kutsallaştırdılar ve toplumların ve bireylerin kafasında öylesine meşrulaştırdılarki,

neredeyse devletsiz düşünmek mümkün olmamaya başladı. Bugün de yeniden ve yeniden üretilen ve topluma binbir yol ve yöntemle yedirilen düşüncelerin ağırlıklı yönü devlet ağırlıklıdır. Eğemenler cephesinden bunu anlamak mümkün de, ezilenlerin, devletin baskısından kurtularak özgür bir yaşamı kurmak isteyenlerin devletçi olmalarını anlamak mümkün değildir. Elbette bir izahı vardır. Ama bu duruma bizi nasıl getirdiler diye hayıflanmaktan da insan geri duramıyor. Aydınlanma döneminde ortaya çıkan ütopya yazarlarının hemen hemen hepsinin de çizdikleri ütopyada devlet veya devlet şemasına benzer çözüm önerileri aslında bu zihniyetin kökleşme düzeyini ortaya koymaktadır. Köle, serf veya işçi eylem ve isyanlarının ufkunun devleti aşmaması, ellerine geçmesi halinde "iyi devlet" olacaklarını düşünmekten öteye gitmeyen yaklaşımları da bunu ortaya koymaktadır. Sonuçta bir benzeşme yaşanmaktadır. Elbette devletsiz düşünenler de oldu. Ancak bunlar da, kendi sistemlerini yaratarak uygulanabilir kılamadılar. Bilimin ulaştığı düzey ve toplumu çözümleme ufukları buna yetmedi.

Hareketimiz ortaya çıkarken, başta sömürgeciliği ve emperyalist düşünce sistemi, içte ise sosyal şovenizmi ve ilkel milliyetçiliğin eleştirilip mahkum edilmesiyle gelişme olanakların yarattı. Bugün ise hareketimiz temel olarak devletçi, iktidarcı ve şiddeti esas alan modernist paradigmanın eleştirisi ve ona karşı halkın komünal demokrasisinin olanaklarını koyan bir ideolojik çerçeve geliştirmektedir. Partimiz bu olanakları elbette sistemin yaşadığı kaos aralığı sürecinin yarattığı olanakların bilimsel analizi temelinde ortaya koymaktadır. Nedir bu olanaklar? Öncelikle ulusal devlete dayalı sistemin sorun çözen değil, üreten hatta ağırlaştıran bir konumda olmasıdır. Milliyetçi-dinci-mezhepçi boğazlaşmalar, milyonlarca insanın kaybı, maddi ve teknik imkanların insanlığın refahı için kullanılacağına, insanları denetim altında tutma, istediği gibi yönlendirme ve savaştırma temelinde kullanma, artık insanlığı bıktırmış bir konuma gelmiştir.

Özellikle bilimsel-teknolojik devrimin toplumsal yapıda, ekonomide ve zihniyette yarattığı değişimler, insanlığın artık devlet merkezli değil de, onun dışında da sorunlarını çözme imkanı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kendiliğinden devletin, iktidarın ve şiddetin sorgulanmasını beraberinde getirmektedir.

Bütün bunlardan hareketle özellikle sosyal bilim alanında eski zihniyetin döşeme taşları niteliğindeki kavramların yeniden tartışılarak üretilmesine büyük bir ihtiyaç vardır. Bu temelde egemenlerin dilini kullanmaktan ve zihniyetine göre düşünüp-davranmaktan kendimizi kurtarabiliriz. Bu da devlet-iktidar-şiddet üçlüsünü ve ilgili kavramları,(ulus, etnisite, siyaset, toplum, birey, sanat, felsefe, bilim, hukuk, ahlak vb.) yeniden yorumlamak, egemenlerin yükledikleri anlamlarından kurtararak bilimsel gerçekliğine kavuşturmak gerekmektedir. Özcesi öncelikle kendi dilimizi yaratmalıyız.

Kuantum, bilimin ulaştığı düzeyde diyalektik materyalizmin daha gelişkin bir aşamasını ve doğrulanmasını ifade etmektedir.

Dünyanın bir ekolojik felaketin eşiğinde olduğu, son derece adaletsiz gelir dağılımının olduğu, eğitim ve sağlık sorunlarının geliştiği, sağlıksız kentleşmelerin geliştiği, bilim-tekniğin bir avuç sermaye sahibinin elinde korkunç bir egemenlik silahına kavuştuğu, kaynağını ulusal devletten alan çatışmaların hemen hemen eksilmeden devam ettiği bir süreçte, tüm bu konulara zihniyet devriminden başlayarak demokratik komünalizmi hayatın her alanında geliştirmeye çalışmak kadar insanlığı çeken bir başka sürükleyici, heyecanlandıran toplumsal proje olabilir mi?

Elbette işler öyle sanıldığı gibi kolay değildir. Kökleşmiş, ruhumuzun derinliklerinde, ahlaki davranışlarımızda bu kadar yer etmiş bir sistemi söküp çıkarmak kolay değildir. Burada, kendisini insanlığın hizmetine aşkla adayan, toplumun, halkın acılarından, sıkıntılarından biraz kurtularak sevinmesinden sevinen, bundan zevk alan ve kendisiyle bu yüce dava arasına hiçbirşey koymayacak denli amacıyla kaynaşmış ve bir başka dünyası olmayan kişiliklerle olacaktır. Birey burada rolünü elbette oynayacaktır. Öyle tasfiyecilerin militan ölçülerde aşınma yaratan, militanı öncü konumundan çıkararak sıradanlaştırmaya çalıştığı biçimiyle değil, bireyin yeni paradigma içindeki rolünü daha aktifleşmiş olarak ele alan biçimde kavranmasıyla ve bu bireylerin kendilerini en güçlü bir biçimde örgütlendirmesi temelinde bu görevler başarılacaktır. Yoksa bu kendiliğinden gelişecek bir süreç değildir. Bireyin

özgürleşen iradesinin örgütlü kılınmasıyla başarılacak bir görevdir.

Tüm anlatımlarınızın dayandığı felsefi bir arka plan var. Bu felsefi arka planın en önemli verilerinden biri kuantum fiziği. Kuantum fiziğinin farklı yorumları söz konusu. Buradan yola çıkarak, kuantum fiziğinin diyalektik ve tarihsel meteryalizm içinde nereye ve nasıl oturtursunuz. Daha farklı bir ifadeyle, kuantum fiziğinin diyalektik ve tarihsel materyalist yorumu nedir- ne olmalıdır?

Karşı karşıya olduğumuz olgu ya da sorunu doğru tanımlamak önemlidir. Eksik, yetersiz, dar ve yüzeysel tanım ve teşhisler kendisiyle birlikte çözüm olanaklarını da sakatlamayı beraberinde getirir. Bu konuda yöntem önemlidir. Bilim yöntemiyle yaklaşmak, hiçbir veriyi kendi subjektif niyetlerimize göre ele almak, yorumlamak, ya da bazı verileri görmezden gelmek, veya olguyu oluşum sürecinden, çelişki ve ilişkilerinden soyutlayarak ele almak ne kadar çözümleyici kılar insanı? Bu nedenle toplumsal sorunların çözümünde bilim yöntemi son derece önemli hale gelmektedir. Pozitivizmin faşizme kadar uzanan bir öyküsünün olduğunu artık biliyoruz. Yine pozitivizmi fazlaca aşmayan kaba materyalizmin, yine tarihi sınıflarla başlatan tarihsel materyalizmin topluma uyarlanmasıyla nasıl bir reel sosyalizm pratiği ortaya çıktığı bilinmektedir. Özü analitik zekaya dayanan ve salt olguculukla sınırlanan ve insanın duygularını, algılarını adeta hiçe sayan ve duygusal zeka olarakta tanımlanan gerçeğin dışındaki yaklaşımlar birey-toplum ilişkilerinin doğru ele alınmasını engellemektedir.

Yine doğa ve toplumu düz çizgisel ve tümüyle kaba bir nedenselliğe dayanan determinist yaklaşımlar, doğanın sonsuz çeşitliliği, bireyin zamanın olabilecek en kısa anında çok farklı tercihlere, tartışmalara ve algılamalara açık yapısı öncelikle hem düz çizgiselliği ve önceden kesin belirlemeleri ortadan kaldırır, geçersiz kılar. Bu olasılıkları, dolayısıyla belirsizlikleri ifade eder. Bu da kendisiyle birlikte tek bir şeye bilim dışı bir tarzda veya dogmatikçe takılıp kalmamayı, kaderciliğe düşmeden, pasif bir bekleyici veya izleyici konuma düşmeden insan iradesine daha fazla yüklenmeyi gerekli kılmaktadır.

Bu elbette gelişmeleri belirsizlik adına, hiçbir öngörü olmayacak, gidişat doğruya yakın bir tarzda hiç tespit edilemeyecek anlamına gelmemelidir. Toplumsal gelişmelerin yönü kestirilmeden ve bu konuda kendini buna göre örgütlendirmeden, hiçbirşeyin yapılamayacağı bilinmelidir öncelikle. Kuantomik düşünmek, bundan yoksun olmak her şeyi belirsizliğin, bilinmezliğin içinde kendini eylemsiz-örgütsüz kılmak anlamına gelmemektedir. Ya da görev ve tarih karşısında acaba şu mu bu mu diye diye, işi şansa bırakan, kendini eylemsiz bırakan bir durum olamaz. Tam tersine olasılıkları hesaplayarak ön kestirimlerde bulunmayı ve buna göre kendini örgütlemeyi ve hazırlamayı daha fazla olanak dahiline girmektedir.

PKK'nin yeni paradigma temelinde yeniden inşa edilmesi tasfiyeciliğe ve uluslar arası kompoloya karşı genel hareketimizin toparlanmasına ve her alanda bir hamle yapmasına yol açmıştır.

Bazıları bu felsefe içinde, sanki örgütlenmiş bireyin, yani militanın görevi bitmiş, gerekli değilmiş gibi bir yanılgı içinde veya bilinçli bir çarpıtma içinde de bulunmaktadırlar. Oysa Önderlik "Kendini Bil" ilkesine dayanarak, örgütlü olan bireyin atomdan da daha güçlü olduğunu, yine örgütlü güç yenilmez gerçekliğine büyük anlam kazandırmaktadır. Diğer bir yön ise sanki her zaman haklı ve doğru olan kazanır, yine tarih hep ileriye doğru evrilir yaklaşımı gibi, insanı kaderciliğe teslim eden yanlış kavrayışları aşarak, farklı tercihlerin, olasılıkların aynı zamanda birer toplumsal zemini olduğunu da bilerek, bir anlık gevşeklik ve yavaşlamanın önemli bir zaman kaybı ve olanak kaybı anlamına da geldiğini bilerek sürekli bir arayış ve mücadele içinde bulunmayı ifade etmektedir.

Kuantum, bilimin ulaştığı düzeyde diyalektik materyalizmin daha gelişkin bir aşamasını ve doğrulanmasını ifade etmektedir. Diyalektik materyalizmin şöyle bir ilkesi vardır: Her şey zamanla bilinebilir. Örneğin marks ve engelsin döneminde ne pozitif bilim ne de toplum bilim bu kadar gelişkin olanaklara ve verilere ulaşmış değildi. Bu nedenle o dönemde henüz sırrı-şifresi çözülmemiş birçok şeyin olması ya da sadece işin bir yanının görülmesinden daha doğal bir şey olamaz. Dolayısıyla onların düşünebilme ve çözümleyebilme sınırlarının, bilimin verilerinin ötesinde olmasını beklemek haksızca bir

yüklenme olacaktır. Örneğin literatürümüze yeni yeni giren Nano teknoloji henüz yoktu. Bunun sunduğu imkanlarla verilere ulaşmak henüz yeni sayılır. Ancak doğru tarih bilincinden yoksun bazı bireyler, marksizmi-leninizmi mark-engels ve leninden değil de daha çok onların yeminli düşmanlarının eleştiri adına düzdüğü küfürnamelerden öğrenen köksüzleşen bireyler eleştiri adına, adeta niye bunları bilmediler, yazmadılar diyerek ucuz suçlamalarda bulunmaktadırlar. Tabiî ki bunların ne kadar subjektif ve bilim yönteminden uzak oldukları ortadadır. Elbette bu demek değildirki, onların düşünceleri birebir kuantomikti. Eğer kuantomik düşüncenin evrimi incelenecekse, Marksizm-leninist felsefe bu evrimde bir aşamadır. Bu anlayış sahipleri bazen parti tarihimize de aynı yöntemle yaklaşmaktadırlar. Tasfiyecilikte kendisini bu mantık üzerinden üretti denilebilir.

- Son olarak; tüm bu anlatımlara dayalı olarak gerçekleştirilen PKK'nin yeniden inşası iki yılı buldu. Bu iki yıl içinde belirtilen ideolojik arayış ve düzey, özelde PKK(yeniden yapılanma bünyesinde) kadrosunda, genelde ise hareketin tümünde bir kimlik yaratımına dönüşebildi mi? Daha doğrusu PKK'nin yeniden inşasıyla amaçlanan zihinsel, felsefik ve paradigmal değişime dayalı ideolojik kimlik yaratımında kadro gerçeği hangi düzeyi ifade etmektedir?

M.Hayri Durmuş yoldaş, en büyük yetersizliklerinin Önderlikle kendi aralarında tempo farkı olduğunu belirtiyordu. Bu pratikte Önderliği geriden, bazen de çok geriden izlemek oluyor. Bu hem pratik açıdan böyledir hem de düşünsel üretim açısından böyledir. Önder Apo, aslında devletçi paradigmayı aşarak partiyi yenileme arayışlarını hep sürdürdü. Bunu daha önceki çözümlemelerinde görmek mümkündür. Ancak köklü, paradigmal düzeydeki değişiklik son yıllara dayanmaktadır. Bunun daha da derinleştirilmesi sürdürülmektedir.

Önderliğin yeni paradigması temelinde PKK'nin yeniden inşası gerçekleştirildi. Ancak bu tüm sorunların çözüldüğü anlamına gelmemektedir. Bugün şunu rahatlıkla söyleyebilirizki, paradigma öz olarak öncü kadrolar düzeyinde belli bir kavrayışa ve pratikleştirme düzeyine kavuşturulmuştur. Kabul edişte, benimsemede bir sorun yoktur. Sorun pratik sahaya aktarılmaya başlandığında, onun örgütsel sistemi, kadro politikası, KKK sisteminin inşası, siyaset vb. temel konularda bir dizi sorun ortaya çıkmaktadır. Bunların bazıları gerçekten iyi niyetlice kavrama ve derinleşme sorunlarıdır. Bir de eski alışkanlıklarından ve onun yarattığı tarzdan, hatta çıkarlardan kendini arındırmamanın yarattığı dirençler vardır. Kendisinde, tarzında köklü zihniyet devrimine yönelmemenin sonuçları olarak ortaya çıkan bu sorunlar bugün mücadelemizi en fazla uğraştıran sorunların başında gelmektedir. Diğer bir yanlış ve yetersiz yaklaşım ise, Önderliğin ulaştığı sonuçları değil, daha çok önderliğin bilgilenme kaynağı yazarların etkisinde kalarak, bazen sivil toplumculuğa, bazen anarşizme, bazen de liberalizme savrulan yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu sorunlar hemen hemen her yeni oluşum sürecine girilirken yaşanan veya yaşanabilecek sorunlardır. Bunda korkacak, yadırganacak bir yan yoktur. Ancak yaygın ve yoğun bir ideolojik mücadele gerekçesi olabilecek bu sorunlar aşılmadan da partileşmeyi ilerletmek mümkün değildir.

Bu yetersiz yaklaşımlar içinde üzerinde en fazla durulması gereken yön, KKK sistemi içindeki Parti öncülüğü, partileşme, onun örgütsel duyarlılık, militan ölçüler konusundaki hassasiyette yaşanan bir yetersizliktir. Bu hem genel olarak dünyada solun yaşadığı savrulmanın, yönsüzleşmenin etkisiyle hem de Tasfiyeciliğin Parti öncülüğünün gereksizliğine ve militan ölçülerin belirsizleştirmesine yönelik çabalarının yarattığı atmosferin etkilerinin bir sonucudur. Mutlaka ideolojik aydınlatma ve eğitimle düzeltilmesi gereken bir yetersizliktir.

Ancak tüm bu yetersizliklere rağmen, PKK'nin yeni paradigma temelinde yeniden inşa edilmesi dahi tasfiyeciliğe ve uluslar arası komploya karşı genel hareketimizin toparlanmasına ve her alanda bir hamle yapmasına yol açmıştır. Bu kendisiyle birlikte yeni bir ideolojik kimliği de oluşturmuştur. Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi halkın içinde demokratik komünalizmi geliştirmede pratiğin önümüze çıkardığı sorunlar bulunmaktadır. Fakat PKK'nin dünya görüşü, KKK program ve hedefleri, temel taktiği, örgüt, kadro ve eylem anlayışında tartışmasız bir sahiplenmenin olduğunu da belirtebiliriz. Pratiğin önümüze çıkardığı sorunlar hep oldu, bundan sonra da olacaktır. Bu parti kimliğinin oluşmadığı anlamına gelmez, gelmemelidir de.

ÖZGÜRLÜK NAMUSUNDA YENİDEN PARTİLEŞEN KADIN

Çiğdem Doğu

PKK, 27 Kasım 1978 yılında bir parti olarak resmi ilanına kavuştuğunda, Kürdistan'da, Ortadoğu'da ezilen halklar ve yine ezilen cins olan kadın adına tarihi bir eylemin ilk cümlesi oldu. "Özgür olmayan bir ulus, yine ulusal rengi olmayan bir özgürlük" anlamsızdı Kürdistan'da. PKK herhangi bir legal ya da illegal siyasi parti oluşumu olarak doğmadı, Önderliğin söylemiyle "yeni yaşam tarzı, onur meselesi", "tarihsel toplumsal anlamı olan bir namus eylemi" olarak doğdu. PKK'nin orijinalitesi ve hafızalarda silinmez izler bırakan mücadele değerleri, esasta doğuşun bu karakterinde, söylenen ilk cümlelerin coşkusu, heyecanı ve özgürlük inadında gizlidir.

PKK 28. yılını doldurur ve 29. yılına doğru yol alır iken, Mezopotamya'da ilk toplumsal yaşamın özgürlük, eşitlik öğelerini bağrında taşıdığını ve binlerce yıllık egemen sisteme her açıdan alternatif olduğunu tüm canlılığı ile ortaya koymaktadır. Bu taşıdığı eşitlikçi, özgürlükçü öz, ilk söylenen cümlelerde de mevcuttu, bugün artık bir romana dönüşen gerçekliğinde de mevcuttur. '99 İmralı süreci ile birlikte stratejik değişikliğe giden PKK gerçekliği, zamanla Önderliğimiz tarafından yeniden yapılanma kapsamında çok boyutlu bir değişim sürecine dahil edildi. Tabii bu değişimin kendisi, başlangıçtaki özüne yabancılaşma veya onun inkârı üzerinden gelişen bir değişim olarak değil, bilakis bu özün gelişmesini, serpilmesini engelleyen bazı yönlerinden arınma üzerinden gelişen bir değişim oldu. Yani bir ideolojik inkâr olarak değil, ideolojik özüne daha akışkan, süreklilik ve derinlik kazandıran bir yaklaşımla değişim gündeme geldi. Reel sosyalizmin yapamadığı ve yenildiği en temel neden de buydu ve PKK kendi tarihi gelişim seyri içerisinde bunu geliştirme gücünü gösterdi. Bu, halkların sosyalist, demokratik mücadelesi açısından çok önemli bir deneyim olarak gelişti.

Doğadaki yaşam gücü gösteren her olgu, kendi yaşam amaç ve çizgisinde bir iç tutarlılıkla değişim evrelerinden geçer. Bu, insan toplumları ve oluşturduğu kurum ve kavramlar açısından da geçerli bir diyalektiktir. Değişemeyen ise artık yaşam gücünü ortaya koyamayan, ölen veya ölüme yakınlaşmış demektir. Kürdistan'da ideolojik amaçlarını ortaya koyarak gelişen PKK hareketi de, doğanın ve toplumun bu değişim diyalektiğine sadık kalarak bir değişim süreci içerisine girdi.

Başta da ifade etmeye çalıştığımız gibi, daha başından itibaren kendi ulusal kimlik gelişimini mutlak anlamda özgürlük çizgisine bağlayan

PKK, tüm gelişim süreçlerinde de bunu esas aldı. Dolayısıyla mücadele süreci içerisinde de gerek parti içinde ve gerekse de parti dışında gelişen gerici geleneksel, egemen ideolojilere karşı her zaman mücadele içerisinde oldu. Bu nedenle de PKK'de sorun hiçbir zaman salt Kürt ulusal mücadelesi ile sınırlı kalmadı, inkâr edilen ve imhaya yatırılan Kürt kimliğinin bir bütün eşitlik, özgürlük, adalet ilkeleri, yani sosyalizm ideolojisi ekseninde gelişimi esas alındı. Mücadelenin bu esaslar etrafında geliştirilmesi ise, hem dünya ulusal mücadelelerine ve hem de sosyalist mücadelelere çok önemli bir gelişim kazandırdı ve yepyeni bir deneyim yarattı.

PKK'de ortaya çıkan bu deneyimin ve gelişimin temel ayakları, yeni yaşamı ve yeni insanı, kadını, erkeği yaratma amaçlı geliştirilen toplum ve kişilik çözümleme tarzına dayanır. "Tarihsel, toplumsal anlamı olan namus eylemi" biçiminde gelişen Partileşme hamlesi, yeni insanı yaratma açısından büyük bir iç savaşım olarak gelişti mücadele tarihimiz boyunca. Tabii PKK deneyiminin Ortadoğu coğrafyası ve tarihsel kültürel şekillenmesi içerisinden çok değişik ve orijinal bir deneyim olarak çıkış yapabilmesi, en başta Önderlikten ve O'nun sürekli bir iç devinim yaşayan sorgulama yaratma karakterinden ve yine ortaya konulan bu çizgiye kendini fedaice yatıran şehitler gerçeğinden ileri gelir.

PKK "yeni yaşam tarzı, onur meselesi", "tarihsel toplumsal anlamı olan bir namus eylemi" olarak doğdu.

Ortadoğu ve özellikle de Kürt kimliği, binlerce yılın egemenlikli kültürü tarafından tarihi köklerinden koparılıp savrulmaya, kölelik girdabında boğulmaya mahkûm edildi. Tüm kavramlar özünden boşaltılıp tersine çevrildi. Bu nedenle de Ortadoğu halkları için mücadelenin, Kürt kimliği için verilecek mücadelenin, mutlaka bu kördüğümden başlaması zorunlu idi. İşte bu mücadelenin kendisi, her şeyden önce büyük bir iç savaşımı, kişilik savaşımını gerektiriyordu. Ve 27 Kasım'la bazı temel hatları ile konulan özgürlük mücadelesi, süreç ilerledikçe ve pratik iç engellerle karşılaştıkça, derinleşmeye başladı. Bu, klasik tüm anlamlarını aşan bir namus eylemiydi gerçekten de. Namus genel yargı itibariyle kadına ve onun cinselliğine indirgenen bir olgudur Ortadoğu ve Kürt gerçekliğinde. Ancak Önderlik ideolojisi ile egemen tarihin ve güçlerin ortaya koyduğu tüm değerlere karşı bir mücadele kapsamına ulaştırıldı. Bu, coğrafyamızın en büyük devrimlerindendir. Erkek, kadın, siyaset, savaş, devlet, iktidar, kültür, ahlak, gelenek, aile, sevgi, aşk, davranış, kişilik vs. tüm insan yaşamını ilgilendiren olgular, bu yeni namus anlayışının geliştirilmesinde bir mücadele öznesi ve gerekçesi olarak ortaya konuldu. Dolayısıyla PKK insanımızı yürekten ve beyinden boğan klasik namus anlayışına karşı en radikal biçimde mücadele ederek, yeni ve özgür namus anlayışını geliştirdi ki bunun kendisi yeni insan, yeni kadın, yeni erkek ve yeni toplumsal şekillenişten başka bir şey değildir. Yani yüzeyden değil, bireyin ve toplumun yüreğinde, beyninde yer edinerek gelişen bir sosyalizm mücadelesidir bu.

Tabii bu mücadele öyle pürüzsüz, rahat geliştirilen bir mücadele olmadı. Bir yandan düşmanına karşı kıyasıya verilen bir mücadele, bir yandan da bu mücadelenin öznesi olan militan gerçekliğinin sınıfsal, ulusal, cinssel, yöresel kördüğümlerine karşı kıyasıya verilen bir mücadele yaşandı. Hareketimiz içerisinde bu çizgi mücadelesine kendisini yatıran ve adayan direnişçi gerçeklik ortaya çıktığı gibi, bu çizgiye karşıt gelişen egemen sistem gerçekliğini parti ortamında da yaşatmaya ve iktidarlaştırmaya çalışan çeteci, ihanetçi gerçeklik de ortaya çıktı. Haki Karer'le başlayan Mazlum, Hayri, Kemal Pirlerle, Agit, Zilan, Beritan, Serxwebun, Şilan, Viyan, Sorxwin, Yıldızlarla devam eden ve sayısı binleri bulan nadide güzellikte ve karakterde şehitlerimiz, mücadele yolunun çatallaşan ayrımında direniş yolunun aydınlatıcısı, yol göstericisi oldular. Diğeri ise Ortadoğu'nun kördüğümünde namussuzlukta ısrar ederek ihanette boğulan bir gerçeklik oldu. Sonuçta bu iki çizginin amansız mücadelesi ve direniş çizgisinin başarı gücünü ortaya koyması sonucu, PKK bugüne kadar da ulaşan kalıcı değerlerini yarattı. PKK içinde gelişen kadın özgürlük hareketi ve çizgisi de, en temelde Önderlik paradigması ve bu direniş çizgisinin bir yaratımıdır.

PKK mademki Kürdü özgür, eşit ve adil temellerde yeniden yaratacaktı, o zaman bu kimliğin temel bir parçası olan kadın da bu yaratım eyleminde mutlaka yer alacaktı, bu kızgın ve

zorlu savaşım içerisine her şeyiyle girecekti. Coğrafyamızın kördüğümü mademki en başta kadında düğümlenmişti, kadında kilitlenen namus anlayışı ile bir bütün toplumun eli ayağı bağlanmış, köleleştirilmişti, öyleyse bu mücadele de en başta kadın ve namus etrafında geliştirilen bu derin anlam yitimine son verecek ve yeni anlamlar yükleyecekti. İlk başlarda çok derinlikli olmasa da, sezgisel ve o dönemin mevcut bilinç düzeyi kadar kadın özgürlük mücadelesine yönelindi, ancak süreçle kadın katılımlarının çoğalması ve yine kişilik çözümlemelerinin kadında ve erkekte derinleşmesi ile daha da derinlik kazandı. Kadın artık kendi özgün örgütlülüğü, ordusu ile yeni yaşamın mücadelesini vermeye başladı, bu da yetmedi Önderliğin geliştirdiği kadın kurtuluş ideolojisi ve kadın partileşmesi ile mücadelesini derinleştirdi. Ve şimdi de yaygınlaşan örgütlenme kimliği ve kadın kurtuluş ideolojisi ile bu mücadeleye devam etmektedir. Mevcut durumda KKK sistemi gerçekliği içerisinde kadın, ideolojik, siyasi ve meşru savunma örgütlenme ayakları ile özgürlük mücadelesini yürütmektedir. PKK'nin kuruluşu ve mücadelesi kadın açısından bu tarihi özgürleşme fırsatını ortaya koydu.

Yaşadığımız topraklarda namus mücadelesinin, PKK'nin ilk çıkışında olduğu gibi, hala "tarihsel, toplumsal anlamı olan bir namus eylemi" olarak geliştirilmesinin zorunluluğu vardır. Bunun öncü gücü de kadındır

PKK'de kadın gerçekliğinin tüm boyutlarına girmek ciltler dolusu yazmayı gerektirir. Çok kapsamlı ve detaylı boyutları vardır. Bu yazıda ancak bazı temel boyutlarını, girişte izah etmeye çalıştığımız boyutlarla bağlantılı değerlendirebiliriz. Önderlik '99 sonrası değişim ve yeniden yapılanma sürecini fiili ve radikal biçimde geliştirmeye başladığında, '70'li yılların sol ve ulusal mücadeleler kapsamında yükselen değerlerinin etkisi altında gelişen yanlarını yeniden sorgulamaya başladı. Bir Halkı Savunma kitabı ile zirveye tırmanan bir arınma, derinleşme gelişir iken, yeniden yapılanma kendi orijinal köklerine daha güçlü ve sağlam tutundu. Zaten bu, '99 sonrası genel örgüt mücadelemizde de ortaya çıkan dalgalanmalara, yanlış anlamalara veya bu zemini kendi çıkarları için kullanmak isteyen kişilere karşı da daha güçlü mücadele etme zeminini ortaya çıkardı ve örgütsel netlik de gelişti.

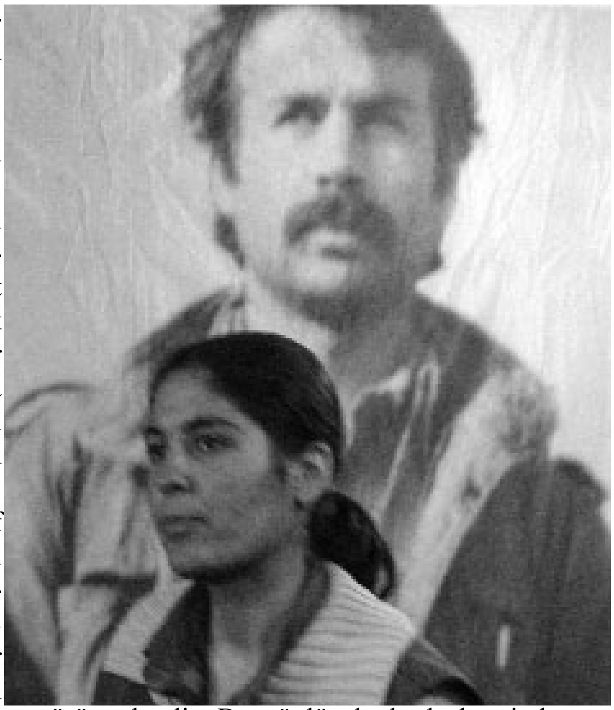

Aslında İmralı ile başlayan değişim sorgulaması ve tavrı, hemen o süreçte başlamadı. '90'lar sonrası bu sorgulamanın çok çeşitli biçimlerde geliştiğini Önderliğin geçmiş çözümlemelerinde, röportajlarında gördük. Ancak bu sorgulama, yoğun pratiğin tazyiki altında çok köklü bir ele alışa, tarihi ve stratejik gelişime dönüşememişti. İmralı süreci, gelişen uluslar arası komployu da köklü çözümleme ve ortaya koyma doğrultusunda çok köklü bir inceleme-araştırma, yoğunlaşma, eleştiri-özeleştiri sonucuna yol açtı. Önderlik, öncesinden yakaladığı bazı ipuçlarını daha güçlü takip etti ve derinliğine ulaştı.

Önderlik, PKK'de yeniden yapılanmanın esasını devletçi-iktidarcı politika, savaş, ulus yaşam anlayışına karşı devlet odaklı olmayan ve özgürlük, eşitlik, komünal değerlere dayanan partileşmeye, uluslaşmaya, demokrasi terbiyesine dayandırdı. Ki böyle bir

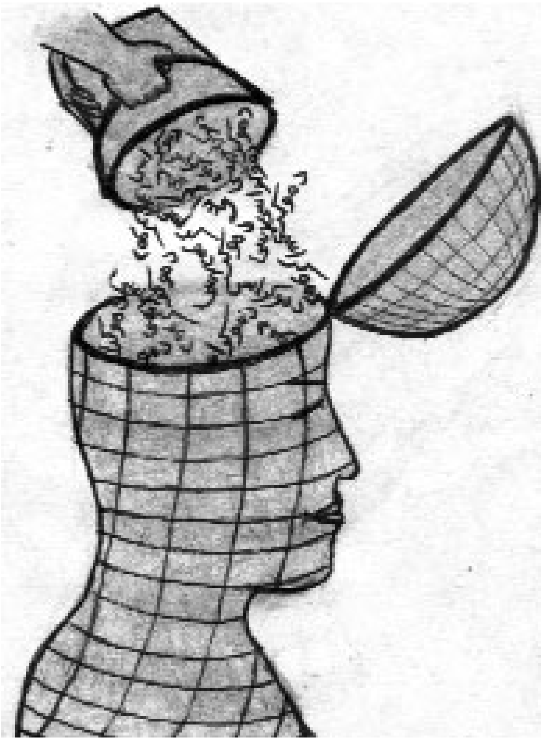
mücadelenin temel eksenini tabii ki kadın özgürlük mücadelesi oluşturmaktadır. Önderliğin şu cümleleri bu gerçekliği çarpıcı ifade etmektedir: "Kadın etrafında yeni bir dünya doğmaktadır. Yeni teorik ve paradigmatik yaklaşımların asıl öğeleri kadın özgürlüğünden geçmektedir" Felsefe, ahlak ve politika üçlüsünün ortak ifadesi olarak gelişen demokratik ya da bilimsel sosyalizm, böylece yeniden yapılanan PKK ile somut ifadesine kavuştu ve bu ifadede kadın özgürlük örgütlülüğü ve mücadelesi temel bir özne, aktör konumuna geldi. Daha doğrusu 27 Kasım'la başlayan PKK'de gelişen bu konum, daha yerli yerine oturdu, değişimin, stratejinin, toplam gerçekliğin temeline daha güçlü oturdu.

Savunmada ortaya konulan perspektif doğrultusunda gerçekleştirilen kuruluş Kongresi ile PKK yeniden kuruldu ve örgütsel mekanizmalarını, kurumlarını oluşturdu. 27 Kasım 1978 ilk kuruluş kongresinde iki kadın katılımı var iken, PKK'nin yeniden inşası ile gerçekleştirilen kuruluş kongresinde ise onlarca kadın vardı. Yönetim mekanizmasında eşbaşkanlık sistemi ile kadın ve erkek eşit statüde temsilini bulur iken, meclis oluşumunda ise kadın ağırlıklı bir temsil söz konusudur. Sorun tabii ki sadece nicelik olarak sayı çokluğu değildir, nitelik ve katılım boyutu belirleyicidir. Fakat PKK gibi bölge politikalarına damgasını vurmuş bir partinin tarihi sorumluluklarını, toplumsal dönüşümün zorlu görevlerini omuzlamak üzere kadının kendisini aday göstermesi ve sorumluluk alması elbette ki çok önemlidir. Ve yine kadın bakış açısının, yaklaşımının özgürlük çizgisi doğrultusunda siyasal gelişmelere, toplumsal dönüşüme etkide bulunması çok stratejiktir. Bu, kadın özgürlük çizgisinin genel gelişmelere tazyikte bulunmasında ön açıcı olmaktır. Tabii ki PKK içinde kadın örgütlülüğünü daha güçlü geliştirme, gelişime daha üst düzeylerde katılım sağlama boyutunda hala kat edilmesi gereken aşamalar var, kadının kendi iç engellerine karşı daha güçlü mücadele verme sorunu vardır. Zaten süreçle PKK içindeki kadın gücü, 1.YAJK Konferansı ile PAJK'la da eşgüdümlü olarak YAJK adıyla kendini örgütledi. Kadın boyutuyla yaşanan sorunları aşmak ve yine topluma model oluşturacak kişilik ve kimliği yaratmak açısından elbette ki bu örgütlenmenin önemi çok boyutludur. Konferanstan bu güne kadar da kendi iç sistemini oturtma ve ideolojik alanda daha güçlü kendini örgütleme çalışmasını

yürütmektedir. Bu yönlü alanlarda komiteleşme çalışmalarını ve yine eğitim çalışmalarını sürdürmektedir.

Sonuç olarak yeniden yapılanan PKK'de kadın özgün örgütlülüğünün adı olan YAJK, çok tarihi ve önemli sorumluluklarla karşı karşıyadır. PKK'nin başlangıç karakterinde var olan özgürlükçü, eşitlikçi öz, egemenlikli sistemin varlığı karşısında çok güçlü mücadeleleri vermeyi hala zorunlu kılmaktadır. Ve yaşadığımız topraklarda namus mücadelesinin, PKK'nin ilk çıkışında olduğu gibi, hala "tarihsel, toplumsal anlamı olan bir namus eylemi" olarak geliştirilmesinin zorunluluğu vardır. Bunun öncü gücü de kadındır. Bu anlamda YAJK PKK ve PAJK ile ortak örgütlülüğünde, ideolojik sahadaki mücadelesini kadınlığa, insanlığa yaraşır bir yeni yaşamı, yeni insanı yaratma boyutunda verecektir. Önderliğimiz, tüm şehitlerimiz ve mücadele tarihi boyunca ortaya çıkan tüm direniş değerlerimiz YAJK'ın üzerinden yükseldiği temeldir. Yine PKK'nin yeniden inşa çalışmalarına ve Kongre çalışmalarına aktif sorumluluk alarak katılan Şehit Viyan arkadaşın fedai çizgisi ve özgürlük çizgisine kendini bir bütün adayan partileşme kimliği ve onurlu, özgür kadın kimliği, YAJK'ın esas aldığı kimliktir. Bu çizgi ile yeniden partileşmek, zaferi yaratacak ve özgürlük, eşitlik ihtiyacını karşılayacak yaşamı, kadını, erkeği biçimlendirecek tarihi adım olacaktır.

29. Kuruluş Yıldönümünde Parti Zihniyetinin Yeniden Inşaası

___________Ruşen Bezar

Partileşme günümüzde çok köklü bir şekilde sorgulanmaktadır. Devlet ve iktidar eksenli tartışmaların gölgesinde, buna paralel olarak parti olgusu da önemli bir çıkmazı ve kimlik sorununu yaşamaktadır. Parti gerekli mi, kim ve ne için parti, nasıl parti gibi sorular partilerin yaşadığı krizin önemli göstergeleridir. İktidarı amaç edinmiş, ona göre kendisini yapılandırmış ve kadrosunu yaratmış partilerin, bu partiler etrafında oluşturulmaya çalışılan devletli toplum anlayışlarının yaşadığı çıkmaz köklü değerlendirmeleri ve tartışmaları gerektiriyor. Buna klasik Marksist-Leninist partiler de dahildir.

Belki de sınıflı zihniyetin kendisini en güçlü bir şekilde proğramladığı, örgütlediği ve kadrosunu en çok mülkleştirerek şekillendirdiği saha, partiler olmuştur. Denilebilir ki, partiler modernist paradigmanın ve sistemin kendisini en yoğunlaşmış olarak yumak halinde ürettiği alanlar konumundadırlar. Parti, iktidarın en etkili araçlarından biri olagelmiştir. Parça-bütün ikiciliğinin toplum-birey gerçekliğini en etkili ve derin bir biçimde tahrip ettiği saha da yine partiler olmuştur. Tahribat her iki cephede de çok derindir; parça kendi doğasındaki tamamlayıcılık, öznellik-yaratıcılık ve farklılık gibi özelliklerini yitirip, bir özgürlük alanı haline gelemediği gibi, iktidarcı yapılanmadan kaynağını alan belirlenimciliğin bir sonucu olarak parçalılık ve parçacılık her şeye sızmıştır. Particilik, sınıfçılık, milliyetçilik-şovenizm, hertürlü fanatizm, totalitarizm, ırkçılık veya faşizm öncülünü hep partilerde bulmuştur. NSDAP (Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi) bunun en çarpıcı örneklerinden biri olmaktadır. Gizli istihbaratından tutalım, polis gücüne, askeri birimlerine kadar kendisini kısa sürede devletten daha yaygın ve derinden toplumun her kesimine sızarak örgütleyebilmiştir. Parti kendisini her şeyin kadr-i mutlak'ı sayarak, adeta Tanrı yerine koymuş, kadro ise tam bir kulluk içerisinde uygulayıcı olmuş, dogmatizm ve fanatizm kişilik formasyonuna, onun duygu-düşünce, beden-ruh ikilemine kadar sızmıştır. Parti toplum karşısında, kadro partisi karşısında, alt birim üst birim karşısında bu ikilemin parçalayıcı, karşıtlaştırıcı ve tutarsızlaştırıcı etkisindedir. Bütün ise kapsayıcı, ortaklaştırıcı, dengeleyici ve zenginleştirici bütün özelliklerini yitirip, tekleştiren, homojenleştiren ezici bir nitelik kazanır. Parçanın bütün üzerindeki önceliği ve üstünlüğü, parçadan bütüne bakış, parçalar arası karşıtlık, eşitsizlik veya hiyerarşi; hepsi toplumsallığı ve toplum bilincini felç eden egemen bakış açıları. Nihayetinde partiler tek-tanrıcılığın, ataerkilliğin ve sınıfçılığın bir zihniyet halinde kendisini devletten sonra en etkili bir biçimde kurumlaştırdığı yapılanmalardır. Parti olgusunu çözümlemek, tüm bu egemen bakış açılarının birbirini besleyen, koşullayan ve iç içe geçen adeta bir ağ niteliğinde olan ortak biçimlenişini çözmek anlamına gelmektedir.

Toplum- ve birey-üstü soyut bir yapılanma olarak parti, devletleşmenin adeta bir prototipini oluşturmaktadır. Kendisini her an iktidara hazır halde tutmak bütün sistem partilerinin temel formasyonlarını belirlemektedir. Bu anlamda parti, devlet oluşumunun önemli bir ön-durağı konumundadır. Kısacası parti, devlet iktidarının basit bir değişim aracı olmamaktadır. Parti, kendisini bir

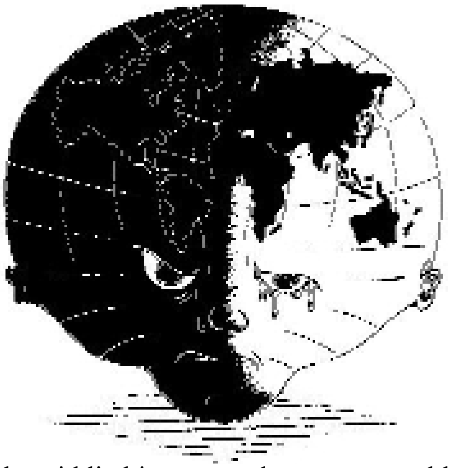
devlet gibi örgütler, kendi etrafında merkezinden, meclisinden, kadrolarından, sempatizan ve taraftarlarından örülü bir parti sosyalitesini yaratır. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin milyonlarca üyesi vardı. Ve hedefi bütün toplumu parti üyesi kılmaktı. Partiye ne kadar çok üye kazandırıldıysa, sosyalizm o kadar başarılı olacaktı. Parti hakimiyeti, birliği eşitti proletarya diktatörlüğünün hakimiyeti ve birliğiydi, bunun için sayısız katliam, parti içi tasfiye hareketleri geliştirildi. Parti üyesi olmak toplum içinde ayrıcalıklı bir konumu ve daha rahat yaşam koşullarını elde etmek demekti. Şimdiye kadar ezilen veya ezen sınıf partisi gibi ayrımları çok fazla koymadık; bir genelleme olarak beş bin yıllık sınıflı uygarlık tarihi boyunca parti olgusuna genel bir giriş yaptık.

Partiler toplumların sosyalizasyonunda çok sınırlı ve dar kalmışlardır. Kapsam alanının darlığı ve sınırlılığı içerisinde demokratik öğeler çok daha sınırlıdır. Oysa partiler toplumların kendilerini gerçekleştirmeleri, gittikçe zenginleşen ve karmaşıklaşan, ayrıntılarda kurulan ortaklaşma ve dayanışma zeminlerinin yaratılmasında, toplumların kendi ilişkiler sistematiğini kurmalarında ve bunların ideolojik-felsefik esaslarının ortaya çıkarılmasında önemli bir rolün sahibidirler.

Parti her şeyden önce bir zihniyetin kurulmasıdır. Bu bir diyalektiği gerektirir. Diyalektik, zihniyetin kuruluş yoludur.

Parti olgusunu kavram olarak da, tarihsel gelişimi içerisinde ve yaşadığı değişimlerle birlikte değerlendirmek gerekiyor. Önderlik "Parti toplumdaki ilk tecrübeli yol gösterici grup"tur diyor, hatta "topluluk geleneklerini de ilkel parti" olarak tanımlıyor. Bu değerlendirmelerden Partinin özünde bir zihniyetin oluşumunu ifade ettiğini, toplumsal yaşam içerisinde denenmiş-sınanmış ve birer ilke, ahlak haline gelmiş, toplumsal farklılaşma ve değişimin yolunu ortaya koyan temel bakışın oluşturulması olduğu anlaşılıyor. Dolayısıyla partinin toplumsal hafıza ve kolektif bilinç dışında fazla bir anlamı yoktur. Parti anlamını, toplumla olan bağlarından almaktadır. Partileşmenin toplumsallıkla olan bağları onun toplumsal gelişim içerisindeki farklılaşmaları ortak bir anlam zemininde daha üst düzeyde bir ortaklaşmaya, özdeşliğe doğru götürmesi veya ortaklaşmada aynı zamanda farklılıkları ortaya çıkarmasıdır.

Parti özünde ideolojik yönü ağır basan bir yapılanmadır. Çağın bütün zihniyetlerinin, düşünsel-teorik egilimlerinin ve insanlığın bütün teknik-bilimsel, ekonomik, sosyolojik, psikolojik vs. bütün pratik yaşam deneyimlerinin ulaştığı sonuçlarının derlendiği, sosyolojik, kültürel, tarihsel bağlam içerisinde felsefik olarak yorumlandığı, parametrelere ulaştırıldığı ve yeniden yapılandırıldığı bir havuza benzetebiliriz. Aslında her şeyin biraz da rafine edildiği bir havuz. Parti özünde bir siyaset aracı olarak tanımlanır, fakat bu çok dar bir tanımlama olduğu gibi, kendi içerisinde bazı tehlikeleri de barındırmaktadır. İdeolojik rollerinden düşürülen ve güncel politikanın bir aracı haline getirilen parti, hertürlü çıkar çatışmalarının ve iktidarın zemini haline gelir. İdeoloji ile politikayı birbirinden kesin çizgilerle ayırmak veya aynılaştırmak, birini diğerinin yerine koymak, aracın amaçla karışması, birinin diğerinin yerine geçmesi partileşmenin iktidarcı, sınıfçı gelişiminde önemli problemdir. Çünkü nihayetinde siyaset veya politikanın yoğunlaşması ideolojidir. Bir toplum nasıl evrilir, doğası, gelişim yasaları nedir? Toplumu toplum yapan veya toplum olmaktan çıkaran nedir? Komünalitenin tanımı, yine bireyselliğin tanımı, toplum-birey dengesinin optimalleştirilmesinde temel hususlar nelerdir? Bunlar ve daha birçok sorular veya sorunlar ve bunların çözüm yollarının araştırılması, insanlığın bütün bilinç formlarının ve tarihsel birikiminin bir anlamda seferber edilmesidir parti. Sorun yeni bir toplum mühendisliği yaratmak değildir, ama sosyal-toplumsal deneyimlerin ve toplumsal gerçeklerin ve tarihinin, dilinin çözülmesi, tarihin, sosyal-bilimlerin ve doğa bilimlerin bir anlamda buluşacağı, kaybolmayacağı, bir anlamsızlık içerisinde hiçleşmeyeceği, bir gelişime, daha insani ve daha bilimsel bir üretime yol açacağı bir merkez. Merkez kelimesinin ne tür reaksiyonlara yol açtığını biliyoruz. Merkezkaç eğilimlerin ne kadar etkili olduğunu da. Fakat sınıflı toplum tarihinin insan bilinç ve üretiminde yarattığı yabancılaşma ve parçalılık, yine formel mantığın ve mekanik fiziğin ve genelde de bilimin gerçekleri ayıklama, belirlenimci, pozitivist yaklaşımları ve kendi içindeki binbir parçaya bölünüşü göz önüne getirildiğinde ortada zihinsel

Partileşmenin toplumsallıkla olan bağları onun toplumsal gelişim içerisindeki farklılaşmaları ortak bir anlam zemininde daha üst düzeyde bir ortaklaşmaya, özdeşliğe doğru götürmesi veya ortaklaşmada aynı zamanda farklılıkları ortaya çıkarmasıdır.

anlamda ciddi bir yapısızlaştırmanın olduğu anlaşılıyor. İnsan bilinç ve bedeni, toplumsal hafıza ve beden indirgemeci ve belirlenimci bilim tarafından adeta hallaç pamuğuna dönüştürülmüş. Duygu ayrı ve bin-bir gerçekliği dillendiriyor, akıl bambaşka bir gerçekliği. Toplumsal hafıza çok büyük kara-deliklerle doludur. Tıp bile iktidarın bir sahası olarak insan doğasına, doğal gelişim evrimine yapılan çok ciddi bir müdahale ile adeta "normlaştırılmış", standart insan yaratma merkezi gibi işlemekte. Standart dışında "hasta"lar vardır. Korkunç bir kişilik ve toplum parçalanması, çelişkilerin uçlaştığı, birbirini beslemediği, her şeyin birbiriyle adeta kanlı-bıcaklı olduğu, uyuşmadığı, birbirini beslemediği, ortaklaşamadığı bir alan. Tanımlanamayan yıkıcı ve çok çelişik duygu dünyaları, anlamsızlıkta derinleşen, konsantre olamayan bir noktaya odaklanamayan düşünce ve duygular. Bunlar bireyin sorunu değil, toplumsal parçalanmışlığın, toplumun atomize edilmesinin birer sonuçlarıdırlar. Kontrolsüz üreme ve üretim, düşünsel, sosyal yapısızlaştırma toplum dokusunu alabildiğine zedelemiştir. İnsanın eko-sistemi zedelenmiştir. Ki, Aristo bütün biçimsel mantığına karşın insanın kaderinde kendi "gerçek doğasına" uygun olarak yalnızca bir poliste yaşayabileceğini söyler ve bunu coğrafik, demografik en ince ayrıntısına kadar inceler. Aristo kendi zamanının parti zihniyetidir adeta, el atmadığı, analiz etmediği ve belli bir mantığa ulaştırmadığı hiçbir konu yoktur. Coğrafyadan, botaniğe, felsefeye, sanata, etike her türlü toplum ve insan bilimlerine kadar her konuda derin bir bilgi ve yorum gücünü geliştirir, bir sistem kurar. Kendisi bir partiye mensup değildir, sınıfçı, köleci, erkek egemenlikli bir sistemdir kurduğu. Bu öyledir zaten, fakat felsefesiyle, bilim-mantık yapısıyla, kendisini ve kendisiyle birlikte bir zihniyeti geliştirme gücüyle tam bir partilidir. Hepsini de toplumsal bir projenin zemini yapar, binlerce yıl sonra bile sosyal-toplumsal ve felsefik konuları anlamak için dönüp ona bakmak zorunda bırakıyor bizi. Doğu-Batı sentezinin ilk görkemli ürünü Commagene uygarlığı, Aristonun pratik politikaya aktarılmasından başka bir şey değildir. Aristo günümüz sosyal-bilimcilerini ve formel mantığın ulaştığı uç sınırları görseydi ne derdi acaba?

Modernizmin en başarılı olduğu noktalardan biri insanlığın bu eko-sistemini , zihniyet yapısını, yaşam kültürünü yerle bir etmektir. Bundan çok değil, sadece 50 veya 100 yıl önce nenelerimizin, ya da dedelerimizin yaşadığı bilgece ve doğal bozulmamış huzuru arar duruma geliyoruz, bu kadar çok bilgi çağında yaşarken ve bu kadar bilgiye anında ulaşabilirken. Bilgi çok ama cehalet de! Bu çok büyük bir çelişki. İstediğimiz hertürlü bilgiye ulaşabiliyoruz dağın başında bile. Fakat ondan bir sistem yaratamıyoruz, kurucu özelliklerimiz çok fazla tahrip olmuş. Düşünsel olarak belki az-çok yaratabilsek bile, fakat bunun duygu-akıl dengesini yaratamıyoruz. Bunun nasıl olacağına ilişkin bir fikir sahibi bile olamıyoruz. Özgür kadın, özgür erkek diyoruz; fakat her biri kendi içerisinde özgürlüğe veya ortak bir anlama odaklanamıyor, kendi iç örgütlülüğü-bütünlüğü yoktur. Bunun entelektüel, kültürel ve ahlaki kuruculuğu çok fazla yaratılamıyor. Onun için birbirini kandırıyorlar. Bunun partileşme anlayışı ve kadro zihniyeti ile direkt ilişkisi vardır.

Bunları niye anlatıyoruz? Tıpkı Babil kulesi efsanesi gibi ortada o kadar birbirini bulamayan, aşırı parçalanmışlıktan kaynaklı anlamını bulamayan, bir dil oluşturamayacak denli kopuk, lose olan binlerce, yüzbinlerce kavram, neredeyse binlerce bilim dalları, düşünce-felsefe ekolleri var; hepsi adeta zorla ilişkisizlendirilmiş, çatıştırılmış.

Ama anlamın oluşması için bir yapı gereklidir. Göz bile ışık fötonlarını birleştirir, parçaları bir araya getirir öyle bir görünüm anlam kazanır. Kavramların, bilinçlerin ve olguların ancak birbiriyle ilişki içerisinde, birbirine bağlanarak bir anlam yarattıkları anlaşılıyor. Bu öyle politikayla veya politikanın aracılığıyla yapılacak bir şey değil. Nihayetinde "politika, pratik zeka ve eylemdir"deniliyor. Belki eksik, yetersiz bir tanımlama ama burada vurgusunu yapmak istediğimiz nokta şu; pratik zeka veya eylemle aşılacak durumlar değildir. Bunlar da gerekli. Fakat parti daha fazla bir şeydir.

Anlamsız ve tanımsız asla değiliz. Duygu yaratan, heyecan veren, anlamlandıran, yürüme ve yaratma gücünü veren bir tarih ve gelenek sözkonusudur

Günümüz koşullarında -Özgür Yurttaş Hareketinin yaptığı gibi- halka "alın, siyaset yapın, siz kendi kendinizi yönetin" demekle ve hatta bunun örgütsel mekanizmalarını sunmakla yeni bir demokratik-ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplumsallaşma projesi yaratılamıyor. Halkta bir toplumsal bilinç yükseltmesini ve ruhunu yaratacak, onu kendi gerçekliğinde, kendi bütünlüğünde, ortaklaşmacılığıyla ve farklılıklarıyla birlikte yaşayabilme kudretine ulaştıracak zemindir. Özgür-Eşit Yurttaşlık. Fakat kadronun kendi kendisini yönetemediği, örgütleyemediği halde, ama toplumu yönetmeye kalktığı çok çelişkili bir durum var ortada. Kadro hem yöneten, hem yönetilen konumda, kendisini bu ilişki düzlemi içerisinde tanımlayabiliyor, onun dışına çıktı mı, tanımsızlaşıyor, bir kişilik, ilişki sistematiğini kuramıyor. Parti ile halkla ve yoldaşıyla olan ilişkisi bu tanım üzerinden şekilleniyor. Buradaki sorun bireylerin niyetleriyle veya iradi güçleriyle alakalı bir durum değildir kuşkusuz. Burada tek yanlı bir ele alış zorlayacaktır, zorlamaktadır da. Zorlanma ve tıkanma tarihseldir. Parti olgusunda da.

O halde çağımızın parti ve öncülük anlayışı ne olmalıdır? Partinin yine bir iç örgütlülüğü, idari sistemi olacaktır, proğramı, tüzüğü vs. olmak durumundadır. Ama Parti her şeyden önce bir zihniyetin kurulmasıdır. Bu bir diyalektiği gerektirir. Diyalektik, zihniyetin kuruluş yoludur. Parti zihniyetinin üç temel ayağı vardır. Önderlik bunları koyuyor. Birincisi; "sosyal-bilimlerin en kapsamlı genellemesi olarak felsefe", ikincisi "toplumsal ahlak olarak özgürlük bilinci" üçüncüsü "değiştirme-dönüştürme gücü olarak politika" diyor Önderlik. Kısacası felsefe, ahlak, politika. Fakat Önderlik her biri için aynı zamanda yeni tanımlar da getiriyor. Kadın Özgürlük Partileşmesi için de her üç düzleme denk gelen Tanrıçalaşma, Melekleşme ve Afroditleşme diyor. Burada daha özgün yönler var, fakat partileşme zihniyetinin kurulması gerekliliği burada da vardır.

29. kuruluş yıldönümünde PKKnin beslendiği çağdan aldıkları, oluşum özelliklerindeki bilinen parti şekillenmelerinden ayırıcı yanları, aynı zamanda kendi özgün halk zemininin ve tarihinin özgünlüğünden kaynağını alan, fakat daha çok da Önderlik yaşam ve felsefesinin ortaya çıkardığı gerçekleri yeniden ele alıyoruz, tanımlamaya ve anlamlandırmaya çalışıyoruz. Kendi çağının partililik anlayışından, onun devletçi, iktidarcı ve zoru kutsayan zihniyetinden da etkilenen, ama toplumsallaşma düzeyi ve ideolojik özüyle yeni parti anlayışını da baştan beri tohum halinde kendisinde barındıran bir gerçeklik sözkonusudur. Önderlik bir anlamda parti adına, bir anlamda dünya parti tarihleri adına da özeleştirisini verdiği gerçekler hala derinlikli anlamlandırmayı istiyor. Ama diğer yandan Önderlik tarihinden gelen ve anlamlandırmayı isteyen derin gerçekler de vardır. Anlamsız ve tanımsız asla değiliz. Duygu yaratan, heyecan veren, anlamlandıran, yürüme ve yaratma gücünü veren bir tarih ve gelenek sözkonusudur. Nasıl yaşayacağımıza, nasıl seveceğimize ve nasıl toplumsallaşacağımıza ilişkin kurucu anlamlar ve tanımlar bu tarihin içinde gizlidir. Bir Kemal Pir yoldaşın partililik anlayışı, devleti versen bile almayacak, onsuz yaşamasını bilen özgürlük bilinci ve hisleri çok güçlü olan, verilen hiçbir şeyi olduğu gibi almayan, değiştiren, anlamlandıran, her şeyi kendinde yeniden kuran bir anlayıştır. Bir Beritan yoldaşın çok kısa sürede kendisinde yarattığı ideolojik çekirdekleşme gücü, onur, sevgi, ahlak ve özgürlük tercihi ve kendi özgürlük eyleminde açığa çıkarttığı ideolojikleşmenin yürütme gücü ve bir roman gibi yaşayışı hepsi yeni partileşmenin temel taşlarını örüyor. Yani anlamsız ve tanımsız değiliz.

Vicdan Devrimi Kadroların Eskisinden Daha Fazla Sorumlu Davranmasını Emretmektedir!

Mustafa Karasu

Yeni bir yaşam yaratmak isteyen tüm dinler, felsefeler, siyasi hareketler ilk önce öngördükleri sistemin kuruluşuna öncülük edecek kadroyu ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Kendi öngördükleri yaşamı ve sistemi her şeyden önce kadro şahsında oluşturmak istemişlerdir. Bu tür kadroları oluşturdukları düzeyde başarılı olmuşlardır. Başarısızlıkları ideolojilerine ve politikalarına uygun yetenekli kadro yaratamamaktan kaynaklanmıştır.

İdeolojik, teorik ve siyasal olarak doğrular ortaya koymak kendi başına başarıyı getirmez, getirmemiştir. Tarihin akışına uygun koşullara cevap verecek bir düşünce sistemi ve onun yapılanmasını ortaya koymak önemlidir. Bunlar doğru ve sonuç alıcı bir kadrolaşma için zemindir ancak kendiliğinden kadro oluşumunu sağlatmaz. Kadro yaratmak her zaman özel bir çaba gerektirmiştir. Bu kadroların ideolojik, teorik ve siyasi belirlemelere uygun ölçü, tarz ve üslup kazanması için çaba harcayanlar programlarını yaşama geçirme imkânı bulmuşlardır. Eğer tüm dinler, felsefeler, tarikatlar, siyasi hareketler incelenirse, kadro nasıl olmalıdır sorusuna cevap vermeyi ilk görev olarak önlerine koydukları görülür. İyi bir Zerdüşti, iyi bir Müslüman, Yahudi, Hıristiyan ya da Budist şu özelliklere sahip olmalıdır demişlerdir. Rahip ve din adamlarının bu ölçüleri en yüksek düzeyde kendilerinde temsil etmeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Böylece amaçlarının yaşam bulacağını söylemişlerdir. Aynı şey tüm ideolojik ve siyasi hareketler tarafından da esas alınmıştır. Devletler bile kendilerini ayakta tutmak ve sürdürebilmek için yönetim kadrolarının ölçülerini açık biçimde ortaya koymuşlardır. Her düşünce ve sistem arzuladığı toplumu kadroların izdüşümünde yaratmayı hedeflemiştir.

Önderliğimiz tüm devrimci yaşamında esas olarak ta kadro ve partileşme üzerinde yoğunlaşmıştır. Kendi başarısının temelinde yatan iki şeyin ideolojik ve örgütsel hâkimiyet olduğunu vurgulamıştır. Çözümlemelerinin ağırlık noktasını da bu iki konu teşkil etmiştir. İdeolojik ve kadro çalışmasını iç içe yürütmüş, bu çalışmaları çalışmaların anası biçiminde değerlendirmiştir. Önderlik gerçeğinden söz ederken de en çok bu alandaki çalışmalarını örnek göstermiştir. Önderliğimiz bir düşünce adamı olduğu gibi kadro ve partileşme konusunda ki büyük çabasıyla ortaya çıkardığı mücadele gücüyle de tarihin en büyük eylem adamlarından biri olma konumuna erişmiştir.

Önderliğimiz bir özgürlük savaşçısıdır. Bu nedenle gerçek ve tam özgürlüğe ulaşmanın felsefesini, ideolojisini ve buna ulaştıracak yapılanma ve eylem biçimlerini bilim ahlakına sadık kalarak kapsamlı biçimde ortaya koymaya çalışmıştır. "Bir Halkı Savunmak" adlı eseri bu alandaki çalışmalarının en son ulaştığı noktadır. Tabiî ki önderliğimiz, bu çözümlemelerini de her fırsatta geliştirerek insanlığın özgürlük tarihindeki tüm birikimlerini yeni sentezlere kavuşturup tüm insanlığa sunmaya devam edecektir.

Konumuz partileşme, daha yalın ifadeyle özgürlük mücadelesini yürütecek kadrolar nasıl olmalıdır, bu konudaki yanlış yaklaşımlar nedir? Sorusunu irdelemek olduğundan, ideolojik ve teorik konulara sadece konumuzla ilgili olduğu kadar değineceğiz.

Önderliğimiz "Bir Halkı Savunmak" adlı kitabında kadro örgütlenmesi olarak partileşmeyi izah ettiği bölümde; Hz. İbrahim, Musa, İsa ve Muhammed den ilk partileşme hareketleri ve sosyal devrim önderleri olarak söz eder. Bunlarda

kendi inançlarının kadrolarının nasıl olması gerektiğini ayrıntılarına kadar ortaya koymuşlardır. Esas olarak ta kendi izlerinden yürüyecek olanların kabul ve ret ölçülerini belirleyerek ayırt edici özelliklerini netleştirmeye çalışmışlardır. Hıristiyanlıkta ve Müslümanlıkta hala" havariler ve sahabelerin nasıl yaşadıkları, nasıl çalıştıkları, ilişkileri, insanlara ve olgulara yaklaşımları" örnek vererek gerçek Hıristiyanlığın ve Müslümanlığın kadro tipolojisini gösterirler. Çünkü söz konusu dinler bu kadro ölçüleriyle kendilerini var etmişler ve bu günlere getirmişlerdir. Hıristiyanlık ve İslamiyet tarihte olumlu olumsuz nasıl rol oynadılar? Bu ayrı bir konudur. Ama dinlerin, felsefelerin siyasi hareketlerin var oluşunda kadroların önemini anlamak açısından bunları irdelemek çok öğreticidir.

Hz. Musanın köleliği iliklerine kadar içselleştirmiş Mısırdaki İsrail oğullarını nasıl yeniden yarattığının hikâyesi çok çarpıcıdır. Musa bu kavmi eleştire eleştire, yeni ölçüleri kafalarına çakar gibi her an hatırlatarak, yaşamlarının her anına müdahale edip her davranışlarını yeniden düzenleyerek tarihin en yoğunlaşmış, ortak ölçülere sıkı sıkıya sarılan bir topluluk haline dönüştürmüştür. Öyle ki günümüzde azınlık bir topluluğun çoğunluğa hükmeden en çarpıcı örneği haline gelmişlerdir. Yahudilerin bu hale gelmesinde bu dinin öncü kadrolarının payı belirleyicidir. Babil ve Roma imparatorlukları tarafından tarihin en büyük sürgünlerini yaşamalarına rağmen özelliklerini kaybetmeyerek kendilerini en zor koşullarda idame ettiren topluluk olarak tarihe geçmişlerdir. Bunda toplumsal izdüşümü sağlayan kadroların niteliği etkili olmuştur.

Bugün hala birçok tarikat ve mezhep var olan öncü kadrolarının söz konusu düşünceleri toplumsal düzeyde ne kadar yaydıkları ve yedirdiklerine paralel olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Varlıkları, öncülerin toplumu örgütleme ve etkileme gücüne bağlı olduğu gibi zayıf kalmaları da bu niteliklerindeki yetersizliklerden ileri gelmektedir.

Tarihteki önemli felsefi ve dini akımlardan olan Manizmin varlığını sürdürememesi, Zerdüştlüğün ise genelleşememesi öncü kadrolarının bu düşünceleri toplumla bütünleştirecek, toplumun kültürüne ve yaşamına yedirecek bir yeteneği gösterememeleriyle ilgilidir. Tarihsel koşullar, sosyal ve kültürel durumun özellikleri

Önderliğimiz bir özgürlük savaşçısıdır. Bu nedenle gerçek ve tam özgürlüğe ulaşmanın felsefesini, ideolojisini ve buna ulaştıracak yapılanma ve eylem biçimlerini bilim ahlakına sadık kalarak kapsamlı biçimde ortaya koymaya çalışmıştır

yaygınlaşamamalarında bir engel olarak gösterilebilir. Ancak bu düşünceleri geleceğe taşıyacak havarilerin, sahabelerin yaratılamaması, düşüncelerini toplum yaşamının parçası ve bir kültür haline getirecek bir kadrolaşmanın var olmaması önemli etken olarak görülmelidir. Yoksa sadece düşünce alanındaki yetersizlikleriyle açıklanamaz. Havarilerin İsa'nın kök düşünce olarak ortaya koyduklarını yaşamın canlı diyalektiği içinde yeniden üreterek Hıristiyanlığın yaygınlaşmasını ve etkin olmasını sağladıkları bilinmektedir.

Zerdüştlük toplumda etkili olacak bir felsefe ve düşünceye sahiptir. Sonraki felsefi ve dini akımları da etkilediği kesindir. Ancak öğüt veren konumu fazla aşamadığı için felsefi bakışı yayacak kadro ve örgütlenme düzeyi zayıf kalmıştır. Kadro ve örgütlenme gerçeği topluma ve tabana yayılmayı yaratacak esas güçtür. Sadece öğütlerde kalma, ideolojik duruşu toplumsallaştıracak araçları-her şeyden önce kadroları-harekete geçirememe sınırlı kalmayla sonuçlanır. Aslında Zerdüşt kendi yaşam projesinin ölçülerini koymuştur. Bu konuda ayırt edici ve kimlik kazandırıcı ret ve kabul ölçüleri vardır. Toplumlarda yankısını da bulmuştur. Ancak örgütlü olan ve kadrosunu yaratmış karşı güçler tarafından sınırlandırılmıştır.

Önderliğimiz sosyalist hareketlerin "kadro olmadan örgütlenilemez ve toplumsal alternatif olunamaz" düşüncesinden haberdardır. Ancak sorumlu kadro gerçeğinin - ya da sorumsuz kadro gerçeğinin- başarı ya da başarısızlıkta ne kadar önemli olduğunu en fazlada Kürt ve Kürdistan gerçeğini irdeleyerek bilince çıkarmıştır.

Eğer nasıl kadro olmalıyız? Sorusuna cevap arayacaksak bunu önderlikte bulmalıyız. Önderlik gerçeğini anlamak esas olarak ta ortaya

koyduğu kadro ölçülerini anlamakla mümkündür. Kadro gerçekliğinden soyutlanmış bir önderlik anlayışı yanılgılıdır. Hatta önderliğe sahte bağlılıklar ortaya çıkarır. Önderliğin kadro kavrayışını anlamak kürdü ayağa kaldırma hikâyesini anlamaktır.

Önderlik ilk günden itibaren Kürt toplumsal oluşumunu ve bunun kişiliğe yansımasını kapsamlıca irdelemeye yönelmiştir. Öncülük edeceği ve mücadelesini ortaya çıkaracağı toplumu tanımadan örgüt olunamayacağının ve halkı harekete geçiremeyeceğinin bilincindedir. Dünyanın en zor coğrafyasında yaşamanın ve özgürlük mücadelesi vermenin kanunlarını ve tarzını ortaya çıkarmayı ve ona göre hareket etmeyi temel bir ilke edinmiştir. Kürt insanının tarihte çok isyana kalkıştığını, çok acı çektiğini ama başarıyı getirecek bir öncülüğe ve tarza sahip olmadığını tespit etmiştir. Bu coğrafyanın zorluklarına ve tarzına uygun bir sorumluluk düzeyinin olmamasını en önemli eksiklik olarak görmüştür. "Acı çeker, ölür, ama başarının sorumluluk tarzını kendinde somutlaştırmaz, hatta ölürken bile nasıl öldüğünün farkına varmaz "diyerek kürdün kendi gerçekliğinin farkına varamaması ve bunun gereklerini yerine getirmemesi gerçekliğini anlatır.

Köleliği kıracak sorumluluk ve başarı tarzının ortaya çıkarılmasını yaşamsal önemde görmüştür. Duruşuyla egemenlikçi sistemin varlığını sürdürmesinin zemini olan o günkü Kürt gerçekliğinden hareketle" kendine ihanet ettirilmemiş Kürt yoktur" sözünü kullanmıştır. Bu belirlemede, kürdün kendinin farkına varıp başarı tarzını ve sorumluluğu üslenmesi çağrısı vardır. Nitekim bu eleştirel düzey, köleliği kırmayacak hiçbir duruşun kabul edilmemesi, kürdü ayağa kaldırmış ve bugünkü düzeye ulaştırmıştır.

Önderlik, grubu oluşturacak ilk arkadaşlık ilişkilerini kurmasıyla birlikte sorumluluk duygusunu geliştirme ve başarı tarzını ortaya çıkarmayı temel görevi bilmiştir. İdeolojik teorik yoğunlaşmalarıyla; görevlere sahiplenen, bir işin en iyi yapılmasını önüne koyan bir kadro gerçeği ortaya çıkarma çabası içinde olmuştur. Sorumluluktan kaçan, kendine göre işleri ele alan Kürt bireyinden, yüksek sorumluluk duygusu taşıyan, görevlerden kaçmayan ve işleri kendine göre değil de başarıyı getiren örgütsel tarzı kendisinde somutlaştıran kadro gerçeğini kabul edilebilir bir kişilik olarak arkadaşlarının önüne koymuştur. Kendine göreliği her saniye ve yaşamın her anında mahkûm etmiştir. Bunun için de en fazla kendi üslubunu, tarzını, pratiğini böyle bir kadro duruşu haline getirerek, ölçülerin ne olduğunu somut olarak göstermiştir.

Apocu grup daha küçük bir toplulukken tarzıyla, duruşuyla ve işleri ele alışıyla dikkat çekmişse bunun esas nedeni bu ayırt edici özelliğiyle olmuştur. Bu ayırt edici özellik; kendini verili yaşam felsefesini reddederek, bundan koparak

ortaya koymuştur. Önderlik bunu kendi toplumsallığını yaratma olarak belirtmiştir. "Çevremdeki her türlü toplumsallık ve ilişki biçimi beni tatmin etmiyordu, her şeyin kirli ve insanlık değerlerinden kopmuş olduğunu görüyor, dolayısıyla bunlardan koparak yeni şeyler yaratılabileceğini hissediyordum" diyerek kendi duruşunu tanımlamıştır.

Bunun için de kendi arkadaşlarını her türlü verili ilişkilerden kopmaya teşvik etmiştir. Tümüyle halkın özgürlüğünü düşünen ve bunun için yaşayan bir kadro ölçülerini grubun temel ilkeleri haline getirmiştir. Bu nedenle o süreçte var olan Kürt grupları "Apo bırakmıyor ki gençler okusun, aile kursun, işinde çalışsın" biçiminde aleyhte propagandalarla bu grubun en önemli özelliklerini eleştirme durumuna düşmüşlerdir. Yaşamını halk için ortaya koyan Apocu grubun bu özelliklerini öveceklerine yermişlerdir. Zaten söz konusu grupların örgüt olmamaları ve eriyerek marjinalleşmeleri, hatta silinmeleri bu anlayışların sonucu gerçekleşmiştir.

Önderliğin kadroyu böyle ele almasına Devlet ve çeşitli Sol gruplarda "Apo insan iradesine yer vermiyor" biçiminde suçlamalarda bulunmuşlardır. Önderlik kadrolara "sizlerin yaşamınızı çalmakla suçlanıyorum, ben yaşamınızı alıyorum,

Kadro gerçekliğinden soyutlanmış bir önderlik anlayışı yanılgılıdır. Hatta önderliğe sahte bağlılıklar ortaya çıkarır. Önderliğin kadro kavrayışını anlamak kürdü ayağa kaldırma hikâyesini anlamaktır.

çalıyorum ama bu alınan ve çalınan yaşam, halkımızın aleyhine olan, halkın çıkarına karşıt haline getirilmiş yaşamlardır. Dolayısıyla bizim yaşam kanunlarımıza göre yaşanılacaktır. Halka ve insanlığa karşı görevler ancak bu yeni yaşam kanunuyla yerine getirilebilir" diyerek PKK kadro gerçeğinin verili yaşam gerçekliğinden köklü bir farklılığı olduğunu hatırlatmıştır.

Apocu grubun kadrolarının en temel özelliği görevlere sahiplenme ve hiçbir görevden kaçmama olarak kendini pratikte göstermiştir. Devrimci çalışmanın her türlü işine koşturma, hiçbir işten kendini geri çekmeme kadroların doğal duruşu haline gelmiştir. Hiç kimse bir yetki ve sorumluluk beklemeden ama her işi yapmaya ve yapabileceği her göreve hazır bir kadro duruşu şekillenmiştir. "Ben şu görevi yaparım şunu yapmam" bu örgüt kültürünün söyleminde yer edinmemiştir.

Şehitlerimiz bu konuda somut örneklerdir. Önderliğin gizli ruhum dediği Haki o anda örgütün ihtiyacı olan her işe koşturmuştur. Kimsenin kendisine şunu yap, bunu yapma demesine gerek olmadan her işi en iyi biçimde yapmaya çalışmıştır. Zaten bir devrimciye şu işi yap demenin anlamı yoktur. Tespit edilen görevler ve varılması gereken hedefler belli olmuşsa bir devrimci onu sahiplenen ve yerine getirendir. Haki şahadetine kadar hiçbir görevden kaçmamıştır. Hiçbir iş ve görev beni ilgilendirmez dememiştir. Şu işi başkaları yapsın yaklaşımı içinde olmamıştır. Tabiî ki başka arkadaşlarda vardır, onlarda çalışmaktadır, ancak o bulunduğu alanda yapılacak bir iş varsa en iyisini ben yapmalıyım diyerek koşturmuştur. Devrimin ve grubun işlerine yüksek derecede sahiplenme duygusu bu tutumlarla gelişmiştir. Bir yetkiye değil ama görevlere ve örgüte sahiplenme bu duruşun ruhudur.

Kemal hiçbir zaman resmi sorumluluk almadı ya da böyle sıfatları olmadı. Ama örgüte ve devrimin işlerine sahiplenmede de hiçbir kusurda bulunmadı. Eksik ve yetersiz yaptığı işlerde bile sahiplenme ve sorumluluk düzeyi çok yüksekti. Her hangi bir görevden kaçmak ve örgüte sahiplenme duygusunda zayıflık onun için devrimci olmaktan çıkmakla eş değerdeydi. Önderliğimiz Kemal Pir devrimciliğinden söz ederken esas olarak da bu özelliğini vurgulamaktadır. Özgürlük işleri, örgüt işleri ve bunun pratiği onun için yaşamın gerçek anlamıydı. Bunun dışındaki her davranış Kemal için bir anlam ifade etmezdi. Bu nedenle bir işe coşkuyla sarılan bir kişi gördüğünde ona değer verirdi. Bir memur gibi değildi. Özgürlük işlerinde heyecan duyan davranışlar onun değer verdiği ölçüler oluyordu. Kemal bir görev olduğunda ben yaparım, sahiplenirim diyeni gerçek yoldaşı bilirdi. Ben şunu yapmam, ben bu kadar yaparım diyerek kendine göre yaklaşanlar ise onun gözünde derhal değer yitirirdi. Devrimci kadro ölçülerinin geriye çekilmesine tahammül etmezdi. "Bir devrimci, bir kadro işlere en yüksek düzeyde sahiplenmeli, bir devrimci isterse her işi yapabilir; örgütü ve görevleri kavrar "derdi.

Kemal, kadro ölçüleri konusunda hassas ve titiz olduğu kadar her insanı çalıştırmasını da bilirdi. Devrimci kadro ölçüleriyle, sempatizanlık, yurtseverlik ve dostluk ölçülerini birbirine karıştırmazdı. Ama bir sempatizanı, yurtseveri ve dostuda en verimli biçimde çalıştırırdı. Bu konuda çok yaratıcı ve sürükleyiciydi. Onunla çalışan bir sempatizan bir kadro gibi, bir yurtsever bir sempatizan gibi, bir dostta en iyi bir yurtsever olarak işlere koşardı. Kemal Pirin devrimciliği böyle pratikleşirdi. PKK ölçüleri böyle olan bir kadrolaşmanın partisi olarak tarih sahnesine çıktı. PKK'nin ve kadrolarının halk içinde itibarlı hale gelmesi bu ölçülerle sağlandı. Kürt tarihinin efsane haline gelen partisi PKK, Kemal Pir'de somutlaşan sorumlu ve özgürlük işlerine sahiplenen kadrolarıyla tüm değerleri yarattı. Ortaya çıkan olumsuzluklarda bu kadro ölçülerine gelmeyen ve bundan uzaklaşan kadrolardan kaynaklandı.

PKK kadrolarının sorumluluk düzeyi ve görevlere sahiplenme duygusu halkımızın sorumluluk duygusunu ve mücadeleyi sahiplenme düzeyinide yükseltti. Bugünkü Kürt halk gerçekliğini PKK de somutlaşan sorumlu kadro ölçülerinden kopuk ele almak yanlıştır. Eğer kadroların sorumluluk düzeyi yüksek olmasaydı, kendine göre görevlere yaklaşan bir kadro duruşu olsaydı halkımızın mücade-

leyi sahiplenme düzeyi bugünkü gibi olmazdı. Bu gerçeklik görülmeden özellikle dünyanın en zor özgürlük mücadelesinin verildiği Kürdistan'da halkın nasıl mücadeleye çekildiği anlaşılamaz. Kürdistan'da özgürlük mücadelesi fazla bedelleri olan bir gerçekliğe sahiptir. Kadro kendi şahsında zorluklara karşı koyma ve bunun duruşunu gösterme gücünü göstermezse dünyanın herhangi bir yerindeki bir halkta bulunan özgürlük ve demokrasi isteğiyle bir şeyler geliştirilemez. Halkımızın hiçbir yerdeki mücadelede olmadığı kadar değerlere bağlı, sorumlu ve sahiplenici hale gelmesi Önderliğimizin kadro ve buna bağlı olarak yurtseverlik ölçülerini yüksek tutmasıyla sağlanmıştır. Yoksa" Kürdistan'da yaprak bile kımıldamazdı!" PKK'den önceki hareketler nasıl bastırıldıysa öyle bastırılırdı.

Adama göre iş değil, işe göre kadro vermek esas ilkemizdir.

Önderlik yeni bir toplum yaratmada kadroların rolünü bildiğinden bütün ömrünü kadro ve örgütlenme çalışmasına vermiştir. Yaşamın her anı insan eğitimiyle geçmiştir. Kadro oluşturdukça ve eğittikçe Kürt toplumunun güç olacağına inanmıştır. Kadro örgütlenmesiyle parti olunacağını, parti olmanın da halkın özgürlük eğilimini güç haline getireceğini, bir mücadele ve yaşam kanunu olarak bilmiş ve kendisini bu çalışmaya adamıştır. "Benim partili olmaktan, partileşmeyi sağlatmaktan başka bir gücüm yoktur" diyerek parti ve kadrolaşmanın neyi ifade ettiğini vurgulamıştır. Bu nedenle eğitimlerde ve toplantılarda, konferans ve kongrelerde yaptığı çözümlemeler ağırlıklı olarak kadro ve partileşme üzerine olmuştur. Kadro ve komuta sorunlarının çözümünün mücadelenin tüm sorunlarının çözümünün anahtarı olduğunu belirtmiştir. Tüm yönetim kademelerinin esas görevinin de eğitim, kadro ve partileşme üzerinde durmak olduğunu her fırsatta dile getirmiştir. Eğitimin olmadığı, kadrolaşma ve partileşmenin etkin kılınmadığı yerde hiçbir başarı şansının bulunmadığını ve görevlerin yerine getirilemeyeceğini söylemiştir. Önderlik olarak gücünü ve etkinliğini bu çalışmaları yapmasıyla sağladığını özellikle belirtmiştir."Abdullah Öcalan" olgusunun bu topraklara damgasını vurması bu konulardaki hassasiyeti ve gereklerini yerine getirmesiyle sağlanmıştır. Önderlik gerçeği böyle anlaşıldığında işler, görevler doğru yerine getirilir, amaçlar ve hedefler doğrultusunda gelişme yaratılabilinir.

Tüm tasfiyeci eğilimler PKK ve Apo karşıtları her şeyden önce bu kadro duruşu ve bu temelde yaratılan partileşme gerçekliğimize saldırmışlardır. Semir "ben PKK'yi Apo gibi anlamak zorunda değilim" yaklaşımıyla kendine göreliği, dolayısıyla bir amaca göre şekillenecek kadro duruşu ve örgüt anlayışını reddetmiştir. Şener farklı yaşamayı, çalışmalara istenildiği gibi yaklaşmayı, ideolojik ve teorik çizgiyi kendine göre ele almayı dayatarak kadro ve partiyi amaçlardan ve mücadele üzerinde yoğunlaştırmaktan uzaklaştırmaya yönelmiştir. Nitekim ilişkilendiği her birey partiyi sahiplenme sorumluluğundan uzaklaşmıştır. Mücadelenin temel sorunları gündemlerinden çıkmış, geçmiş yaşam ve sistem etkilerine çark ederek sıradanlaşmaya koşmuşlardır. İşbirlikçi çete eğilimi olarak ortaya çıkan Şemdin ise önderliğin bireyi değiştirme ve kadro haline getirme çabasını tersine çevirmek ve kadroları Önderlikten koparmak için zayıflıklara seslenmiş, bunları tahrik ederek etrafında bir çete oluşturmaya çalışmıştır. Örgütü dağıtmak ya da örgütte farklı eğilimler ortaya çıkarmak isteyen her güç ilk önce kadro ölçülerini tavsatma ve kadroları partileşme gerçeğinden koparmaya yönelmiştir.

Parti tarihinde ortaya çıkan tüm provokatif-tasfiyeci eğilimlerin olumsuzluklarının tamamını kendinde birleştiren son tasfiyecilik olan Ferhat - Botan çeteciliği de en fazla kadro ölçülerini bozmayı hedefledi. Önderliğin 30 yıldır büyük emek vererek ortaya çıkardığı kadro ölçülerine saldırdı. Bunun anlamı partileşmeyi ortadan kaldırmaktır. Önderliğin "benim en büyük gücüm partileşmedir" tespitini tersine çevirme hareketi yapılmıştır. Partileşme ruhu; kadro öçlülerinin yüksekliği ve sorumlulukla ortaya çıkarılan bir olgudur. PKK'nin gücü böyle bir kadro duruşunu yaratmayla sağlanmıştır. Kendine göre değil görevlere en yüksek sahiplenmeyle gelişen kadrolar topluluğuyla partileşme geliştirilir. Böyle bir örgütlenme ortaya çıkaran ideolojik- politik hareketlerde hedeflerine ulaşmada başarı sağlar. Son tasfiyecilik Kürdistan tarihinin en güçlü örgütlenmesi olan PKK'yi, kadroların sorumluluk duygusunu zayıflatarak bitirmeye yönelmiştir. Böylelikle yenilginin kapısını aralamıştır.

Bunu önderliğimizin parti ve halk özgürlük eğilimini yeniden yapılandırma önerilerini tersine çevirerek gerçekleştirmeye yönelmiştir. Önderliğimiz Halk özgürlük eğiliminin demokratik niteliğini derinleştirmek için, komünlerden, yerel meclislerden genel halk kongresine kadar tabandan örgütlenen ve halkın gücünün örgütlenmeye ve siyasete yansıdığı bir sistem öngörmüştür. Tasfiyecilik ise tüm bu açılımları PKK'nin ortadan kaldırılması için kullanmak istemiştir.

Bilindiği gibi PKK halk örgütlenmesi olarak 1985'te ERNK'yi kurmuştur. ERNK halk örgütlenmesi açısından belirli bir rol oynadı. ERNK bir halk örgütlenmesi yanında çeşitli Sınıf ve tabakalardan farklı siyasi görüşlerden toplumsal tabakaları çatısı altına alıyordu. Herhangi bir dünya görüşünün öngördüğü sosyal ekonomik sistemden çok ortak paydalarda birleşen sosyal kesimlerin karma bir sistem gerçekliğini hedefliyordu. Esas olarak da iktidarı ele geçirmenin programı ile hareket eden bir oluşumu ifade ediyordu. ERNK, Kürdistan bağımsızlaşırsa nasıl bir sosyal ve ekonomik programla iktidar olacağını ortaya koymuştu. Bir taraftan işçi ve köylüleri esas alan bir sınıf bakışı vardı, diğer taraftan farklı sınıf ve tabakaları gözeten bir programla hareket ediyordu. Kuruluş gerekçeleri ve felsefesi bu yönlü olsa da önderliğimiz 1991 yılında Koma-Gel'ler kurulmalı diyerek halkçı yönünü öne çıkarmak istemişti. Ancak böyle bir perspektif gerçekleşememiş, ERNK sadece iktidarı hedefleyen ve gerillayı besleyen bir oluşumdan öteye geçememişti. Halkın demokratik örgütlenmesini derinleştirip halkın iradesini yaşamın her alanında ağırlığını koyduğu örgütlenme haline gelememişti. Eğer mücadelemiz alan kurtarsa ya da bağımsız Kürdistan hedefine ulaşsaydı diğer ulusal kurtuluş savaşlarının sonrasında görüldüğü gibi halkın iradesinin ağır bastığı bir siyasal, sosyal, ekonomik yaşam yerine burjuvazi ya da diğer egemen- sömürücü toplumsal kesimlerin giderek kendi hâkimiyetini kurduğu bir sistem gerçekliği ortaya çıkabilirdi. Zaten önderliğimiz eski siyaset ve zihniyet anlayışıyla böyle olabileceğini "Bir Halk' Savunmak" adlı eserinde vurgulamaktadır.

Önderliğimiz İmralı savunmalarıyla bu konuda yeni bir yaklaşım ortaya koymaya başlamıştı. Silahlı güçlerin Türkiye sınırlarının dışına çıkarılmasıyla birlikte halk örgütlenmesine ve demokratik mücadeleye ağırlık verilmesini önümüze koymuştur. 7. Kongre'de Önderliğimizin perspektifleri yeterince anlaşılamadı. Bunda o günkü koşullarda Atina Savunması ve Bir Halkı Savunmak eserinde izah edildiği gibi kapsamlı bir açılım yapılmamasının da etkisi vardı. Önderliğimizin halkın güç yapılmasını esas alan yaklaşımı karşısında 7. Kongre, ERNK'yi feshetti. Bunun yerine halkın demokratik iradesini açığa çıkaracak bir örgütlenme koyamadı. Oluşturulması öngörülen Demokratik halk birlikleri herhangi bir sistemsel örgütlenmeyi ifade etmediğinden ihtiyaca cevap verici nitelikte değildi. Bu nedenle ERNK'nin yerine alternatifi konulmayınca halkın demokratik örgütlenmesi yapılanma anlamında bir boşluk yaşadı. Bu önemli bir eksiklikti ve daha sonra demokratik mücadelenin koşullar elverişli olmasına rağmen geliştirilememesine yol açmıştı.

Önderliğimiz halk için demokrasi, özgürlük ocağı olacak bir örgütlenmenin eksikliğini görüyordu. Bu nedenle mevcut örgütsel yapılanma yerine yeni örgütlenme modellerinin oluşturulmasını önerdi. KADEK'in kuruluş süreci böyle ortaya çıktı. Ne varki KADEK öncü(parti) örgütlenmenin ve demokratik halk örgütlenmesinin karşılıklarını iyi ifade edemeyen bir yaklaşımın sonucu kuruldu. Ne PKK'nin yeni rolüne ne de halkı irade yapacak demokratik örgütlenmeye cevap veren bir yapılanma gerçeğini ifade ediyordu. Bir yönüyle PKK, bir yönüyle de cephe örgütlenmesine benzeyen bir oluşum olarak ortaya çıktı. Dolayısıyla 7. Kongre öncesindeki yapılanma anlayışının da gerisine düşülmüştü.

Aslında KADEK kongresi belirli yönleriyle tasfiyeciliğin etkisini taşıyan bir oluşum olarak şekillendi. Tasfiyecilik daha o zaman PKK' de somutlaşan kadro örgütlenmesini tasfiye edip geriye çekmeyi hedeflemişti. Ancak hemen yapamayacağını görerek KADEK'i tasfiyeciliğini hâkim kılmada bir geçiş dönemi olarak değerlendirmek istemiştir. Amaç parti örgütlenmesi ile bir halk örgütlenmesinin işlevlerini netleştirmek ve buna göre yapılanma olmadığından KADEK demokratik halk iradesini yansıtan bir kongre olma özelliğine de sahip olmamıştır. Sadece tasfiyeci eğilimin gelişmesine zemin sağlayacak bir yapılanma olarak görülmüştür. Zaten KADEK'in kurulduğu 8. Kongre'de "PKK'nin rolü tamamlandı" denilmesi bunun sonucudur.

Önderlik daha KADEK'in kuruluşuyla birlikte kendisinin öngördüğü bir yapılanma

olmadığını görerek bu oluşuma sıcak bakmadı. Zaten bir yıl geçmeden Atina Savunması ile yeni bir yapılanmaya gidilmesini istemiştir. Bir halk kongresi kurularak halkın iradesinin ortaya çıkarıldığı bir yapılanmayı hareketimizin önüne koymuştur.

Tasfiyecilik ise önderliğimizin halk özgürlük eğiliminin Kongra-Gel biçiminde örgütlenmesini, KADEK oluşumunda yaklaştığı gibi tasfiyeci anlayışını daha da ilerleterek PKK'yi, daha doğrusu kadro oluşumunu tümden tasfiye etme doğrultusunda bir araç haline getirmek istemiştir. Kongra-Gel bir halk örgütlenmesi daha doğrusu PKK'nin yeni halk örgütlenme sistemi olarak öngörülmüştür. PKK ise bu örgütlenmenin ideolojik doğrultusunu verecek ve örgütlenmesinde öncülük yapacak biçimde Kongra-Gel içinde konumlanacaktı. Tasfiyecilik ise PKK'nin oynayacağı rolü etkisizleştirip ortadan kaldırarak Kongra-Gel'i doğrultusuz ve öncüden yoksun bırakarak tasfiyeciliği derinleştirme ve halk özgürlük eğilimini başka ideolojilerin hâkim olduğu oluşum haline getirmeye yöneldi.

Kongra-Gel bir kadro örgütlenmesi olarak yapılanmayacaktı. Kadro örgütlenmesi ve duruşu PKK biçiminde ama Kongra- Gel içine yedirilmiş olarak devam edecekti. Ancak tasfiyecilik PKK'yi Kongra-Gel içinde yedirilmiş biçimde olsa da kabul etmeyip ortadan kaldırarak tasfiyeciliğini yeni bir aşamaya taşımak istedi. Bunu da Kongra-Gel'in "PKK olmadığı" biçimindeki bir doğruyu kendine göre ele alarak yaptı. Tabii ki ne Kongra-Gel PKK, nede PKK Kongra-Gel'di. PKK kendisini farklı biçimde devam ettirecekti. Ancak tasfiyecilik Kongra-Gel'i PKK'nin yerine ikame ederek varlığına son verdi. Çünkü tasfiyeciliğe göre Kongra Gel kurulmuş ve PKK tarihi rolünü bitirmişti. Ama Kongra-Gel de PKK'nin rolünü oynayamazdı. İşte bu önemli nokta atlanarak tasfiyecilik kendini hakim kılmak istedi. Tasfiyeciliğin kendini Kongra-gel in kuruluşuyla gizlemesi ve önderliğimizin projesini tersine çevirerek egemen sistem ve sınıflar adına kullanmak istemesi böyle gerçekleşti.

Tasfiyecilik daha sonra önderliğimizin çabaları ve örgütün önderliğimizin yolundan gitmesiyle etkisizleştirildi. Ancak tasfiyeciliğin KADEK ile birlikte örgüt anlayışını muğlaklaştırmaya yönelmesi, Kongra-gel sürecinde de kavramları ve öngörülen yapılanmayı ters yüz etme

Dostlar bizim ölçümüz olamaz, onlar bizim ölçülerimize yaklaştıkları için dost olma sıfatını kazanırlar.

çabaları kadro içinde belirli düzeyde etkili oldu. Tasfiyeciliğe karşı çıkan birçok kadro bile; tasfiyeciliğin ideolojik ve örgütsel düzeydeki çarpıtmalarını anlayamadı, hatta belirli düzeyde tasfiyeciliğin yarattığı kafa karışıklığından etkilendi. Bunun yarattığı en büyük olumsuzluk kadro duruşunda ortaya çıktı. Bireysel irade adına kadronun kendine göreliği kışkırtıldı. Örgütün ihtiyacına göre düzenleme değil de kadronun istediği işi yapması gibi sonuçta örgütü dağıtacak bir eğilim gelişti. Öyle ki kişiye keyfi davranma imkânı veren, fazla sorumluluk istemeyen işlere talep artarken, örgütün temel çalışma alanlarından kaçma normal hale getirilmek istendi. Örgütün dengesini bozacak, çalışmaları ve örgütsel mücadeleyi zayıflatacak tasfiyeci eğilim örgüte dayatıldı. 1980 yılında mahkûm edilen ve bu temelde 1984 atılımının gerçekleşmesini sağlatan mültecilik yeniden hortlatıldı. Avrupa, Rusya gibi dağdan uzaklaşma bir hastalık biçiminde örgüte dayatılmak istendi. Bu eğilim Avrupa ve diğer alanlarda ise sorumluluktan kaçma ve kendine göreliğin artması biçiminde kendini dışa vurdu.

Tüm bu yanlış eğilimler tasfiyeciliğin önderliğimizin 30 yılda ortaya çıkardığı Partililik ruhu ve kadro duruşunda yarattığı gevşetmenin sonuçlarıydı. Tüm kadrolar açısından sorumluluk duygusunun ve katılımın her gün daha güçlü hale getirilme çabası verilmişken tasfiyecilik bu düzeyi geriye çekmeye çalışmıştır. Böylelikle zayıf kişilikli kadroları yanına çekerek etkili olmak istemiştir. Tasfiyeciliğin neyi amaçladığının ortaya çıkmasından sonra, bu tür eğilimler ülkede giderek azalmış olsada, diğer alanlarda belirli düzeyde sürmektedir.

Önderliğimiz zihniyet ve vicdan devrimine vurgu yapmıştır. İktidarcı ve devletçi zihniyetten tümüyle kopulmasını istemiştir. Tüm çalışmalarda halkın özgürlük ve demokrasisini geliştiren bir tarz, uslup ve temponun yakalanmasını kadroların önüne koymuştur. Bürokratik, memurvari ve çeteci eğilimlerden uzak durulmasını özgürlük işlerine bir aşk derecesinde katılım gösterilmesini ısrarla belirtmiştir.

Dünyanın ve bölgenin bir kaos aralığından geçmesinin, tarz yetkinliğini, üslup olgunluğunu ve tempo yüksekliğini gerektirdiğini vurgulamıştır. Nevarki kimi kadrolar daha fazla sorumluluk alma yerine kendini geri çeken yaklaşımlar içine girmiştir. Mücadele çok zorlu bir süreçten geçmesine rağmen örgütsel çalışmalara kendi istediği kadar katılmaya yönelmişlerdir.

Önderlik yetkici olmayın diyerek memurvari ve bürokratik yaklaşımdan uzaklaşılmasını isterken, ben yetki istemem diyerek örgütün görevlerine sahiplenmeme anlayışı içine girilmiştir. Bir kadro olmanın gereği olarak görevlere en üst derecede sahiplenme yerine, bana bir görev verilsin yaparım yaklaşımı örgüte dayatılmıştır. Bir sorumluluk altına girmeme "ben yetki istemiyorum" kılıfı altında meşrulaştırılmaya çalışılmıştır. Böylelikle tasfiyeciliğin kadroda yarattığı aşınmayı normal hale getiren bir yaklaşım örgüte dayatılmıştır. Bu tutumlar önderliğin 30 yılda ortaya çıkardığı sorumluluk duruşuna karşı niyet ne olursa olsun açılmış bir savaş anlamına gelmektedir. Önderlik bu tutumu gösteren her kişiye karşı tutum alır, bunları örgüte karşı bir direniş olarak tanımlardı. Bugünde böyle tanımlanmak durumundadır. "Ben yetki almıyorum" diyerek kendine göre sorumluluk yürüten birisini örgüt biraz eleştirse rahatlıkla bırakıp gidebilir. Çünkü bir defa kendi duruşunu örgüte göre değil kendi isteğine göre ayarlamıştır. Dolayısıyla örgütün istediği sorumluluğu yapmayanları tasfiyeciliğin farklı biçimi olarak görmek ve mahkûm etmek gerekir. PKK vasat ve kendine göre kadro duruşuyla hareket etseydi daha baştan diğer örgütlerin durumuna düşerdi. Vasatlığı ve iddiasızlığı bir tarz haline getirmek bu hareketin yarattığı kadro ölçülerini geriye çekmek ve tasfiyeciliğin kapılarını sonuna kadar açmaktır. Bu yaklaşım bir defa kabul edildimi bir kanser gibi bütün vücuda yayılır. Sorumluluktan kaçan ve işleri kendi bildiği gibi yapan bir kadro tipolojisi ortaya çıkar. Zaten bazı alanlarda bu yaklaşım bir tehlike haline gelmiştir. "şu da oturdu buda oturdu, terk etti" gibi raporlar verilmesi örgütün içine bir fitne gibi sokulan bu anlayışın sonucudur. Çünkü kadro kendine göre görev yeri belirler ve bu meşrulaşırsa bu tür çekip gitmelerde bunun başka bir türevi olarak karşımıza çıkar. Neden oturuyorlar? Sorusunun cevabını bu tür anlayışları meşru ve doğal görmekte aramalıyız.

Görevlerden istifa etmede belirttiğimiz örgütü ve kadro duruşunu bozan anlayışların diğer bir yüzüdür. "Ben yetki almıyorum, bir militan gibi çalışırım" biçimindeki örgüte karşı hesapçı ve pazarlıkçı yaklaşımın benzeridir. Örgütü kemiren bu tür anlayışlar masum ve güzel sözlerle süslense de özü budur. Bunlar militanlık değildir. Bireyin bencilliği ve kendini dayatmasıdır. Mütevazılık bir kadro için, örgüte gösterilen yaklaşımla belli olur. Örgüte Önderliğimizin hiçbir zaman kabul etmediği anlayışlar dayatılacak, bu da yetki almama mütevazılığı olarak yutturulmaya çalışılacak! Birazcık örgüt kültürü olan ve PKK gerçeğinden nasibini almış hiçbir kadro bunlara inanmaz ve tavrını kor. Kadro olmanın ve örgüte karşı sorumluluğun birinci görevi öncelikle bu tür anlayışlara tutum almak olmalıdır.

Kadro sadece doğruyu söyleyen değil, bizzat yaşamın ve demokratik yapılanmanın içinde ve en önünde olandır.

Adama göre iş değil, işe göre kadro vermek esas ilkemizdir. Üstesinden gelemeyeceği görevi almamak lazımdır. Yetkici, mevkici olmamak bir PKK'linin temel ahlaki duruşudur. Yapamayacağı göreve talip olmamak ya da sorumlulukları işgal etmemek önemlidir. Üstesinden gelinemeyecek görevler için örgüte rapor verilir, bu görevden bağışlanması istenir. Bu tutum bizim geleneklerimizde vardır. Bizim söz ettiğimiz bu durumlar değildir. Yapma gücü olan, başka zaman benzer görevleri yapmış olanların özellikle tasfiyeciliğin örgüt içine soktuğu bireyci ve kendine göre sorumluluk anlayışından sonra bu tür tutumlar takınmasından söz ediyoruz. Parti tarihinden haberi olanlar hiçbir zaman bu tür kendini geri çekmelerin görülmediğini ve bu tür tutumların da örgüt karşıtlığı olarak çözümlendiğini bilir. Bu tür yaklaşımlar bir fabrikanın mevcut kapasitesinin altında çalışması gibi örgütün etkinliğini ve gücünü zayıflatır. Bizim gibi tüm imkânlarını en üst düzeyde çalıştırma gibi bir geleneği olan ve ancak böyle başarıyı yakalayabilen bir hareket için bu tür anlayışları tasfiyeci eğilimden başka türlü değerlendirmemiz söz konusu olamaz.

Bu tür eğilimler bazen kendini doğal

sorumluluk olarak ifade ederek tasfiyeci kadro duruşlarını kamufle etmektedirler. Doğal sorumluluk duygusu işlere en fazla koşturma ve elini taşın altına koymakla gerçekleşir. Önderliğimiz "kimse bana şunu bunu yap demedi. Halka karşı sorumluluğum ve vicdanım beni böyle bir sorumluluk taşımaya sevk etti" derken geri çekilmeyi değil oldukça fazla sorumluluk taşınması gerektiğini öğretmektedir. Doğal sorumluluk, alınan görevin kimseler bir şey demeden en iyisini yapmayı ifade eder. Doğal sorumluluğu kendine görelik gibi anlamak bu kavramı yozlaştırmak anlamına gelir. Tüm devrimciler doğal sorumluluk taşıyan insanlardır. Zor işlere girdikleri ve başkalarının yapılacağına inanmadıklarına inandıkları için devrimci sıfatını taşırlar. Ben yetki almak istemiyorum sahteliği ile görevlerden kaçmak ve kendi düşündüğü kadar yapmak doğal sorumluluk değildir.

Ortaya çıkan bir yanlış eğilimde "biz insan değil iş yönetimi olmak istiyoruz" biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Bu söylem; Önderliğimizin ve hareketimizin vurguladığı bir doğruyu bu söylemle demagojik biçimde çarpıtmayı ifade etmektedir. Hareketimiz tabii ki yönetimlerin sorumluluk aldığı topluluk ve bireyler üzerinde ağalık, beylik yapmasına karşıdır. Bir ağa, bir memur, bir bürokrat olmayı kabul etmek mümkün değildir. Bu tür yaklaşımlar bir devrimcide ve devrimci harekette olmaması gereken şeylerdir. Önderliğimiz yalnız bugün değil, on yıllarca bu tür kadro duruşlarını ve yönetim anlayışlarını mahkûm etmiştir. Kadrolara ve savaşçılara" bu tür yönetim ve komuta duruşunu kabul etmeyin ve karşı çıkın" perspektifini ve talimatını vermiştir. Bunlar bizim yönetim ve komuta gerçeğimize uygulanması gereken doğrularımızdır.

Bizim en önemli doğrumuz ve özelliğimiz ise; kadroyla, savaşçıyla, insanla ve halkla ilgilenme gerçeğimizdir. Önderlik insan yönetimi olmamış ve insanla uğraşmayı, değiştirmeyi ve dönüştürmeyi en temel işi olarak görmüştür. Kendi Önderlik gerçeğinin en ayırt edici özelliğinin ise insanla uğraşma olduğunu her fırsatta dile getirmiştir. Yaşam ve mücadele pratiği zaten bu çabaların kanıtıdır. "İnsan yönetimi değil iş yönetimi olmak istiyoruz" diyenler esas olarak Önderlik gerçeğini ters yüz etmektedirler. Bu tür anlayışta olanlar "Bize bir iş verin memur gibi çalışalım, bürokrat gibi işleri yönetelim" demektedirler. İnsan eğitme, insanın yanılgılarına müdahale etme, insanları değiştirme bu anlayışın uzak durduğu temel konulardır. Hareketimizi temel devrimci görevlerden uzaklaştırmak, memur ve işçilerin işlerini yapma tarzını dayatmak kabul edeceğimiz yaklaşımlar olamaz.

Önderlik gerçeği ve PKK bugüne kadar yaptığı bütün iyi işleri insan üzerinde durarak, onu değiştirerek başarmıştır. Toplumu eleştirerek ve eğiterek bugünkü düzeye ulaştırmıştır. Şu işi, şu görevi yapsınlar başka bir şey istemiyoruz, denilmemiştir. Çünkü insanla uğraşmadan hiçbir işinde başarılı yürütülemeyeceğinin bilincindedirler. Özellikle Kürdistan'da bireysel ve toplumsal kişilik dönüşümü başarı için şart görülmüştür. Bu nedenle Önderlik çözümlemelerinin ağırlıklı bölümü kişilik ve toplum çözümlemesidir. Kadro ve komuta eleştirisidir. İnsanla bir kuyumcu titizliğiyle uğraşmıştır. Zaten devrimci bir hareket, toplumsal dönüşümü hedefleyen bir çalışma, verili toplum ve bireyle öngördüğü amaçlarına ulaşamaz.

Bireyle birey, bireyle toplum ve toplumun davranışları herhangi bir sosyal düzenle bağlantılı olarak ortaya çıkar. Bireyin duruşu sadece kendisini ilgilendirmez. O toplumsal bir biçimlenişin parçasıdır. Eğer yeni bir yaşam arzulanıyorsa mevcut ilişkilerin ve kültürün değişime uğratılması ve yenilenmesi gerekmektedir. Bu toplum Kürt halkı gibi binlerce yıl yabancı egemenlik altında kalmışsa, kölece yaşam normal hale gelmişse toplum ve bireyin davranışlarını değiştirmek başarının koşuludur. İnsanlık ve toplum, insan ve toplumun doğasına uymayan bir yaşama mahkûm edilmişse bunu insan doğasına uygun biçimde demokratik ve özgürlükçü hale getirmek tarihsel insani ve vicdani bir sorumluluktur. Bu bazı yazarların belirttiği gibi basit bir toplum mühendisliği değildir. Devletler ve egemen düzenler toplumu ve bireyi kendine göre şekillendirmek isterler, bireyi ve toplumu doğasından koparıp kendi sistemlerinin hizmetine koştururlar. Devrimciler ise buna müdahale ederek toplumu ve bireyi özgürleştirmeye çalışırlar. Bunu sadece siyasal ve sosyal-ekonomik programlarla yapmak mümkün değildir. Bu programa sahip çıkacak ve bunu uygulayacak birey ve toplum yaratmak esas hedeftir. Bunu başarmadan programlar ayakları havada ve yaşamsallaşmayan yazılı metinler ve sözlü vaatler olarak kalırlar. Bu gün birey ve toplum üzerinde bio iktidar kurulduğu kabul

ediliyorsa birey ve toplumu devrimci dönüşümler için mücadele eder hale getirmek tarihsel bir sorumluluk haline gelmiştir.

Bunu en iyi bilen önderliğimiz ve hareketimiz bireyi ve toplumu değiştirmeyi birinci görev bilmiştir. Bu nedenle tarihte hiçbir din, hiçbir felsefe ve siyasi akım önderlik ve PKK kadar birey ve toplumla ilgilenmemiştir. Bireyin ve toplumun tüm yaşamına müdahale eden ve değiştirmeye yönelen bir çaba içine girmiştir. Bu gerçeklik ortadayken biz insan yönetimi olmak istemiyoruz, demek bu gerçeği tersine çevirmek olur. Esas olarak da bu yaklaşım sadece insanı yönetmeyi esas alan devletçi zihniyetin görev ve sorumluluk anlayışıdır. Bize bir iş verin yapalım, demek memurculuktur ya da bana bir çalışmanın yönetimini verin onu bir bürokrat gibi idare edeyim, demektir. Kadrolara "şunu yap, bunu yapma." Diyecek bir yönetim olma isteğidir. Bizim kadro ve yönetim gerçeğimiz bunu kabul edemez. Yanındaki yoldaşına karşı sorumluluk duymayan, kadrolarını eğitmeyen, onların yaşamını, duruşunu amaç doğrultusunda ve devrimci yaşam çizgisinde düzenlemeyen ve düzeltmeyen bize ait olamaz.

Şimdi bu anlayışın bir parçası olarak bireyin kendi dünyası var, onu ilgilendirir, diyerek kişinin duruşuna ve yanlışlıklarına karışmayan bir yaklaşım da örgüt içinde meşrulaştırılmak istenmektedir. Bu da tasfiyeci eğilimin içimize ektiği fitne tohumlarından biridir. Tabiî ki yoldaşlarımızı anlayacağız, duygu dünyasını bileceğiz, ona göre doğru üslup ve yöntemle arkadaşlarımızın sorunlarını çözmesine yardımcı olacağız. Ama örgüt içinde olan kadroların ve yoldaşlarımızın her davranışının örgütü ve mücadeleyi ilgilendirdiğini düşünerek "bana ne!' demeyeceğiz. Örgütü ve çalışmanın başarısını ilgilendiren her birey davranışına karşı duyarlı olacağız. Birbirini ortak yaşamın ve amacın parçaları olarak eleştirmeyenler yoldaş olamazlar. Eleştiri ve özeleştirinin kalktığı ortamda yoldaşlık da kalkar. Birbirlerinin eleştirilerini dinlemeyenler ve tahammül edemeyenlerden yoldaşlar topluluğu olan bir örgütlenme ortaya çıkamaz. Nitekim bazı çalışma ortamlarında birbirlerini eleştirme ortadan kalkmıştır. Dolayısıyla da örgüt çizgisinde süreklileşen bir düzeltme olmadığından da orada örgüt ortamı ve yoldaşlık kalmamıştır. Sadece bir memur gibi ya da herhangi bir burjuva partide çalışanlardan oluşan topluluklar ortaya çıkmıştır. Bunların önderlik gerçeği ile ve PKK ile ilgisi olamaz. Hele zihniyet ve vicdan devrimiyle canlı ve dinamik bir toplum yaratılmak istendiği bugün bu tür yaklaşımların bizimle bağdaşır hiç bir yanı olamaz. Bu tür tutumlar bizi devlet kurumlarına ya da KDP ve YNK gibi örgütlenmelere benzetir. Devrimci iddialarında dünden daha fazla ısrar eden bir hareket içinde bunlar kabul edilemez.

Önderlik, tasfiyeciliğin "bireyin yaşamına karışılmasın, istediği gibi yaşasın ve çalışmalara katılsın" dediği bir süreçte ben arkadaşlarımın aşklarına da karıştım, takoz koydum, engelledim, demektedir. Engellemenin sistemin zihniyeti ve onun aşk ve sevgi yaklaşımına olduğu açıktır. Zaten verili olan duygular kabul edilseydi ne önderlik gerçeği olabilirdi ne de PKK yeninin yaratıcısı örgüt haline gelebilirdi. Dolayısıyla kadroyum diyenler, bunun sorumluluğu altına girenler kendilerini örgütün yeni yaşam ölçülerine göre düzenleme taahhüdü altına girmişlerdir. Kadronun özgürlük işlerine aşk ve tutku ile yaklaşması, bunun için de her şeyden önce örgüt ve çizgi ölçülerinde kendini bir kadro duruşuna getirmesi gereklidir. Yetki, hırs ve kariyer duygusuyla bu örgütte kadro olunamayacağı gibi, sorumsuz, kendine göre göreve yaklaşan, kendine göre yaşam ölçüleriyle de kadro olunamaz. Bizleri örgüt ölçülerine davet eden örgüt ve yoldaş eleştirilerine açık olmak, özeleştiri vererek örgüt çizgisinde yürümek bu hareketin kadro gerçeğinin en vazgeçilmez vasıflarıdır.

Kadro sadece bir çalışan değildir. Aynı zamanda maddi ve manevi değerleri koruyan ve üzerine her gün yeni değerler katma sorumluluğu taşıyan kişidir. Kadro olma ölçülerimiz muğlâk değildir. Hiçbir harekette olmadığı kadar netleşmiş ölçülere sahiptir. Bizim kadromuz bir teknik eleman, sadece kendi işini yapan olamaz, örgütün tüm çalışmalarından sorumluluk duymak durumundadır. Başarı kolektiftir. Herkes kendi işini en iyi yapan olmanın yanında diğer arkadaşlarının ve çalışmalarının başarısı konusunda da duyarlılık gösteren ve üzerine düşeni yapandır.

Özgürlük hareketinin kadroları dışında binlerce taraftarı, sempatizanı ve çalışmalara katılan insanı vardır. Herkesi düzeyine ve yeteneğine göre çalıştırır. Ancak bu çalışmaların başarılı olması için dönüşüm ve gelişmenin kurmayı, yol göstericisi olan kadroların sorumluluklarını yerine getirmesi şarttır. Bizim ortaya koy-

duğumuz ölçüler kendini kadro görenler içindir. Kadroların yaptığı işin küçüklüğü ve büyüklüğünden öte bir sorumluluk duygusu vardır. Ret- kabul ölçüleri vardır. Bu düzey diğer tüm çalışmaların niteliğini yükselten bir özellik taşımak zorundadır. Bu olmadığı taktirde diğer tüm çalışanların ve çalışmaların düzeyi de düşer.

Tüm toplumu özgürlük ve demokrasi işine koşturmak bir kadronun birinci derecede sorumluluğundadır. Ama bu konuda kendini örnek hale getirmeden, ölçüleri kendinde somutlaştırmadan bir taraftarın, sempatizanın, bir çalışanın sorgulanması yapılamaz. Kadro sözüyle değil, duruşu, tarzı, üslubu ve temposuyla sürükleyici olandır. Şimdi bu gerçeklik unutulmakta, aksaklık ve yetersizlik kadro duruşunda değil de başka bireylerde ve etkenlerde görülmektedir, bu bir yanılgıdır. Kadro duruşunun örgüt ve parti ölçülerine göre düzenlenmediği ve buna göre davranılmadığı yerde her türlü eksiklik ve yetersizlik doğal olarak yaşanır.

Biz kendi tarzımıza, ölçülerimize, önderlik gerçeğine ve onun önümüze koyduğu kadro duruşuna bakarak kendimize yön vereceğiz. Başka örgütler şöyledir, başka türlü de çalışılabilinir ve kadro olunabilir denilerek kendimizi ele alamayız. Şimdi nerdeyse "Dünya böyle, böylede çalışılıyor, yaşanılıyor "denilerek sistemin etkisindeki tarz ve kişilik dayatılıyor ve örgüte de bu kabul ettirilmeye çalışılıyor. Hatta sizin dediğiniz gibi olmaz denilerek en azından objektif olarak direniş gösteriliyor. Kendini değiştireceğine, örgüt ölçülerine geleceğine, örgütü kendi çizgisine çekmeye çalışıyor. Başka türlüsü olmaz bizi olduğumuz gibi kabul edeceksiniz deniliyor. Bunların tasfiyeciliğin dayattıklarını farklı biçimde örgütün önüne koymaktan başka anlamı olamaz.

Avrupa'daki örgüt tarihimiz ancak önderlik ve örgüt ölçülerine göre hareket edildiğinde başarılı olunacağını gösteren bir tarihtir. Avrupa tüm örgütleri eritti ve kendine benzetti. Sadece PKK'yi kendi çizgisine çekemedi, eritemedi. Avrupa buna hep öfkelendi, kendi sisteminin bütün olanaklarına rağmen PKK karşısında başarılı olamadığını gördü. Çünkü Avrupa da örgüt ölçüleri titizlikle korunmuştu. Avrupa da ayakta kalmak için her yerden daha fazla örgüt ölçülerine ve kadro duruşuna bağlı kalınmak zorundaydı. Yoksa özgürlük hareketine değil, Avrupa'nın yedeğine düşen ve onun yaşam felsefesine teslim olan bir durumla karşılaşılırdı. Bu nedenle sadece kadrolarımız değil yurtsever halkımız bile yaşamda ve çalışmada önderliğin ortaya koyduğu ölçülere bağlı kaldı. Avrupa karşısında böyle ayakta kalındı. Öyle ki Avrupa'da ki kadro ve halk için söz konusu ülkeler "bunlar nasıl böyle kalıyor diyerek "şaşırıyorlardı. Bizim bu gün Avrupa da önemli maddi ve manevi değerlerimiz varsa böyle kazanıldı. Ne var ki şimdi bu değerler geri görülüyor, aşındırılıyor. Avrupa kültürünün etkisinde kalınıyor. Yıllardır direndiğimiz, uzak kaldığımız hatta örgütün yaşamını, duruşunu kendilerine göre çekmeye çalışanların dümen suyuna giriliyor. Yükselen ve beğenilen değerler önderliğimizin ortaya koydukları değil de burjuva-liberal değerler oluyor. Bunun aymazlık olduğu açıktır. Önderlik hangi tutumlar, duruşlar ve yaşam tarzlarına karşıydı biçiminde bir sorgulama yapılmadan ölçüler gevşetiliyor.

Biz herkesi kendimize dost yaparız, onları çalıştırırız, bu halka hizmet etmelerini sağlarız. Ancak onların yaşam duruşlarına ve düşüncelerine kaymayız. Biz onları elden geldiğince kendi düşünce yapımıza ve yaşam çizgimize çekeriz. Dostlar bizim ölçümüz olamaz, onlar bizim ölçülerimize yaklaştıkları için dost olma sıfatını kazanırlar.

Dost, dost ölçülerinde; taraftar, taraftar ölçülerinde; Halk, hareketimizin kazandırdığı yeni ölçülerde; Kadro ise önderliğimizin büyük mücadele ve eğitimle kazandırdığı ölçü ve ilkelerle mücadele içinde yer almaktadır. Biri diğerinin yerine konulmayacaktır. Herkes kendi konumunda çalışacak ve çalıştıracaktır.

Kadroda ki yanlış eğilimlerden biri de tasfiyeciliğin Kongra-Gel kuruluşunda, Kongra -Gel ile PKK'nin işlevleri konusunda muğlâklık yaratması ile ortaya çıktı. Kongra-Gel ile birlikte kadro ölçülerinin değiştiği ve PKK gibi bir partiye gerek kalmadığı anlayışını hâkim kılmaya çalıştı. PKK ortadan kalktı, Kongra-Gel de bir parti olmadığına göre kadrolarda farklı ölçüler de olabilirdi. Bu; tasfiyeciliğin örgüte vurduğu darbenin esas noktasıydı. Önderliğimizin "benim partileşmeden başka bir şeyim yok" dediği kadrolaşmanın içini boşaltan bir saldırıyla bunu yaptı.

Halk örgütlenmesine öncülük yapacak, onun ideolojik ve siyasi çizgisini gözetecek, pratikleşmesi içinde yer alacak kadro duruşuna darbe vurdu. Bu, Kongra-Gel projesini de daha

baştan tasfiye etmek, halk özgürlük eğilimini egemen sınıf zihniyetine teslim etmek oluyordu. Nitekim bu yapılmak istendi. Önderlik bu tasfiyeciliğe müdahale etti ve kadro duruşunu koruyacak partileşmeyi yeniden başlattı.

Partileşme olmadan ne Konfederalizm kurumlaştırılabilinir, ne demokrasi, ne de özgürlük mücadelesi verilebilinir. "Kongra-Gel kuruldu kadroya gerek kalmadı, artık başka türlü kadro olunur" anlayışıyla mücadelemizin yarattığı en büyük değerlerden olan kadro birikimini eritmek, önderliğin büyük emeğini boşa çıkarmaktır. Önderlik bu kadroları eğitti, anlayış kazandırdı. Bu kadroları, halkın Özgürlük ve demokrasisini geliştirsin, Kürt halkının kara talihini tersine çevirsin diye eğitmişti. Şimdi bunun şu veya bu kılıfla geriye çekilmesini kabul etmek partimize karşı on yıllardır dayatılan tasfiyeciliğe teslim olmak anlamına gelir.

Kadro ve partileşme olmadan, halkın değerlerine sahiplenme gerçekleşemez. Her zaman sorumluluk düzeyi yüksek kadrolara ihtiyaç vardır. Kadro da halkın en sorumlu ve fedakâr evlatları olarak, demokratik sistemin en fazla çalışanları ve özgürlük mücadelesinin fedakârları olmalıdırlar. Kadro olmak; yetki ve mevki kazanmak değildir. Eğitilerek, kadrolaşarak, partileşerek halka hizmet etme yetenek ve güçlerinin açığa çıkarılmasıdır. Kadrolaşma ve partileşmenin olmadığı yerde, ne demokratik yapılanma gerçekleşir ne de demokratik değerlere sahiplenme ortaya çıkar. Kadroların partililik ruhuyla değerlere sahiplenmesinin olmadığı yerde, halkın sahiplenmesini beklemek hayaldir. Önderliğin dediği gibi "Demokrasi ve Özgürlük bunlara âşık evlatları olmadan sağlanamaz." Halkın tabandan örgütlenmesine öncülük yapacak, ideolojik doğrultu verecek halk evlatları, demokratikleşmenin olmazsa olmaz etkenlerinden biridir. İdeolojik saldırıların yoğun olduğu, egemen sistemin her gücü ve bireyi hizmetine koşturduğu yerde; değerlere sahiplenmenin, geliştirmenin adı olan kadro duruşu ve onun örgütlenmesi olan partililik, her zamankinden daha fazla gereklidir.

Kadro sadece doğruyu söyleyen değil, bizzat yaşamın ve demokratik yapılanmanın içinde ve en önünde olandır. Bu yetkili olmak değildir; halk adına bir şeyler yapmak değildir, bizzat halkın içinde olmak, özgürlük işlerini hiçbir karşılık beklemeden yapmaktır. "ne dediklerine değil, ne yaptıklarına ve nasıl yaşadıklarına bakılmasını" sağlayarak halkın doğru yapılanmaya çekilmesidir. Kürt halkının ve tüm insanlığın hala bu sorumluluk duygusuna ve değerlere sahiplenme sorumluluğuna ihtiyacı vardır. Yoksa çağdaş köleler olarak kalmak ve kendini şu veya bu biçimde sisteme satmaktan başka bir sonuç vermez. Özgürlük ve demokrasi işlerini geliştirmeden, her bakımdan kendi yaşam alanlarını yaratmadan kim kendini sisteme satmadan yaşatabilir.

Kadro duruşunu bozmak, ben bu kadar yapıyorum demek, ölçüleri geriye çekmek sistemin bir kadrosu ve çalışanı olacağım demekle aynı şeydir. PKK devrimci bir partidir; Demokratik Konfederalizm bu partinin yürüttüğü sorumluluk düzeyiyle yaşam bulacaktır. Bu ölçüleri gevşeterek, bozarak, geriye çekerek, sorumluluk almayarak, biraz zorlandı mı ya da işine gelmediğinde istifa ederek yapılanlar; şehitlerimizin, Önderliğin çabalarına karşı yeniden eski Kürt kişiliğini ve hâkim sistem etkilerini hortlatmaktır.

Önderlik, PKK için koyduğu kadro sınırlaması, ölçülerin muğlâklaştırılmasını engellemeye yöneliktir. "Ölçüler bilinsin ve tüm kadrolar bu ölçülere göre çalışmalara katılsın" yaklaşımıyla böyle bir sınırlama koymuştur. Bu yaklaşım, tüm kadroları daha az çalışmaya ve ölçüleri kendine göre olmaya değil; hangi ölçülere göre çalışmasını ve yaşanmasını göstermeye yöneliktir. Bunun dışında algılamalar; tasfiye edilen tasfiyeciliğin içimizde yaşatılması olur. Buna da kimsenin hakkı yoktur. Kendini özgürlük ve demokrasi kadrosu olarak görmek, eskisinden daha fazla sorumluluk duygusuyla çalışmayı gerektirir. Yeni Paradigma, zihniyet ve vicdan devrimi, sadece ve sadece bunu yapmayı istemektedir.

Bunun dışındaki kadro anlayışları yanlıştır. Halkın ölçülerini yükseltme sorumluluğu yerine, kadro ölçülerinin geriye çekilmesi hiçbir söylemle izah edilemez.

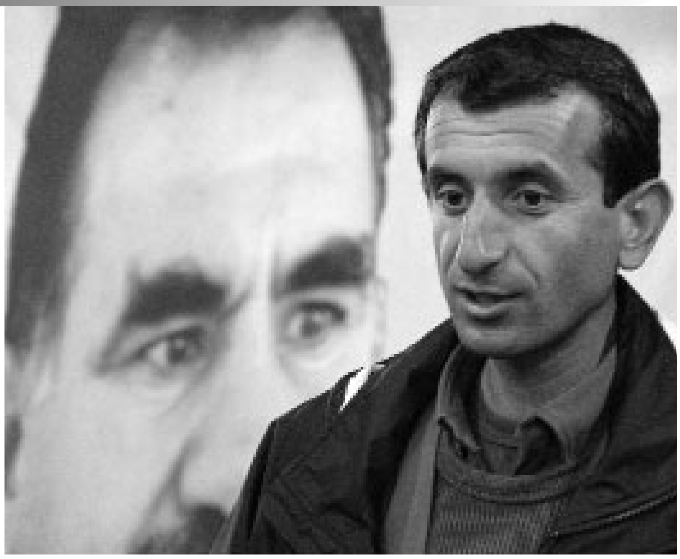
Kadro duruşu ve partileşme bugün hala temel sorumluluğumuzdur. Kendine kadro diyenler, bunu geliştirme sorumluluğuyla karşı karşıyadır. Başarının anahtarı buradadır. Bu konuda doğru anlayış geliştirildikçe, Kürt halkının özgürlüğü de Demokratik Konfederalizm'de yaşam bulacaktır. Çünkü kadrolar zaten mevcut olan ve yeni geliştirilen örgütlerimizde çalışacak ve bu tarz, tempo ve üslupta sonuç aldıracaktır.

ÖZGÜR YURTTAŞLIK TARTIŞMALARI - (3)

Özgür Yurttaşlık Ve Özgür Yurttaşla Toplumsallaşma, Devletçi Toplumsallaşmanın Düzeltilmesidir

ÖZGÜR YURTTAŞLIĞI NASIL TANIMLAMALIYIZ? (2)

Atakan Mahir

Önderlik, özgür yurttaşlığı savunduğu için yurttaşlığı eleştiriyor. Devlet üyeliğiyle nereye kadar gidilebilir? Biz devleti kabul etmiyoruz. Niye devlet üyeliğini kabul edelim. Devlete üye vatandaş, birey yurttaş olarak tanımlanır. Doğru görmüyoruz bu yaşayış biçimini ve bu yaşayış biçiminin yeterli olacağına inanmıyoruz. O açıdan Özgür Yurttaş tanımlamasını yapıyoruz.

Özgür Yurttaş tanımlaması resmi yurttaşlık tanımlamalarını da kapsayan, bütün tarih ve toplum sürecinde, insanlığın birey olma evrelerini içeren bir tanımlamadır. Madem özgür yurttaş tanımlamasını yurttaşı da kapsayan ama onunla yetinmeyen, kılan toplumun ilk oluşumunda yer alan insanın üyeliğine kadar giden bir üyelik-topluluk, üyelik-yönetim organizasyonu, üyelik-inanış, yazılış kurallar ilişkisini vb tanımlamasına kadar götürmek istiyoruz; o zaman devlet üyeliği de dahil olmak üzere bir bütün insanlık tarihine göz atmalıyız.

Toplumsallaşma ve birey nedir, nasıl oluşmuştur? Yönetimlerin gönüllü oteriteler döneminde birey-yönetim ilişkisi ve yine bireyi birey yapan özellikleri ele alınmalıdır.

Bazı kaynaklarda "Proto yurttaşlık" denilmiş. Proto yuttaşlık bence Yunan sitelerinde de değil, Sümer sitelerinde ve sitenin başlangıç aşamasında ortaya çıkmıştır. Aslında büyümüş köylerde ve şehirlerde gelişmiştir. Ama büyük oranda tarımsal üretim biçimleri ve buna dayalı aile bağları, dayanışmacılık henüz aşınmamış ve çok güçlü varlığını sürdürmektedir. Sümerliler, Mısırlılar ve Yunanlılar da öyle yaşanmıştır. Yurttaş toplulukları hiyerarşiyi aşan organizasyonlar altında bir araya gelmiştir. Yavas yavaş kırdan kopup sınıfsal iş bölümüne tabii olduğu kentler oluşmuştur. Bu bir anlamda proto yurttaşlıktır.

Bizim tanımladığımız özgür yurttaşlık anlamında, bunun nüvesini oluşturan birey için daha geriye gidiyoruz. Devlete bağlı birey anlamında yurttaş için gitmiyoruz! Bu arayış bizi en fazla bir alt basamağa, yani hiyerarşiye götürür. Devletin en küçük biçimi hiyerarşidir. Devlet hiyerarşinin büyütülmüş halidir, netleşmiş halidir. Hiyerarşinin yönetiminde yaşayan bireylerin de yurttaşlık'ı vardır. Hukuki bazı tanımlamalara kadar gidilmiştir. Şamanlar yönetici olmuşlardır. Herkes onlara hizmet eder. Belli oranda bir işleyiş sağlanmış, uymayan korkutulmuştur. Bir küçük devlet işleyişi başlamıştır. Yine şamanların, hiyerarşiyi kullananların elinde bireyler şekillenmeye başlamıştır.

Yurttaşlık tanımı bir kent devleti döneminde, bir de kapitalizmde vardır. Ama biz biliyoruz ki ister kölecilik döneminde, isterse de ortaçağda yurttaş vardır. O devletlerin uygun gördüğü kanunlarla düzenlenen bir üyelik biçimi vardı. Feodal dönemin teba anlayışına dayanan

yurttaşlık, kavramlandırmasa da vardı. İleriye doğru böyle bir seyir izleyen yurttaşlığın devlet öncesi birey oluşum sürecine de gözatmak faydalı olabilir.

Özgür yurttaş kavramımız komünalite içerisindeki bireyin duruşudur.

Bireyin toplumla, bireyin bireyle ilişkisi, bireyin bir yönetim organizasyonuna kavuşmasının daha geniş bir tarihi var. Onun için doğal topluma da bakmak gerekir. Bir devlet kurmak istiyorsanız, onun haklarını, yönetim ve birey anlayışını düzenlemek istiyorsanız, Sümer kent devletine kadar gitmeniz yeterlidir. Marksizm de ancak bunu yapmıştır ve bu tarihe hatalı bir yaklaşımı doğurmaktan öteye gitmez. Tabi, Marksizmin kent devletinin de Yunan sitesi ile başladığı düşünülürse bu yaklaşımın ne kadar eksikli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Ama eğer özgür yurttaş tanımlaması, özgür birey tanımlamasına dayanmak istiyorsa, o zaman bütün toplumsal süreçleri gözönünde bulundurmalıdır. Şöyle bir hataya da düşmemek lazım: "madem özgür yurttaşı tartışıyoruz özgür yurttaş aslında özgür bireydir. O zaman bütün birey olma süreçlerini özgür yurttaş olarak tanımlayabiliriz." Böyle dersek de yanlış olur. Toptancı bir tanım yapmış oluruz. Her birey'leşme sürecini değil, konumuzu yurttaşlık kavramının temel özellikleri üzerinden ele almaya devam etmeliyiz. Yani bireyin yönetim organizasyonuyla, yaşadığı toprakla, kültürel sistemle, inanışla, üretim biçimiyle ilişkisi üzerinden tanımlıyoruz. Günümüzde nasıl ki erkenden devleti yok sayarak bir tanımlama yapamayacağımız gibi tanımlama kolaylığı açısından insanı kılan dönemine de döndüremeyiz. Varolan tekniğin hepsini silip bütün üretim biçimlerini kaldıramayız. Hatta insanlar nüfus olarak milyonlara varmış, onları küçük topluluklar şeklinde yaşamaya mecbur edemeyiz. İnsanlar büyük kentlerde yaşamaya devam edecek, çok büyük coğrafi alanları kulanacak, üretim biçimleri müthiş gelişmiş olacaktır. O zaman bu seyir içindeki bireyi izlemeye devam etmeliyiz. Seyri yurttaşlıkla devam ettirebilir, fakat devlet yurttaşlığını sınırlandırabilirsiniz. Kısacası özgür yurttaşlığı, özgür birey kapsamında ele alıyoruz ve bu tarihin ta başına kadar götürülebilinir. Ama bir soyut kavramlaştırma olarak birey-toplum tartışması yapmıyoruz. Yine yurttaşlık dışı topluluk üyeliklerini, örneğin dini üyeliği, mezhep veya parti üyeliklerini vb. baz alamayız." Köken olarak her üyelik özgür yurttaş tanımına denk geliyor" denilemez. Bu noktada bizim yurttaşlık kavramı ile bir bağımız var.

Başta da dediğimiz gibi Önderlik yeniden özgür yurttaşı tanımlarken aslında, eşit-özgür birey olma arayışındaki insanı tanımlamak istemektedir. Böylesi bir birey'leşmenin tarihi de toplumsallaşmanın tarihi kadar eskidir. Bu anlamda, doğal olarak, özgür yurttaşlık, insanlık tarihi içerisinde oluşan bütün birey oluşum süreçlerine dayanır.

İnsan, ömrünün yüzde doksan sekizini, kılan, kabile, aşiret üyeliği olarak yaşamışken, yüzde ikilik bir kısmını da devletli yapılar altında geçirmiştir. O nedenle her iki dönemi de incelemek özgür yurttaşlık tartışmaları için oldukça önemlidir. Devletli sistem gelişip hakim olduğunda nasıl ki kömünal arayışlar bitmemiş ve alttan alta sürmüşse, devlet yurttaşlığı gelişip hakim olduğunda onu kabul etmeyen, alttan alta varlığını koruyan özgür birey duruşları da olmuştur. Özgür birey duruşları ve günümüz yaşayan komünalitesi her ne kadar günümüzde istediği oranda bir sistemleşmeye kavuşamamışsa da önemli bir geçmiş tarihe sahiptir. O nedenle toplum içindeki bireyi bu tarihsel kökeni ile birlikte ele alırsak, komü-

nalite içerisideki birey arayışlarına güç vermiş olduğumuz gibi devleti de sınırlandırmış oluruz.

Özgür Yurttaş Kimdir ve Nasıl Şekillenir?

Özgür yurttaş kavramımız komünalite içerisindeki bireyin duruşudur. Biz bu nedenle kesinlikle altaki damarı izlemeliyiz, yani insanlığın toplumsallaşmaya başladığı dönemdeki bireye giden bir arayışımız olmalı. Burada sorun bireyin tarihini sınıflaşmanın başına kadar götürüp bırakmak ve buradaki duruşunu protoyurttaşlık olarak tanımlamak değildir. Özgür yurttaşın kökenini arıyoruz ve bu nedenle toplumsallaşmanın başlangıcına kadar gitmek gerektiği sonucunu çıkartıyoruz.

Bireyi birey yapan temel özellikler olmuş, nedir bunlar?
1: Yaşadığı yerle ilişkisi (ekolojik ilke)
2: Üretim biçimiyle ilişkisi
3: Yönetim organizasyonuyla ilişkisi
4: İnanış sistemleriyle ilişkisi
5: Kendi topluluğuyla ilişkisi

Bütün bunları tanımladığımızda ortaya bir birey tanımı çıkıyor. Aynı zamanda bir toplum kavramlaşmasına ulaşıyoruz.

Hayvan topluluklarından, insanın ayrışması bilinir. Evrimsel bir süreç yaşanıyor. İnsan türü hem akli hem de duyguları ve duyumları ile fiziki yapıda bir evrim yaşar. Sonuçta bir tür olarak farklılaşmaya gidiyor ve bu bir zemin oluşturuyor. Yaşadığı tabiat parçasıyla sağlıklı ilişki kuruyor. Hatta kendisinin tabiatın bir parcası olduğu bilinci hakimdir. İster hareketli olsun isterse yerleşik, doğayla ilişkisini sağlıklı ayarlıyor. Yani bu dönemde coğrafya ile ilişki, bir devletin sınırları olan coğrafyaya bağlılık şeklinde değildir. Günümüzdeki vatan kavramı, o vatanı kapsayan siyasal sınırlar anlamında devlete indirgenmiştir. Artık bağlı olunan vatan, yani coğrafya ve yaşanılan kültürel alan değil, devlete bağlılıktır. Mesela Türkiye'de, Tükiye cumhuriyeti devletine bağlılıktır sözkonusu olan. Yine Kürdistan devleti yoktur, ama Kürdistan diye bir toprak vardır. Neye bağlı olmalı Kürdistanlılar? "Coğrafyayı, suyu, toprağı, tüm güzellikleri ifade eden Kürdistana bağlı olmak en iyisidir. Bu Kürdistan üzerinde devletçi bir yönetim organizasyonu olmuş beni ilgilendirmez, ben toprağına bağlıyım" İlk insanlar böyle düşünüyorlardı. O nedenle de yaşadığı coğrafyaya bağlılık anlamında yurt(vatan) kavramı geliştirilmiştir. Şimdi yurt kavramı yönetebildiğin sınırlara deniliyor, ama o dönem yaşadığın topraklara yurt denmiştir.

Diğer türlerden ayrışan insan, bir zemine dayanarak toplumsallaşıyor. Yavaş yavaş toprağa yerleşmeye başlıyor. Daha sonra kendi topluluğuyla arasındaki farkı görmeye başlıyor, yani bireyselleşme oluşmaya başlıyor. Kendisinin farkına varıyor. Yani ilk insan topluluk olarak, doğadan ayrıştığını, hayvanlardan farklı olduğunu anlamaz. Sonradan bu durum değişir. Diyorlar ki ilkel topluluklarda bireysellik var mıdır? Tabiki vardır. İnsan bir hayvan topluluğundan farklı oduğunu önce topluluk olarak degil, bireysel olarak anlamıştır. Şöyle denmez; "bak biz bir topluluk olarak şu şeyden farklıyız." Yani farkındalık önce kendinden başlar. Başka bir deyişle toplumsallaşmanın başında bireyselleşme de vardır. Bireyselleşen ve toplumsallaşan bireylerin bu 'doğal' gelişiminin bir yönetim organizasyonu ile sömürüye tabi tutulmaması topluca gönüllü yaşamın oluşmasına yol açar. İnsan evriminin bu ilk dönemleri ortak yaşamayı geliştirmiş, bireyin kendinin farkına varması, çevresinin farkına varması yavaş yavaş çevresiyle ortak yaşamasını, birlikteliktelikleri geliştirmiştir. Burada birey-topluluk dengesinin sağlıklı oluştuğundan bahsedilebilir. Yönetim organizasyonunun gelişmesi, nitelikleri böyle gelişen bir toplumsallaşmadan sonradır.

Toplumsallık, bir sevgi-saygı ilişkisi, bir dayanışmacılık ilişkisidir. Özü, ana etrafındaki birikmedir. Anaya vermedir, almadır

Artan topluluk içinden bir yönetim çıkararak işlerini düzenler. İlk topluluk içerisinde yönetimin baskıcı, otoriter yönü yoktur, daha çok gönüllü düzenlenişe dayalıdır ve büyük oranda da bu güç anadır. Zaten ana değerleri taşıyan doğa değerleri de, yönetim organizasyonu ile ve inanışla içiçe kabul görmüştür. Birçok inanış, totem, yönetim organizasyonu gibi görülmüş, yasa koyduğu düşünülmüş onun kurallarına uyulmuş, yasaları yerine getirilmiş, böyle bir gönüllü otorite gelişmiştir. Ana kökenli olduğu nettir. Bu çok doğaldır çünkü toplumsallaşma da ana kökenlidir.

İlk olarak, hem doğadan gelişini hem de doğadan farklılığını anlayan kadındır. Üretimsel ve biyolojık -biyolojinin kendisi de zaten toplumsaldır- farklı üretimi ile başka bir deyişle toplumsal üretim farkı ile bu durum gerçekleşir. Kadındaki üretim farkı tür içinde ilk defa kendisini fark etmeye götürür. Yine çocuğun kadından gelmiş olması, ilk topluluk yaratmada öncelik yaratır. Sonuçta kadın etrafında toplumsallaşma oluştuğu gibi gönüllü otorite de kadın etrafında gelişir. Kadının hamilelik döneminde koyduğu yasaklar, ilk yasaklar olur. Kadının bedenini tanımlamasından kaynaklı konulan kurallar ve bu kurallara uyum sadece kadını değil, erkeği de ilgilendirir. Yoksa yaşam olmaz, hatta üretimi etkiler, topluluk olmayı da etkiler. Bu gönüllü otorite daha sonra tüm toplumun düzenlenişine dönecektir. Buna 'anaerklilik' denilecektir.

Bir zamanlar yönetim organizasyonunu bütünüyle kontrol eden, içinden çıkartan, yaşamın her alanını denetleyen bir toplumsal yapılanmadan şimdi bütünüyle yönetime tabi olan bir tolumsal yapılanmaya geçilmiştir.

İnanışlar herhangi bir otoriterliğe, korkuya dayanmıyor, büyük oranda yaşamdan çıkarılan inanış güçlerine dayanıyordu. Üretim stratejik görülüyor, emek değerleri kutsanıyordu. Hayvandan kopmanın, üretime dayandığı fark edilidiği gibi yaşamda kalışın da üretimden kaynaklandığı anlaşılmıştı. Üretim yapılmasa ayakta kalınamayacak, hayvandan farklı üretilmese de topluluk kurulamayacaktır. Topluluğu sürdürmek için üretimin devam etmesi şarttır. O açıdan üretimle ilişki, önce topluluğu yaşatmak için şart, yoksa sınıflaşma yani kendi üretiminden dolayı diğerini sömürmek hiç düşünülmez. Doğru toplumsallaşmaya dayanan, anaerkil sistem içerisinde üretim güçlerinin mülküyetine gerek duyulmuyor. Refah için üratim araçlarına el koyma, bir kesimin diğer kesim üzerinde, üretim güçlerini yasaklayıp sömürü geliştirmesi düşünülmez çünkü zaten yaşam ortakçılığı içerisinde ürünler paylaşılıyor ve yönetim organizasyonu, inanış ve üretime katılım sistemleri böyle düzenlenmiştir. Hem beli oranda bolluk ihtiyacını giderme, gittikçe topluluk ihtiyaçlarının daha iyi karşılanması yaşanıyor, hem de bunların sömürü getirmeden düzenlenmesi yapılıyor.

Diğer bir temel özellik ise toplumsal dayanışmacılığın geliştirilmiş olmasıdır. Arkeologlar, neolotik döneme ait yüz yirmi yaşında bir erkek iskeleti bulmuşlar. Onu yaşatan toplumdaki dayanışmacılık değil de nedir? Sistem içerisinde dayanışmacılık değil de sömürme, dıştalama, zayıfın ezilmesi ağırlık kazansaydı, yüz yirmi yaşına kadar ayakta kalınamazdı. Başka bir toplumsal dayanışmacılık örneği de, o dönemin yirmi kişilik guruplarından günümüze ulaşılmasıdır. Sekiz, onkişilik guruplarla binlerce yıl nasıl ayakta kalabildiler? Dayanışma olmasa ayakta kalamazlardı.

Doğal topluluklarda emek-değer ilişkisi şöyle kurulmuştur; 'herkes toplumun yaşamına, üretimine katılmak zorundadır yoksa ayakta kalamayız, ama herkes aynı oranda bu yaratılan ortak değerlerden, hiç bir yeteneğine, farkına, rengine, yaşına, cinsiyetine bakılmaksızın ihtiyacını karşılama hakkına sahiptir.' Doğal toplumdaki emek-değer teorisi böyle oturtulmuştur. Bu ilke de insanın toplumla ilişkisini, yönetim organizasyonuyla olan ilişkisini düzenlemiştir. Sömürüyü engelleyen temel ilkesel değerler oturtulmuştur.

İnanış sistemi ise topluluğun ortak ruhuna hizmet eder bir şekilde toplumcu inanış olarak oturtulmuştur. Devlet egemenlikli inanışların, allahların, tanrıların, peygamberlerin korkutucu güçlerin kurulması değildir.

O açıdan eğer özgür yurttaş değerlendirmesini yapacaksak doğal toplumdaki veya toplumsallaşmanın başındaki birey olma özeliklerini önemle gözden geçirmeliyiz. Buradan alacağımız çok şey var. Buradaki tanımlamalar şunu açığa çıkarıyor ki yurttaşlığın öz tanımında, yaşadığı cağrafyaya bağlılık, toplumsallaşma içerisinde birey'leşme, yurdu düzenleyen yönetim organizasyonuyla ilişki ve bu yönetim organizasyonuyla içinde yaşayan belli bir coğrafyaya oturmuş topluluğun ortakçı yaşam özelliklerini bireyi aşmadan, bireyi de kabul eden bir tarzda ortakçı-dayanışmacı yaşam özellikleriyle geliştirilmesi belirleyici yer tutmaktadır.

Günümüz özgür yurttaşının temel alacağı bütün özellikler o dönem oluşmuş gibidir. Belli bir

zemine dayanmışlık, -ekoloji -, birey olma ve toplum olma özelliklerini ortak taşıma, birbirini aşmayan bu bireyin ve toplumun yönetim organizasyonuyla ilişkisini iyi kurması, sisteminin, sınıflı bir üretim yapısına değil, eşitlikçi-özgürlükçü bir ekonomik mekanizmaya dayanması önemlidir.

Bir özgür yurttaş bu ilişkileri düzenlemek zorundadır. Yoksa özgür yurttaş olamaz. Köksüzmüş, bir toprağa dayanmıyormuş, tabiatın içinde yaşamıyormuş gibi, bu tabiata istediğini yansıtan bir bireyseniz özgür yurttaş olamazsınız. İçinde yaşadığınız toplulukla doğru ilişkiler kuramamışsanız, toplumsallaşmanın başında kurulmuş, toplumu ayakta tutan, ona doğru temelde veren, doğru alan bir ilişki sistemini kuramamışsanız özgür yurttaş olamazsınız.

Bütün sistemler bir yönetim organizasyonu getiriyor. Toplumsallaşmanın öz nüvesinde yönetim var. Ama bu yönetim hiçbir şekilde yüzde doksan sekiz insan ömrünün kanıtladığı gibi sınıfsal olmak zorunda değil, gönüllü iş bölümüne dayalı, koordine eden şekilde olabilir. Siz bunu kuramazsanız, ilişkinizi kul köle ilişkisi değil, devlet yurttaşlığı ilişkisi değil, özgür yurttaş ve öz yönetim ilişkisi şeklinde kuramazsanız, özgür yurttaş olamıyorsunuz.

İnanışlarınız sizi korkutuyor, sizi yönlendiriyorsa, bir şekilde devletin bir uzantısı gibi sizi özgür birey olmaktan alıkoyuyorsa; siz inanışlarınıza yön veremiyorsanız, inanışlarınız yaşamınıza daha iyi yön vermenize hizmet etmiyorsa siz, özgür yurttaş olamazınız.

Yine ortak bir topluluk kurmuşsunuz ama, kalabalığı aşmıyor, hiç bir dayanışmacı ruh içermiyorsa, insanlar bir birini tamamlamıyor, ya kalabalık bütün bireyleri yadsıyarak onun adına hareket ediyor, yada bireyler atomize olmuş kimsenin kimseyi taktığı yok, hiç kimsenin bir komşusuyla bile ciddi dayanıştığı yok, ne toplumsallaşma, ne birey ilişkisi oturmamış ise siz o zaman da özgür yurttaş olamazsınız. O toplumdan bir dayanışma göremez, o topluma katılamazsınız. Sizi besleyen bütün bağlar, özgürlüğü-eşitliği sağlayan bütün bağlar olmayınca ayakta durulamaz. Sonuçta toplumsallık, bir sevgi-saygı ilişkisi, bir dayanışmacılık ilişkisidir. Toplumsallık öyle başlamıştır. Özü, ana etrafındaki birikmedir. Anaya vermedir, almadır. Onun için ana sevgisi olmadan çocuk yetişemez. Bir toplumsal bağdır. İnsan tek, bu sevgi- saygı sistematiğinin dışında, diğer insanlara ihtiyaç duymadan yaşayamıyor. Onun için 'bağımlılığın farkındalığı içinde kendin olma' deniliyor. Yani herkes birbirine bağlıdır ama hiç kimse kendisi olmaktan çıkmamalıdır. Bütün toplumun, sevgi, saygı ortaklıklarına, düşünce paylaşımına ihtiyacı vardır. Kısacası toplumu toplum yapan bütün değerler, ortak dayanışmacılık içerisinde gelişir. Bunların bazılarını koparın ya birey ya da o toplum sakat kalır. O açıdan dayanışmacılık yoksa toplumsallaşma özünü yitirmiştir. İşte birey toplum dengesini iyi kurmuş bir ilişki sistematiği, o açıdan özgür yurttaşın temel tanımlamalarından biridir.

Demek ki doğal toplum bireyinden öğreneceğimiz çok şey var. Doğal toplum dönemindeki doğru toplumsallaşmayı sağlayan birey olma özelliklerini alıp günümüz ilkeleriyle birleştirmeliyiz. Artık özgür yurttaşlığı daha rahat tanımlayabiliriz.

Temel şartlarını ortaya koyabiliriz

Bu anlamda özgür yurttaşlık tanımı için yedi tane ilke belirtilebilir:

1- Toplumsal birey bağlamında birey-toplum dengesi içinde ele alınan birey. Yani devlet aidiyeti, devlet birey dengesi ile ele alınması ve tanımlanması yapılmaz. Özgür yurttaş tanımı bu kapsama ulaşıyor. Bireyle-toplum ilişkisi anlamında birey, yoksa devletle-birey ilişkisi anlamında devlet yurttaşlığı değil tanımlanan.

2- Yaşadığı yere bağlılık(ekolojisi ile barışık insan). Bunu da devlet sınırları olarak değil, coğrafi-kültürel kavram olarak yaşanılan yer anlamında köye, kasabaya şehre ve nihayetinde ülkeye bağlılık şeklinde yorumlayabiliriz. Mesela Kürdistan. Kürdistan devlet sınırı değildir, ama Kürdistan diye bir coğrafya vardır. Yani demek ki Kürdistan yurttaşı dendiği zaman, sınırları belli bir devlete bağlılık belirtilmiyor. Bireyin köyü de onun toprağı, bu anlamda köyü onun vatanıdır. Şimdi Türkiye Cumhuriyeti içerisinde bir tane köyün, Türkiye cumhuriyeti olarak sayılmasını düşünebilir misiniz? Çünkü Türkiye cumhuriyeti vatandaşı dediğimiz, Türkiye cumhuriyetine bağlılık ilişkisidir. Hâlbuki vatan kültürel-cağrafik bir kavram olarak tanımlanırsa, yaşanılan mezra da, köy de, kasaba da, şehir de, ülke de vatandır.

3- Devlete karşı görev sorumluluğu değil,

İnanışlar ya doğrudur bireyi yönlendiriyordur, özgürlüğe, eşitliğe, komünal demokratik yaşama, doğal toplumsal evrime sevkediyordur ya da inanışlar korkutuyor, ataerkilliğe, tek tanrılı dinciliğin çeşitli inanış biçimlerine veya devlete bağlanmamızı sağlıyordur.

toplumsal sorumluluk.

4- Toplumsal ortak ruh anlamında dayanışma.

5- Devletten beklemeden, kendi ekonomik üretimini sağlamak. Metalaşmaya karşı, merkezi sermaye üretimlerine karşı, toplumsal üretim biçimleri ve yerleşim yeri ortak mülkiyeti.

6- Merkezi, resmi inanış ve ideojiler yerine demokratik bilinç.

7- Kamu yönetimi olarak devletin demokrasiye duyarlı kılınması ve gittikçe devletin koordinasyonu haline dönüştürülmesi.

İşte bu kavramları bir bütünlük içinde düşünürsek, demokratik konfederalizmin yurttaşlık tanımı olan özgür yurttaşlık tanımına ulaşmış oluruz.

Yurttaşlığın Krizi, İlkelerinin Çarpıtılarak Uygulanmasından Kaynaklanır

Aynı temel nitelikler üzerinden günümüz yurttaşının temel sorunlarını da ele almak mümkündür. Yurttaşlığın krizi de aynı kavramlar üzerinden tanımlanabilinir.

Öncelikle bireysellik bozulmuş, bir insanın özgür-eşit-demokratik yaşayış düzeni bırakılmamıştır. Bireyselleşmesi daraltılmış insan, neyin doğru, neyin yanlış olduğuna bile karar vermekte zorlanmaktadır. Hatta özgürlük idealleri benimsemesi, bunun için mücadele etmesi, özgürlük ideallerini ortadan kaldıran gerekçeleri tespit edip bunların kaldırılması için mücadele etmesi çok zorlaşmış durumdadır. Bunun temel sebebi ise bireyselleşmesi ile oynanmış insanın, gerçekleri, doğruları, eşitliği-özgürlüğü-demokrasiyi tespit etmesinin zorlaşmasıdır.

Diğer bir çarpıtma ise yaşadığı coğrafyanın, doğal doğasının, bir devlet parçası haline getirilmiş olmasıdır. Yaşadığı coğrafya ister kültürel alan, ister yaşadığı ülke toprağı, isterse dünyanın kendisi olsun yani en küçüğünden en büyüğüne, yerleşim yeri ile olan ilişkisini doğru kurmasına izin verilmemektedir. Bu alandaki bilinç çarpıtılmıştır. Şimdi dünyada yaşadığı yere ilişkin sorumluluk duyan insan yok gibidir. Yaşadığı toprakları gerçek bir yurtseverlik temelinde, herhangi bir çıkar sağlamadan, doğru bir ilişkiyle ele alan azdır. Genel olarak oturtulan bilinç; 'faydalandığın topraklar senindir' şeklindedir. Vatan kavramı bile o kadar çarpıtılmış ki, siyasi otoritenin sınırları vatan olarak tanımlanmıştır. İnsanların yaşadığı coğrafyaya karşı sorumluluk çarpıtılmış, duyarsızlık geliştirilmiş yada siyasal çerçeveden yaklaşıp çıkar ilişkisine dönüştürülmüştür. Yurttaş için ekolojik dengenin bozulması esasında bu noktadan itibaren başlamıştır.

Yine birey-toplum dengesi bozulmuştur. Yurttaşlığı yurttaşlık yapan temel kavramlardan biri olan, birey-toplum ilişkisi, ya müthiş bir bireyciliğin kabulüne indirgenip hiç kimsenin hiçbir şeyden sorumlu olmadığı, her istediğini yaptığı bir duruma ya da toplumsallaşma adı altında birey gerçekliğini görmemeye vardırıldı. İnsan bir toplumsal varlık olduğuna ve sürekli bir topluluk içinde yaşadığına göre, toplumun, doğru kurallar temelinde bir araya gelmesi oluşmalıdır. Sağlıklı bireysel kriterler oluşmalıdır. Doğru bireysel davranış, ahlakla, sağlıklı bilgiyle oluşacaktır. Şimdi öyle bir zorlanma var. Çünkü yurttaşlığın toplumla alıp veren özelliği kopartılmıştır. O nedenle yurttaşı sömürmek kolaylaşmıştır. Yine bütün bir yurttaş toplumu, götürülüp siyasal organizasyona bağlanarak iradesizleştirilmiştir. Gittikçe pasif, kendi haklarını savunamaz bir konuma düşürülmüştür. Bu artık pasif yurttaşlıktır. Yine klasik cumhuryet yurttaşlığıdır ki, görevleri fazla, hakları sözde olan yurttaşlıktır. Yaşamın her alanı devletin kontrolü altındadır. Deyim yerindeyse tebalaştırılmış, sürüleştirilmiş, iradesinden koparılmış, pasif kitle durumuna düşürülmüştür. Bir diğer özellik olan yönetim ozganizasyonlarıyla ilişkisinin gönüllülük esasına

dayanması, toplumsallığın bir öz failiyeti olarak yönetimlerini kendi içlerinden çıkarmalarını ele alalım. Hatta yönetim faaliyetleri toplum içinden çıktığı için hiç bir zaman, toplum üstü, onu yönlendiren bir etken durumuna gelmiyordu. Yönetim, toplumun faaliyetine, yönlendirmesine tabi oluyordu. Toplum meclisleri öyledir; meclisten çıkan yönetim organizasyonları bütünüyle meclise bağlıdır. Bunlar ilk toplulukta vardır. Şimdi ise durum tam tersi, bütün toplum devletindir. Bir zamanlar yönetim organizasyonunu bütünüyle kontrol eden, içinden çıkartan, yaşamın her alanını denetleyen bir toplumsal yapılanmadan şimdi bütünüyle yönetime tabi olan bir tolumsal yapılanmaya geçilmiştir. Örneğin deniliyor ki ulus-devlet… Bu kavramda da görüldüğü gibi ulus ile devleti birlikte anıyorlar. Ulus, devletin oluyor. Gerçeklik de o hale getirilmiştir. Şu anda Türk ulusunun hepsi Türkiye devletinindir. Onun içindir ki 'vatanın milletin bölünmez bütünlüğü' bir kural gibi sıkça dile getirildiği gibi anayasanın temel, değiştirilemez bir maddesi haline de getirilmiştir. Ulus ile devletin evliliği böylece anayasalaştırılmıştır. Türkiye'de "ben bu devlete laf söylerim, devletin çıkarı benim çıkarım değildir" diyemezsiniz. Devletin çıkarı ile ulusun çıkarının birleştiği söylenir ve devletin olduğu kadar ulusun davranışları da o hale getirilmiştir. Yaşayış biçimleri, refleksler öylece oluşturulmuştur. Devlete gelen zarar, ulusa gelmiş gibi tepki gösterilir. Milli birlik, bütünlük, homojenleştirme yanılsaması yaratılmıştır. Devletle toplum sıkı sıkıya iç içe

Özgür yurttaşlık ve özgür yurttaşla toplumsallaşma, toplumsallaşmanın düzeltilmesidir. Baş aşağı edilmiş olunanın ayakları üzerine oturtulmasıdır.

geçirtilmeye çalışılmıştır. Ve orada toplum ulus-devletin kılınmaya çalışılmıştır. Ve bunda da önemli mesafe kaydedilmiştir. Kısacası bütün toplum, devlet organizasyonu için, her şey devlet çıkarına ilkesi devrededir. Ulus-devlet bu demektir. Bütün toplumsal ilişkiler, davranışlar, mülkiyetler, yaşayış biçimleri devletin geleceği içindir.

Başta bir yurttaşı yurttaş yapan özellik, kamu yönetimiyle ilişkisini doğru ayarlamaktı. Kamu yönetimi gerçekten ortak yönetim olarak toplumun içinden çıkıyordu ve toplumun denetimine tabiydi. Ama öyle bir noktaya vardı ki bütün bireyler ve toplum, devlete bağlı oldu. Demek ki yurttaşı yurttaş yapan temel kavramlardan biri daha bu şekilde dejenere edildi, çarpıtıldı, bozuldu.

Diğer bir özellik üretim ile yurttaşın ilişkisi konusudur. İlk dönemler yurttaş olmada kendi özgür üretimi önemli yer tuttu. Onu hayvandan kopartan da emekti. Ama sınıflaşma ile birlikte artık emeğine sahip çıkamaz oldu. Ürettiği değerleri başka sınıfların hanesine yazıldı ve gittikçe de sınıf emeğinin lehine, toplumsal emeklerin bütünün gelişiminin yadsındığı bir toplumsal

gerçekliğe ulaşıldı. Şimdi insanların büyük bir kısmı kendi emeğinden uzaktır. Ne yaratığının, ne yaratmadığının, kendisine faydasının ne kadar olduğunun, yine olmadığının farkında olmamaktadır. Kendi emeğine sahip olmayan bir insan bireyselleşemeyeceği gibi topluma da doğru katılamaz, sağlıklı bir yönetim organizasyonu da oluşturamaz. Emeğini kaptırdığı yere bağlı kalır. İşte buna sınıfsallaşma deniliyor. O açıdan özgür yurttaş gelişmiyor. Demek ki emek, sömürüsüz üretim olgusu da çok köklü bir şekilde çarpıtılmıştır.

İnanışları Özgür Olmayanın Beyni ve Kalbi Özgür Olamaz

Yurttaşlığı tanımladığımız inanışların doğru oturtulması çok önemlidir. İnanışlar ya doğrudur bireyi yönlendiriyordur, özgürlüğe, eşitliğe, komünal demokratik yaşama, doğal toplumsal evrime sevkediyordur ya da inanışlar korkutuyor, ataerkilliğe, tek tanrılı dinciliğin çeşitli inanış biçimlerine veya devlete bağlanmamızı sağlıyordur. Korkuların, inanışların büyük kısmı ataerkil ve devletçidir. Peki, böyle bir inanışınız varsa nasıl özgür olabilirsiniz? Olamazsınız. İnanışlar, devleti, ataerkilliği ve tek tanrılı dinleri onaylamaya götürüyor. Bu anlamda inanışı özgür olmayan birinin, beyni ve kalbi özgür olamıyor. Günümüz insanının, özgürlük tutkularının zayıflığı da buradan kaynaklanıyor. İdeolojik-yaşamsal yapılanman güçlüyse, inanışın özgürlükçü, eşitlikçi, ütopik oluyor. İyi oluyor. Ama güçlü değilse, belirtilen bu noktalarda, bireyi birey yapan temel özelliklerde zayıflık çıkıyor. Örneğin karamsar, gelecek hayali olmayan, yaşadığı günü nasıl yaşadığını bilmeyen, arayışları olmayan bir insan, bir güç tarafından rahat yönlendirilebilinir. Bireye, topluma doğru inanç sistemi ile yaklaşmak, bu açılardan çok önemlidir. Bireyin, toplumun her türlü inanışı var, ama kendi ideolojik özü yok. Demokratik sosyalist bilinç, demokrasi inanışı zayıf.

Toplumlardaki ortak ruh dediğimiz dayanışma ruhu, aslında, öz yönetim, öz yeterlilik, tamamlayıcılık ilkelerinin hepsini barındıran önemli bir özellik olmasına karşın en zorda olan durumu yaşamaktadır. Toplumsal dayanışma yani toplumsallaşmanın başındaki ortak ruh zedelenmiştir. Yurttaşlığın temel dayanışması, ağırlıkla ortadan kaldırılmış veya çok zor duruma getirilmiş ki, bu da, yurttaşlığın temel formlarından, tanımlamalarından birinin bozulmasıdır.

Tüm bu nedenlerle yurttaşlık, genel olarak krizdedir. Önderlik tarzıyla, özgür yurttaşlık sağlıklı tanımlanıp bir daha oturtulursa, bazı verilere ulaşılabilinir. Yoksa bu haliyle, ne birey, ne devlet, ne devletin sağlıklı bir işleyişi var, ne de toplumsallaşma güçlü ayakta tutulabiliyor. Gerçekten, inanışlardan tutalım ataerkilliğe, toplumsal yapılanmalardan yönetim sistemlerine, hepsi çok köklü bir değişim halinde. Bu doğal olarak 'bir şey' getirecektir.

Özgür yurttaşlık ve tanımı, toplumsallaşmanın doğru tanımlanması, saydığımız sorunları giderebilir. Bazı olguların gerçekliğini açığa çıkartıp yerli yerine oturtabilir. Toplumsallaşmanın gücünü devletin eline geçirmesinin meşrulaştırılması için, bu yalanların geliştirilip öğretildiği açığa çıkıyor. Sınıfsız, hiyerarşisiz, belli bir birey-toplum dengesine dayanan, toplumsal cinsiyetçiliğin oluşmadığı, otoriter değil gönüllü yöneticiliğe dayanan ve doğanın göbeğinde kurulan toplumsallaşmanın, hiyerarşi, sınıfsallık ve devletçilik adına ele geçirilmesi yaşanır. Özgür yurttaşlık bilinci bunun farkına varmaktır aslında.

Özgür yurttaşlık ve özgür yurttaşla toplumsallaşma, toplumsallaşmanın düzeltilmesidir. Baş aşağı edilmiş olunanın ayaları üzerine oturtulmasıdır. Devlet tarafından ele geçirilmiş topllumsalaşma gücünün, yeniden devletin elinden alınıp topluma geçmesidir. Devletin ele geçirdiği bireyin, devletin elinden alınmasıdır. Ulusun, devletle olan gayri meşru evliliğinin bozulmasıdır. Ulusu yeniden kendi formuna oturtmaktır.

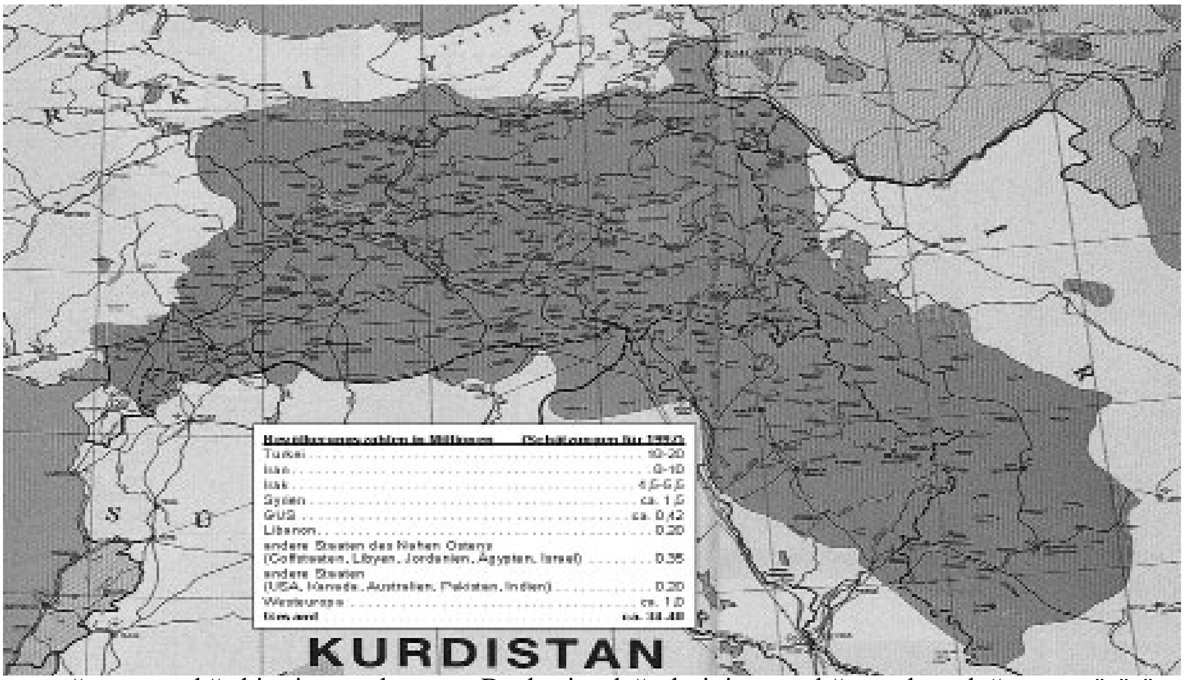
En önemlisi de toplumun hepsi devletin kılınmıştır. Öyle bir aşamaya varmış ki bütün toplum, devletin olmuş, çeşitliliği devlete benzeştirilerek ortadan kaldırılmak istenmiştir. Bu çok daha tehlikeli bir aşamadır. Kapitalist toplumun etkisinde olmayan kimse yoktur. İnsanın en büyük değeri olan toplumsallaşma, yönetim organizasyonları tarafından ele geçirilmiştir. İşte bunu düzeltmenın tek biçimi olan -ki bu düzeltilmeden, ne eşitlik, ne de özgürlük olur, ne doğal inanç, doğal dil ve kültür, ne de doğal örgütlülük olur-, bu değerlerin devletin elinden kurtarılması faaliyetidir özgür yurttaş bilinci ve özgür yurttaş toplumsallaşması.

ORTADOĞUNUN DEMOKRATİKLEŞMESİ KÜRT ÖZGÜRLEŞMESİYLE GERÇEKLEŞECEKTİR (3)

______A.Ö SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

Ortadoğu; insanlığın öz değerlerinin oluştuğu neolitik kültürün olduğu kadar, uygarlıkla birlikte gelişen köleci ve feodal devletçi toplum kültürlerinin de oluşum mekanıdır. Bu kültürlerin ilişki, çelişki, çatışma ve uzlaşması içerisinde yaşamsallaşarak var olmuştur. Beslenme kaynakları ağırlıklı olarak Ortadoğu olan kapitalist sistem ise Batı Avrupa'da gelişme göstermiştir. Ortadoğu'yu köleci ve feodal toplum biçimleri kadar derinlikli etkileme gücüne sahip değildir. Ancak bu kapitalizmin gücünün zayıf olduğu anlamına gelmez. Çünkü son iki yüzyılda insanlığın yaşadığı sorunlar, uygarlık tarihi boyunca yaşanan sorunlardan daha ağır olmuştur. İnsanlığın sorunları kapitalizmle başlamadı ama kapitalizmin sorunların daha fazla çeşitlenmesinde ve karmaşıklaşmasında dönüm noktasını oluşturduğu açıktır. Hiyerarşik ve devletçi toplumun doğuşuyla başlayan eşitsiz yaşam koşullarıyla toplumların etnik, dilsel, inançsal, cinsiyet vb. farklılıkları uygarlık tarihi boyunca hiçbir devletçi toplum sisteminde ağırlaşmadığı kadar kapitalist sistemde ağırlaşmıştır. İnsanlık, toplumsal olarak hücrelerine kadar ayrışmayı, parçalanmayı yaşar hale gelmiştir. Kapitalizmin sınırsız sermaye elde etmeye dayanan felsefesi, hiçbir toplumsal değer tanımayan yaşam anlayışına yol açmıştır. Uygarlık sisteminin bütün çirkinlikleriyle kendini açığa vurmasıdır, kapitalizm. Toplumsal sapmayla açığa çıkan bozulmaların ulaşabileceği en son sınırdır. Her şeyin piyasa malzemesi haline getirilerek toplumsallığın anlam yitimine uğratıldığı, bireyciliğin şahlandığı bir sistemdir. Kapitalizmle insanlar, ideolojik ve moral değerlerden, maneviyattan koparılarak güdüleriyle yaşar hale getirilmiştir. İnsanların makineleştirildiği, etiket ve moda toplumu haline getirildiği, kadının cinsel bir meta haline indirgendiği, boş hayallere dayanan sanallık içerisinde nasıl yaşadığından haberi olmayan bir toplum yaratılmaya çalışılmış ve bunda da önemli ölçüde başarılı olunmuştur. Halklar, hiçbir devletçi sistemde bu kadar birbirine kin, öfke besleyerek düşman gözlerle bakmamışlar ve kendilerine bu kadar yabancı hale getirilmemişlerdir. Oluşan toplumsal formlardan egemen kesimler hiçbir zaman halkları bu kadar şiddetin, savaşın içine çekerek faşizan uygulamalara yol açmamışlardır. Ulus devlet oluşumuyla açığa çıkan tek dil, tek bayrak, tek kimlik anlayışına dayalı tekleştirme hiçbir dönemde yaşanmamıştır. Akkara felsefesine dayanan dünyaya bakış açısıyla zihinler hiç bu kadar kurutulmamış, yaşam hiç bu kadar canlılığını yitirmemiştir. Sınırsız kar hırsının yarattığı sömürü anlayışıyla, doğa ve toplum bozulması evreni bu düzeyde tehdit eden boyutlara hiçbir devletçi sistem altında ulaşmamıştır. Böyle bir sömürünün bilimsellik adı altında topluma dayatılması, yaşanan doğmatizmin boyutunu göstermesi açısından önemli olmaktadır. Bilimi, bu eksende çıkarları doğrultusunda kullanan egemen kesimler, halkları iliklerine kadar sömürmüşlerdir. Kapitalist sistem olgunlaşıp- kurumlaştıkça daha derinlikli bir sömürü tarzıyla halkların varoluş değerlerine yönelmiştir. Ekonomik, siyasi, askeri vb. üstünlükleriyle feodal toplum güçlerini çıkarlarına uygun hale getirerek bağımlı kılmıştır. Kapitalist devletçi toplumun 20.yy'ın ortalarına kadar insanlığa yaşattığı süreç, sadece ideolojik, moral ve ahlaki olarak değerlerin yitimi değil, fiziki olarak da imhasının

en yoğun yaşandığı bir sistem olmuştur. Devletçi sistemler karşısında halkların varoluş gücü olan komünal-demokratik değerlerle beslenen düşünsel, inançsal ve sosyal hareketler sistem içi edilerek özünden boşaltılmaya çalışılmıştır. 20.yy ortalarına kadar bu tarzda gelişim seyri gösteren kapitalizm, halkların mücadeleleri, yaşadığı iki dünya savaşından çıkardığı sonuçlar, bilim-teknik alanındaki gelişmelerin yarattığı değişimler ve reel sosyalizm tehdidi karşısında demokratikleşmelerini geliştirerek ayakta kalabileceklerini anlamışlardır. Küreselleşen kapitalizm, devlet ve iktidar gücünün bütün imkanlarını kullanarak halkları, kültürleri sistemi içinde eritmeye dayalı 'demokratik açılımları' da pratikleştirmekle yüz yüze kalmışlardır. Küreselleşen kapitalizm karşısında halkların küreselleşen komünal-demokratik mücadeleleri, kendini tüketen uygarlık değerleri karşısında halkların eşit-özgür yaşam arayışlarına dayalı halk demokrasilerinin gelişim koşullarını oluşturmuştur.

Uygarlık tarihiyle başlayan eşitsiz gelişme koşullarının zincirlerinden boşalırcasına geliştiği kapitalist sistem, insanlık adına varolan değerlerin özünden boşaltılarak, yozlaştırılarak iktidara bağlandığı bir sistem olmuştur. Dışardan gelen olgular olarak Ortadoğu'ya yabancı ve Ortadoğu'nun kadim tarihinin kabullenebileceği olgular değildir. Ortadoğu gerçeğine bugün bile baktığımızda kapitalist cila çekilmiş devlet yapılanmalarının altında, kapitalist öncesi devlet kültürleriyle, neolitik kültüre dayanan halkların komünal-demokratik değerlerinin varlığını koruduğunu görürüz. Kapitalist emperyalizmin Ortadoğu'ya dayatılması bölge sorunlarının daha fazla ağırlaşmasını, karmaşıklaşmasını doğurmuştur. Kapitalizmin etkileri altında ağır sosyolojik sorunlar yaşanmaktadır. Bölge devlet yapılanmaları ve emperyalist sömürgeciliğin kıskacı altında toplum nefessiz bırakılmıştır.

En eski ve yaratıcı bir halk olan Kürt gerçekliği de kapitalist sömürgeciliğin en ağır tahribatlarına maruz kalmıştır. Uygarlık değerlerinin her devletçi toplum sisteminde daha kapsamlı ve derinleştirilmiş tarzda toplumsal gerçekliğe empoze edilmesi Kürtler de, baş aşağı giden bir sürece yol açarken kapitalist devletçi toplumla, bu gidişat toprağa gömülerek üzerinin betonlaştırıldığı bir seviyeye ulaşmıştır. Devletçi toplumlarla başlayan baş aşağı gidişat kapitalizmle uçurumun eşiğine kadar gelinmesine yol açmıştır. Kürt olgusu kendini var eden değerleri, her devletçi toplum sisteminde ve her tür saldırı karşısında koruyarak kendisini günümüze ulaştırmayı başarmıştır. Devletçi toplumların, halkların değerlerini çalarak egemen ideolojiler haline getirerek sistemleri içinde eritme gerçeği karşısında, Kürt halkı kendi içinde bir daralmayı, içe kapanmayı yaşasa da varoluş değerlerine bağlı kalmayı bilmiştir. Bu anlamda, Kürt olgusunun varlığı kendi başına mücadele gerekçesidir. Çünkü bu olguda insanlığın öz değerleri gizlidir. Sorun bir Kürt olgusu olmanın da ötesin de başta Ortadoğu olmak üzere, insanlığı ilgilendiren

bir gerçekliktir. Kürt olgusunun Proto Kürt gerçeğinin Yukarı Mezopotamya'da, binlerce yıllık 'emek-üretim- yaratım' gerçeğiyle topluluk-toplumsallaşma gerçeğinin kök hücresi olması bu gerçeğiyle bağlantılıdır. Dolayısıyla geriletilen, daraltılan, bastırılan, asimilasyona uğratılan, imha ve inkar edilerek yok edilmeyle yüz yüze kalan Kürt gerçeği, insanlığın içine düşürüldüğü vahşetin en açık ifadesidir. Toplumsallaşmanın yaratım gücü olan Kürt olgusunda ve mekanında en acımasız bir devletler terörü estirilerek varlığının bile kuşkulu hale getirildiği bir duruma yol açılmıştır. Yaşanan bir yönüyle diyalektik bir olgu olurken diğer yönüyle de ahlaki bir sorun olmaktadır. Neolitiğin toplumsallaşma gücüyle insanlığın ideolojik-maddi yaratımları oluşurken, uygarlığın kapitalizm biçimiyle bu değerler tarumar edilerek insanlık Kürtler şahsında özünden boşaltılan bir sürecin içine çekilmiştir.

İnsanlık nasıl toplumsallaşmasını Yukarı Mezopotamya'da yarattıysa toplumsal diyalektiğin gerçekleşmesi olarak özgürlükçü bir yaşamı yaratma öncülüğünü ve görevlerini de yeniden Kürt halkına vermektedir

Kapitalist sömürgeciliğin son iki yüzyılda Kürtler üzerinde oluşturduğu statüyle, Kürtler hiçbir dönemde karşılaşmamışlardır. Tarihsel-toplumsal gerçekliğinden aldığı güçle açığa çıkan direniş kültürü, Kürtleri tüm devletçi toplum sistemleri karşısında doğal bir özerkliğe kavuşturmuştur. Yanı başında oluşan her merkezi devlet, imparatorluk gücü Kürtleri tanıyarak birlikte yaşamayı çıkarlarına daha uygun bulmuştur. Bu uygunluk zamanın resmi ideolojik gerçekliği kadar, siyasal hesaplara dayanan, inançsal değerleri gözeten bir durum olmaktadır. Ancak kapitalizmin ideolojik gerçekliği ve açığa çıkan sömürgeciliğin kapsamı ve derinliği bütün bu dengeleri bozmuştur. Kapitalist emperyalizmle palazlanan Batı Avrupa devletleri karşısında, Osmanlı gibi feodal devlet yapılanmaları giderek dağılmayı yaşarken, imparatorluk altındaki halklara daha fazla yönelime yol açmıştır. Bu yönelim 19.yy'a kadar devam eden Kürt-Türk ilişkilerindeki dengenin giderek bozulmasına yol açmıştır. Vergilendirme, askere alma gibi uygulamaların gelişmesi Kürt aşiret yapılanmalarının mevcut konumlarını, statülerini kaybetmelerine, bu da isyanlara yol açmıştır. 19.yy'da palazlanan İngiliz emperyalizmi Ortadoğu'nun sömürgeleştirilmesinde başı çekmiştir. Uyguladığı politikalarla halkları birbirine düşman hale getirirken, diğer yandan da kendine bağımlı kılarak hakimiyetini geliştirmiştir. Kapitalist devlet yapılanmasının üstünlüğü karşısında kendisini uyarlamaya çalışan Türk, Fars, Arap devletleri de geleneksel devlet güçlerine dayanarak sistemlerini korumaya çalışmışlardır. Kapitalist devlet ideolojisinin ulus devlet anlayışına dayalı milliyetçilik vebası Ortadoğu'ya da bulaşmıştır. Güçlenen bölge devletleri, milliyetçi yaklaşımlarını Kürtler üzerinde uygulamaya başlamışlardır. Emperyalist güçlerin bölge devletleri üzerinde geliştirdikleri politikalarla, Kürtler üzerinde terör havası estirilmiştir. Kürt aşiret önde gelenlerinin, işbirlikçi kesimlerin emperyalist güçlerin aracı haline gelmeleri bölge devletlerinin terörünün daha şiddetli olmasına yol açarak Kürt halkını dışlayan, izole eden, bastıran, asimle eden, imha ve inkar eden yaklaşımların gelişmesine yol açmıştır. Tarihsel olarak uzlaşmacı, dostane olan ve yanı başındaki her gücün önemli bir ittifak gücü olarak varlık bulan Kürt-Türk, Kürt-İran ilişkileri giderek bozulmaya başlamıştır. 1639 Kasrı Şirin Antlaşmasıyla Osmanlı ve Safevi devletleri arasında ikiye bölünen Kürtler, 20.yy ilk çeyreğinde emperyalist ve bölge devletlerinin çıkarları ve çelişkileri içerisinde dört parçaya bölünerek sömürge bile diyemeyeceğimiz bir düzeye indirgenmiştir. Kapitalist devlet ideolojisiyle açığa çıkan milliyetçilik, Kürt kültürleşmesini dört parçaya bölüp, birbirine ve kendi tarihsel-toplumsal gerçekliğine yabancı hale getirirken, göçerterek dünyanın dört bir yanına savurmuştur. Neolitik kültüre, komünal-demokratik değerlere dayalı olarak yaşama, çok acımasız bir tarzda böyle karşılık bulmuştur. En solcusundan en sağcısına kadar tüm kesimlerin, üzerinde hemfikir oldukları bir olgu haline getirilmiştir. Öyle bir kapana kıstırılmıştır ki, isyan etse bir tür etmese bir başka tür uygulamalara maruz kalan Kürt halkı, uçurumun eşiğine getirilmiştir. Gelişen isyanlar ayrılıkçı temelde olmayan, otonom durumlarının bozulmasıyla bağlantılı açığa çıkan tepkilerdir. Ancak, halkı isyana kaldırıp daha sonra teslim olan, Kürt üst tabakasının ihanetçi-işbirlikçi kesimlerinin rolü böyle bir tablonun oluşmasında belirleyici olmuştur. Binlerce yıllık geleneksel işbirlikçiliğin, özgücüne dayanmayan politikaları, halkı koyu bir karanlığın içine sürüklemiştir. Kişisel, ailesel, aşiretsel çıkarlara dayanan ilkel feodal- milliyetçi

önderlikler Kürt halkını, çıkarları doğrultusunda pazarlamıştır. Varoluşlarını egemen kesimlerin varlıklarında bulan ilkel milliyetçi-feodal burjuva kesimler uşaklık ve işbirlikçilik içinde halk gerçeklerine yabancılaşarak yozlaşmışlardır. Kapitalist sömürgeci güçlerin, bölge güçlerinin ve Kürt işbirlikçi kesimlerin çıkarları ve çelişkileri içinde Kürt halkının tarihsel direniş kültürü kırılarak, iktidara bağlanarak sistem içileştirme hedeflenmiştir. Tarihsel-toplumsal gerçekliğinden kopartılarak, zihniyet örgüsü dumura uğratılarak yaratılan ideolojik boşluk Nakşicilik tarafından doldurularak sisteme entegre edilmeye çalışılmıştır. Şeyhlik, beylik, mirlik, hacı-hocalık takımı eliyle geliştirilen tarikatlaşmalar ve örgütlenmelerle siyaset tüccarlığı yapılarak 19.yy sonu ve 20.yy boyunca Kürt egemen kesimleri kendilerini pazarlamışlardır. Kaynağını Tanrıça kültünden alan Zerdüştlük ideolojisinin, feodal devletçi yapılanmalar altında sürdürülmesi olan Ezidilik ve Alevilik de, kapitalist ideoloji içinde eritilerek özünden boşaltılmak amaçlanmıştır. Arap egemen ideolojisinin Sunni yorumunun ağır etkisi altında direniş kültürü kırılarak sistem içileştirmeye çalışılmıştır. Bir yandan Türk, Arap ve Fars milliyetçi etkilerle asimilasyona tabi tutulurken diğer yandan egemen dinsel ideolojinin ağır etkileri altında kendisine yabancılaştırılarak, kişilik olarak bozulmalara açık hale getirilmiştir. Etnik ve dinsel sömürgeciliğe tabi tutularak sosyal dokusu dağıtılmaya çalışılmıştır. En temel insan haklarının bile tanınmadığı, dilinin bile yasaklandığı bir statüye tabi kılınarak iktidar olgusu içine çekilerek eritilmek amaçlanmıştır. Her türlü tahakküm karşısında varoluş değerlerini koruyarak kendisini günümüze taşıran Kürt halkı, kapitalist devlet ideolojisiyle sosyolojik parçalanmaya uğratılarak iktidarın dişlileri haline getirilmek istenmiştir. Kürt bireyinde-toplumunda ruhsal, düşünsel, duygusal ve ahlaki olarak yaratılan tahribatlarla iktidara-devlete koşturulan Kürtlük, kendi tarihinden, kültüründen, köklerinden haberi olmayan ve haberdar olmak istemeyen görmeyen, duymayan, bilmeyen Kürtlüğü ifade etmektedir. Her tür çelişkinin Kürt olgusu olunca anlam yitirdiği ve üzerinde uzlaşılan bir olgu olarak Kürt'ü, Kürt yapan -insan yapan- tüm değerlerin tüketilmesine çalışılmıştır. Kendi içinde bile kavgalı olan nasıl ve niçin yaşadığının bile farkında olmayan bir duruma düşürülmüştür. Ancak düşürülen sadece Kürt değil, düşürülen Ortadoğu ve düşürülen insanlıktır. Kürt olgusu Ortadoğu açısından tarihsel-toplumsal gerçekliğiyle bölgenin yaşam damarlarıdır. Kürt olgusunu kurutma insanlığın yaşam damarlarını kurutmadır. 20.yy'ın son çeyreğine gelindiğinde açığa çıkan tablo bu kurumanın düzeyi olmaktadır. Köklü bir tarihsel geçmişe ve yoğun nüfusa rağmen adı, dili, kültürü vb. değerleri unutturularak herkesin üzerinde 'amin' dediği bir cenaze durumuna düşürülmüştür. Böyle bir düşürülmüşlük düzeyi sorunun ağırlığını da göstermektedir. Sadece Kürt sorununun değil, bölgenin yaşadığı sorunsallığın ağırlığı olmaktadır.

20.yy'ın son çeyreğine rüzgarın önünde savrulan bir yaprak gibi, her türlü olumsuzluğa açık hale getirilerek giren Kürt olgusunun bu gidişatının önüne, Önder Apo öncülüğündeki PKK hareketiyle geçilmiştir. Üzerinde her türlü oyunun oynandığı, yasaklı ve sahipsiz bırakılarak Ortadoğu kaosunun kördüğümü haline getirilen Kürt sorununa dokunma gücü ve cesareti gösterilmiştir. Önder Apo'yla gelişen bu mücadele süreciyle Kürt halkının kendini fark etmesi ve yeniden doğuşu gerçekleşmiştir. Otuz yılı aşan mücadele gerçekliğiyle, devletçi toplumların ideolojik yanıltmaları ve zoruyla yaratılan kölelik statüsü dağıtılarak Kürt bireyinin-toplumunun özgürleşme yolu açılmıştır. Binlerce yıllık hiyerarşik ve devletçi toplumların zihniyetiyle içe kapatılan, daraltılan, asimilasyona uğratılan, imha ve inkar siyasetine tabi tutularak, tanınmaz ve yok edilmeyle yüz yüze bırakılan Kürt olgusu kökleriyle buluşarak yeniden yeşerme sürecine girmiştir. Sağlam olmayan temeller üzerine sağlıklı bina inşa edilemeyeceği gibi Kürt halkının imhası ve inkarı üzerinde de halkların özgürleşmesi yaratılamaz. Başkalarını köleleştiren köleleşir. İçine girilen bu mücadele süreci ve açığa çıkan gelişmelerle emperyalist devletler tarafından oluşturulan dengeler bozulmuştur. Bölgesel ve uluslar arası güçler Kürt özgürlük hareketiyle ortaya çıkan bu gelişmeleri dikkate almak zorunda kalmışlardır. Kürt halk iradesi açığa çıktıkça egemen güçler ayıplı yanlarının daha fazla açığa çıkacağı korkusunu yaşar hale gelmişlerdir. Ortadoğu demokratikleşmesinin ve özgürleşmesinin yolu, öncelikli olarak Türk, Arap ve Fars devletlerince yaşanan ve yaratılan Kürt fobisinin yıkılmasına bağlıdır. Kürt varlığını korku gerekçesi değil, tarihsel-toplumsal gerçekliğiyle ve kültürel zenginliğiyle demokrasi, kardeşlik ve barış gerekçesi olduğunun görülmesi gerekmektedir. Bu fobilerini yıkamayanların fobilerinin tutsağı olarak her gününün korkulu olacağı açıktır. Köklerini tari-

hin derinliklerinden alan gücüyle kurutulamayacak yaşam damarlarına sahip olan Kürt olgusunun, güncel gerçeklikte açığa çıkan mücadele felsefesi ve pratik gerçekleşmesiyle Ortadoğu demokratikleşmesinin potansiyel gücü olduğu açıktır. Demokrasi ve özgürlük mücadelesi doğrultusunda açığa çıktıkça mevcut konumuyla ve tarihsel toplumsal gerçekliğiyle bölge halklarını en fazla etkileyecek olgu durumundadır. Tarihin en eski halkı olma gerçeğiyle, tanrıça kültüne dayanan varoluş değerlerini mücadele felsefesiyle birleştirebildiği oranda uygarlık sistemi dışına çıkabilecektir. Dilsel ve kültürel zenginliğiyle, klamlarıyla, folklorüyle, edebi ürünleriyle tarihsellik ve güncellik bağını kurabildiği oranda halkların komünal-demokratik değerlerine dayanan direniş kültürünü sürdürerek özgürleşmesini geliştirecektir. Uygarlık sisteminin kapitalist evresinin kültürel emperyalizmi karşısında Kürt birey-toplumunun ruhsal, duygusal, düşünsel dünyasının sosyo-kültürel boyutu önem taşımaktadır. Zihniyette kazanma kişiliğe, yaşama nüfuz edebildiği ölçüde kazanım olur. Çağımız birey-toplum gerçeğinin kapitalist kültür karşısındaki temel handikapı bu konuda yaşadığı muğlaklık ve kendini oluşturma zayıflığıdır.

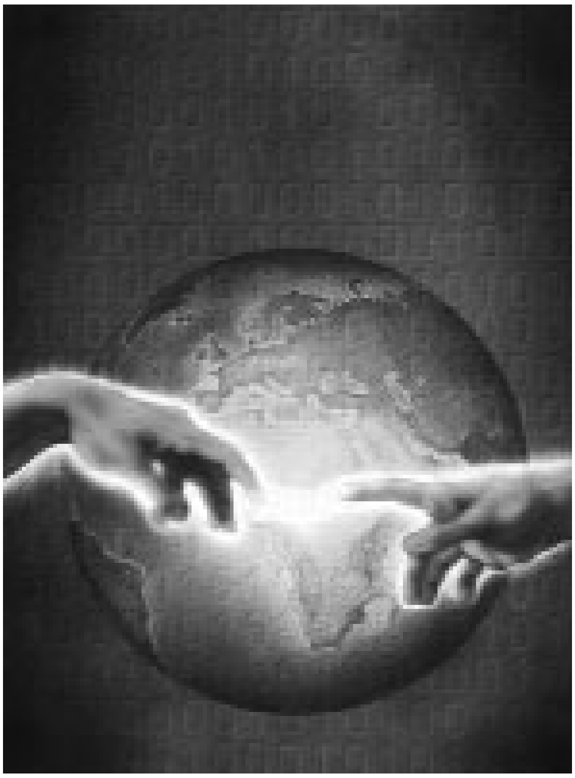
Neolitik kültürde edinilen yaşam felsefesiyle devletçi toplumlar altında da doğal yaşam anlayışıyla varlığını sürdüren Kürt halkı, 20.yy gerçeğinde en temel insani haklarını bile yitirdiği bir duruma düşürülmüştür. Halklar 'emek, üretim, yaratım' güçleriyle varolurlar. Bu anlamda halkların varoluş değerlerini, iradelerini belli yasalara, anayasalara dayandırarak ifadelendirmek tek başına sağlıklı bir yaklaşım değildir. Bireyi-toplumu oluşturan kültürel değerleri, hukuki kurallar içerisinde tanımlamak toplumsal yaşam diyalektiğine aykırıdır. Ancak çağımız gerçekliğinde bireyin-halkın kendini ifade edebilmesinin yolu hukuksal yapılanmalar içine alınmaktan geçmektedir. 19.yy'ın ortalarına kadar doğal yaşam koşulları içerisinde varlığını direniş kültürüne dayalı sürdüren Kürt halkı, hiçbir yasal ve anayasal statü içine alınmadan var ola gelmiştir. Tarihin en eski ve yoğun nüfusa sahip halkı olduğu halde devletleşmeme gerçeği, 20.yy dünyasında bırakalım yasal ve anayasal güvenceye kavuşması dili, kültürü, kimliği unutturularak dipsiz bir kuyuya atılmıştır. Bu anlamda ulusal hukuka olduğu kadar uluslar arası hukuka da halkların iradesinin yansıması önemli olmaktadır. Halklar kültürlerini hukuksal güvencelere kavuşturabildikleri oranda diline, kimliğine sahip çıkarak yaşamsallaştırabilmektedirler. Ancak bu güvence biçiminin tek başına kültürel gelişim, sentezleme ve toplumsal yaşam diyalektiği açısından yeterli olmadığı açıktır.

İnsanlık nasıl toplumsallaşmasını Yukarı Mezopotamya'da yarattıysa toplumsal diyalektiğin gerçekleşmesi olarak özgürlükçü bir yaşamı yaratma öncülüğünü ve görevlerini de yeniden Kürt halkına vermektedir. Bu konuya ilişkin düşüncelerini Önder Apo, AİHM de şöyle dile getiriyor: 'Dolayısıyla çağdaş demokratik uygarlıkla Ortadoğu'nun sorunlu yapılarının karşılaşması, özellikle Kürt sorununda demokratik sisteme geçişi adeta olmazsa olmaz kabilinden bir aşamaya getirmektedir. Tarihte uygarlığın Sümer örneğinde doğuşu gibi, Ortadoğu'da demokratik uygarlık çağının yeni bir içerikle doğuşunu zorlamaktadır. Kader bir kez daha Kürtlere bir uygarlık biçiminin anlamsız sınıfsal yapıların aşıldığı demokratik uygarlığın kilidi olma rolünü vermektedir. Kürtler sadece en ağır sorunlarını çözmekle kalmayacaklar komşu halklarla da demokratik sistem içinde kardeşliğin ve gerçek özgür birlikteliğin onurunu birlikte paylaşma şansını vereceklerdir. Bölge halklarının tarih boyunca umut ettikleri gerçek kurtuluşçuluğun, barışın ve müreffeh yaşımın altın kilidini sunacaklardır. Bu yaklaşımı hayal olarak değil, gerçekliğin bir gereği, çağa ulaşmanın zorunluluğu ve tüm gerilikleri aşmanın emin yolu olarak görmek; sorumluluk, ciddiyet ve inatla üzerine düşeni yapmak; tarihsel görevlerine doğru sahip çıkmanın gereği olarak da anlaşılmalıdır.' Bu anlamda Önder Apo şahsında yaşanan tarihsel bir rolün yeniden yaşamsallaşması, dile gelmesidir. Demokratik, cinsiyet özgürlükçü, ekolojik toplum paradigmasıyla çağ gerçekliği içerisinde devletçi toplumların yaratmış olduğu sorunların felsefik, teorik, ideolojik ve siyasal çözüm yolları ortaya konularak insanlığın özgürleşmesinin yol haritası çizilmiştir. Demokratik konfederalizm-komünalizmle bir sisteme ve pratik bir güce kavuşturulmuştur. Kadın eksenli gelişen Neolitik kültürleşmeyle nasıl toplumsallaşma yaratıldıysa, çağımızın demokratik kültürleşmesi de kadın eksenli toplumsallaşmayla yaratılacaktır. Bu anlamda kadın, demokratikleşmenin ve özgürleşmenin temel dinamik gücü olmaktadır. Kadın özgürleştikçe gelişecek Kürt özgürleşmesinin, demokratikleşen ve özgürleşen Ortadoğu toplumu olacağı açıktır.

ZAMANIN ARKEOLOJİSİ

Zamanı Sezmek
Zamanı Gezmek
Anlam Zamanı

A.Ö Sosyal Bilimler Akademisi

On dördüncü yüz yılın büyük toplum bilimcisi İbn-i Haldın, çağcıl sosyolojinin oluşumuna katkısı yeni anlaşılmaya başlanan büyük eseri Mukaddime'de, Dünyanın taşrası Kuzey Afrika'dan, bu mekanın zihinsel akrabası Müslüman dünyadan zamana bakarken, zaman, ilerleme, aşama ve değişim konularında çarpıcı anlatımlar sunar.

Anılan mekânların "Değişken Biçimler, Kalıcı Özler, karakter ısrarı, zamanın çağımıza yansıyan okunuşları ile gerçekler katında zamanla ilişkilerimizde, onu yaşayış tarzlarımızı anlaşılır kılar.

İbn-i Haldun 'nun gözünde insan, doğuştan uygardır. Uygarlık umran'dır. Topluluğun bileştirici unsurları (asabiyya) ortaklaşmanın en ideal düzeyidir. Çöl bedevilerinin iyi bir hükümdar tarafından kentleşme sınırlarına ulaşması, üretim ve üleşimde kabul edilebilir olanı yaratmasıyla yakalanan eşiktir. Ancak giderek dünyasal zevklere dalan hükümdarın, kendini, halkını ve geçmişini unutuşu çöküşü getirecek, aynı oluş ve sonlanış tarihsel ana coğrafyanın kaderi olarak tekrarlanacaktır

Dünyanın burasında, zaman döngüseldir. Bilindiği ve beklendiği üzere akış ve değişim insan, toplum ve ona dair bütün her şey için değildir. Aktörler ve senaryo aynıdır. Anlamca cömertlikten uzak, insanla ilişkilerinde akışkanlığı öldürücü alışkanlıklar hikayesidir. Anlatım, çocukluk çağı düşünce tarzı "mitlerden", daha dünyevileşmiş, ona oranla akıl sınırlarına çekilmiş, gizil yanları olsa da, düşünce tarihinin ana duraklarına içkinliğiyle gerçekle örtüşme olanaklarına sahiptir. Bilinen ve yaşamakta olan büyük dinlerin zaman kavrayışı, tamamlanmamış olarak verili ve haber verilmiş ardışık dizilişler şeklindedir. Üç büyük din, nüans farkları, dikkate alınmazsa bu renkte bir geçmiş ve beklenen gelecek kurgusuyla zamanı algılar ve yaşarlar. Donuk ve diyalektik olmayan geriye dönüşler içeren görüntüsü, dinlerle sıçrama yaşayan verili felsefi ideolojik bakışlarca yadırganabilir. Ancak insan topluluklarının

geldikleri yine aynı oranda kaldıkları formlarla, onları sürükleme gücü diye tanımlanan zaman, dayanıp çekildikleri bir tür sınır deneyimler. Sorun İbn-i Haldun'un diyalektik yöntemle düşünsel uyuşmazlığından öte insan-toplum-zaman ilişkilerinde modernitenin düşünsel plandaki metodolojik hatalarıdır ki ayrı bir tartışma konusu olarak düşünülebilir.

Siyaset ilişkilerinde zaman, siyasetin doğrudan sonuçlarıyla yaşanabilir bir dünya için kazanılmış süreçler kimliğine bürünürken, dinlerde olduğu, ideolojilerde formüle edildiği biçimde eksikli geçmişi beklenen gelecekle tamamlama uğraşına dönüşür. Felsefe uğrağında, insanın kendisi olduğu, kendini bulduğu, giderek kendinin kıldığı, bütün an ve değerleriyle kendini gerçekten yaşadığı ufku yakalama arzusunun arkeolojisi tanımına kavuşur.

Varlıkarın birbirlerini izleyerek, birbirlerinin yerlerini alarak zincirlendikleri zamanı, insanın zihinsel yaratısı ya da tanrı ürünü olarak bilme biçimleri ile dünya dışı mekanlar, uzay-zaman bağlamları bu tartışmanın tamamen dışındadır.

Oryantalistlerin Doğu'da aradığı gizem ve doyum istemi, zamanı tüketme, sömürme, tatmin yönelimidir

Henry Bergson, "insan zamanda değil, zaman insanda yaşar" der. Yerleşik ezberin retlerini dikkate almaz, ilk elden idealizme göndermezsek, dikkate değer bir saptamadır. İnsan zamanda yaşamaktadır. Zaman, kendisine ayak uydurma ile var olmayı mümkün kılmakta, hükmünü icra etmekte, ufku, atmosferi, takvimi, önemli kavşakları ve ödevleri ile hesap vermez hükümdardır; önermesi, gündemine, güncenline ayak direyen varlaşmalarla, aşıldığı var sayılmış "geçmiş" e bırakılmış ancak yaşayan içerik ve biçimleri unutturur niteliktedir.

Bergson'ın zamanında aşma ve değişime itiraz yoktur. Öyle okumuyoruz. Onda zaman, mevcut-mümkün-mükemmel duraklarından geçmez. Mümkün ve mükemmel mevcut içinde düşünülür eylemcilik, iradi unsurlar, devrim tasarlanmaz. Sorun bu değildir. Hareket içinde durağan, hareketle, hareketli ancak ona koşmayan, onda yitip gitmeyen birleşik direngen bir uygunsuzluk kıvamı. Böyle okuyoruz. Siyaset ve eksenli mücadele biçimlerinin retlerle unutuluşa gönderdiği yaşayan kalıtlar, köken ve öz değerler anlam dizgesi olarak güncele sinen geçmiş zamanda ikilik taşıyan, tarih-insan ilişkisini anlaşılır kılan bir yerde durur.

Kendisiyle düşünmeye başladığımız zamandan, kendisiyle zamanı düşünmeye başladığımız Önderlikte, zaman kavramını anlamaya, zaman kavrayışına ulaşmaya çalışıyoruz.

Görünürde tarihsel zaman, kendi akışında önderliğe onun şahsında, bir düşünsel sıçramaya kendi boşluklarında şans vermiş gibidir. "tarihin sonu"nu getiren anlayışın okuması, zamanın, Önderliksel duruşu aştığı biçimindedir. İkilemler, yarışlar, aşma ve aşılmalar, bitiş ve başlangıçlar olarak bilinmeye devam edildikçe bir birinden beslenen, birbirine dönüşen, zıt ve birbiriyle koşullu anlam-olgu ilişkilerindeki yanlış bilinçlenmenin algısal saldırısı özeliğini korur bu okuma. Yöneltilebilirlik açısından algı bir saldırıdır çünkü.

Ölü kentler, kayıp uygarlıklar, tarihsel yapı, fikir ve düşüncelere yöneltilmiş popüler ilgilerle, bunların edebiyat ve sanata gönderilmiş yanları bu algısal saldırının felsefe-sanat-edebiyatdüzlemine yayılımıdır.

Oryantalistlerin Doğu'da aradığı gizem ve doyum istemi, zamanı tüketme, sömürme, tatmin yönelimidir. Katilin, kurbana onu vurduğu yerden bakması, onda durdurduğu zamandan pratik enerji çıkarmaya

çalışması ya da bir tür ölü seviciliktir.
Bir kendinden şey, maddi-iradi güç ağırlıklarının dışında, onları etkileme kudreti diye bilinen ve ezberlenen zaman-insan ilişkisi, güncel tarih iç içeliğin de rekabeti, belirlenmiş arayış ve buluşmalarla noktalama serüvenine indirgenemez. "Her çağda, hiçbir çağda ve gelecek çağlarda yaşarım" deyişi, zamanı durdurmadan, hiç bir zamanda kalmadan ve de kopmadan anda tarih kadar, tarihle anda yaşamanın özlü, derin, felsefesel kavranışıdır. Oluşun, belli bir dilimde meydana gelmiş, yer kaplamış, durmuş ya da anlamı kendi çağında bırakılmış tanımı yerine, bütüncül tarihsel-güncel iç içelik arasında buluşma olarak Önderliksel zaman kavrayışı; "tarihin sonu"nda değil, sürekliliğinde yoğunlaşmanın kendisidir.

Önderliğin zamanı anlam zamanıdır. Kronoloji, takvimler, çağlar anlayışı yaşanmışlığı belgeliyorken, bütün bunları bilmeyi arkasına alan, kurduğu redlerle oluşturduğu kabulleri bu günün, dünün insanı, zamanı ve mekanıyla buluşarak geliştiren bir zaman anlayışıdır.

Uygarlık sınırlarını tarihsel zaman, alışkanlıklar bütününde terk ederken, Önderlik zamanıyla reddettiğimiz soru-cevap, anlama-uygulama alışkanlıklarımızı sorgulama gereği de güncelleşir.

Sürmekte olanın kendi var olduğumuz kesitine başlangıç deme öyle anlama zorunluluğunun, başlangıçla ilişkilerimizde bizi "geçmiş"e, giderek anın kendisine mahkum edebileceği tehlikesini bertaraf edebilir miyiz?

Başlangıç, irade ve taktirimizin dışındaysa bile, özlediğimiz geçmişi günümüze taşıyarak anın kendisine galip gelebilir miyiz? Gerçekleşmeyecek kadar ideal, idealize edilemeyecek kadar gerçek olabilirliğin şansı nedir? Soruları artık sorularımız değildir.

Modern zamanda sahne alan bütün renklerdeki kalkışmaları Önderliksel zaman kavrayışıyla düşünürken, zamanın sınırlarından sınırlar zamanına, egemen zamana, sınıflarınızın hassas terazilerine konmuş altın çağ betikleri uzak geçmişlerimizi yakın geleceklerimize eşitleyecek kudret ve tam ayardan yoksundur.* cevabıyla, zaman-insan, geçmiş-gelecek birlikteliğini anlamaya adım attığımıza. inanabiliriz
Tarihsel zamana anlam arayışının tanım ve bileşenlerine değil, anlam zamanına yol alışta direnme dinamiklerine ulaşmaya çalışılırken, tarihsel zamanın bir yanıyla Önderlikten; "ey zaman ya sana büyük başarılar bahşedilecek ya da seni hiç yaşanmamış sayacağım…" tanıtıyla oradan çekildiğini belirtmek mümkündür.

Önderliğin zamanı anlam zamanıdır. Kronoloji, takvimler, çağlar anlayışı yaşanmışlığı belgeliyorken, bütün bunları bilmeyi arkasına alan, kurduğu redlerle oluşturduğu kabulleri bu günün, dünün insanı, zamanı ve mekanıyla buluşarak geliştiren bir zaman anlayışıdır. Anlam zamanında dünün insanı, özünde o ilk insandır. Tarihsel insanın kendisi, doğası, toplumu, onu oluşturan, sürdüren bütün unsurlarıyla ilişkisinde adalet duygusunun gelişmesi olarak ta anlaşılabilir. Anlayarak oluşmak, birey olmak, toplum olmak, yararlı olmak, toplum için, toplum içinde olmak ve anlamak-adalet ilişkisi yaşama ve onu besleyen canlı-cansız bütün duruşlara saygıyı içerir. Bu, geleceğin geleneği an için temsil yeteneğinin atılımı, bilinç hazinesine evrenin zerresine kadar katılımıdır.

Geçmiş, an ve geleceğin bütün ve birlikte olduğu, bu bütüne doğanın da dolduğu, dünü kucaklayarak yaşanan anlam zamanında,

"YARIN ARTIK BU GÜNDÜR"

DİRİLİŞ YA DA KURMANÇ EDEBİYATINA GİRİŞ- 2

Timur Fidan

'Hiçbir kurtarıcı meleğe sığınmadıkça belki zihni geliştirebilirsin. Yalnızlıklar, eğer baş edebilirsen, çağın bile ihtiyacı olan zihniyete götürebilir.'
A.Öcalan -Atina Savunmasi

EDEBİ-KÜLTÜREL İDEOLOJİK KİMLİK

Kim bilir belki de ideoloji kavramına bakar bakmaz dudak büküp, burun kıvıranlar daha başlığa bakar bakmaz okumaktan vazgeçebilir. Ya ideolojiden anlamayacak denli yaşamın girdisinde yuvarlanmayı kader bellemiş, gözünde umut feri kalmamışlar ya da ideolojiye başka bir ideolojik bakış olan post modern pencerenin pervazına sıkışan birileri olabilirler.

Bunlar bildik insanlık halleri. Bizlerde çoklukla bunu yaşamadık ya da yaşamıyoruz değil. Dünyanın geldiği düzeyin bir resmi de bu. Resim içinde ne karakterler yok ki. Her insanın tıpatıp olmasa da zihniyet ve davranışsal olarak aynı kültürel genetiğin suyundan içtiklerini kolayca görmek mümkün. İnsanlığın biyolojik yapısındaki ortak yanlardan biri de etkilenmeye ve etkilemeye yatkınlıklarıdır. Davranışsal etkiler, sözsel etkiler, duygusal etkiler karşılıklı bir empati yada sempati oluştururlar. Bir sinerjiye yol açabildikleri gibi karşıtlık doğurucu enerjiye de dönüşebilirler. İnsanları türlü davranışlara ve etkileşimlere yönelten onların zihinsel kaynakçası olan ideolojik kimlikleridir. Çünkü: "Hem toplumsal geçmişin hafızası, hem de gelecek ütopyasının tasarımları olarak ideolojik kimlikler, toplumun beyni olarak rol oynamaktadır.'"Bu aynı zamanda insanın sahip olduğu üst yapı kurumları diyebileceğimiz aktivitelerinin yönlendirme mekanizmasıdır. En küçüğünden en gelişmiş toplumsal biçimlerin tümünde ideolojik kimliğin bir dayanak olarak kendisini oluşturduğunu tespit edebiliriz. Bir başka deyişle insan kendisini tanımlarken dahası tanımlanırken dayandığı ideolojik kimlikle açıklanır. "Kendini tanımlamak belki de toplumların en temel niteliğidir. Kendini tanımlayamayan toplumun varlığından bahsetmek güçtür. Buna toplumun cesetleşmesi demek de mümkündür. Kendini tanımlamanın diğer adı toplumsal ideolojidir. İdeoloji irade haline gelmiş ortak fikirler paketi olarak da tanımlanabilir. Bunun da diğer bir adı toplumsal ahlaktır. Toplumsal ahlakın temel işlevi toplumsal var oluşu kesinleştirmektir.'" Dünya oldu olalı yaşam adına belletilenler düz bir çizgide seyretmemiştir. İdeolojik dünyalar insanın sadece belleğini değil gelecek tasarım ve hayallerini de oluşturup denetimine almıştır. Topluluk ve toplumlar tüm hepsince benimsenmezse de ideolojik bir kimliğin etrafında düşünsel, ahlaksal yapılanmalarına uygun yaşayışları sürdürüp takipçisi olagelmiştir. Sözlerden davranışlara oradan sözlü ve yazılı kültürel, sanatsal, edebi üretimlere değin kendisini var etme bir yaşam refleksi olarak süregelmiştir.

İnsanlığın ilksel gelişimiyle başlayan süreç kendi doğasında ana tanrıça etrafında bir yaşam trendi oluşturmuştu. İnsan yaşamı adına ne varsa ilklerini burada peydahlamıştı. Toplum kendisini ana tanrıça ahlakı çerçevesinde tanımlamıştı. Bu yanıyla insanlık başlangıcında kendi var oluşunu ana tanrıçayla izah etmişti. Bu konudaki bilme ve inanma kendini tanımlamaya yetmekteydi. Mitsel gelişim diye günümüze dek taşırılan tanımlama kendi yaşamsal formlarını derinlemesine insan belleğine yerleştirmişti. İnsanlığın denebilir ki en uzun binlerce yılını almış ideolojik formasyonu ana tanrıça kültürüydü. Binlerce yılda kazanılanların birkaç yüzyıl da ya da bin yılda tümden aşılışını beklemek hayal olabilir di ancak. Öyledir ki günümüze kadar hala neolitik toplum kök hücrelerinin yaşıyor oluşuna ilişkin tespitlerin

Zaman kendisi olalı hiçbir süreçte bu kadar kopuk, umarsız, nerden geldiği belirsizliğe düşmemiştir

kaynağı da budur. Günümüzde tarihin hala yaşıyor oluşu ya da bu günün tarihte bir yerlerde kökleştiğini belirtmek bundan mümkün oluyor. Ne var ki en uzun toplumsal kendini tanımlama ve var etme de yaşanan ve insanlığın ilk devrimi olarak adlandırılan neolitik dünyanın bir başka karşı devrimle aşılmaya başlandığıdır. Erkek egemenliğinin kent, askerleşme, devlet eksenindeki çıkışı insanlık tarihinde yeni bir sürece geçişi tanımlamaktaydı.' "İnsanlık tarihinde gerçekleşen bu zihniyet karşıdevrimi gerçekten analitik zekânın en büyük çıkışlarından biridir; sınıfsal aklın gelişme-

Gerçekte bugünden bakıldığında baskın çıkan görüş ana eksenli komünal dünyanın tamı tamına bir masal olduğudur.

sidir. Artık tarih, edebiyat, sanat, hukuk ve politika bu sınıf zihniyetiyle yeniden üretilecektir. Sümer ve Mısır mitolojisinde bu sürecin en güçlü ve orijinal halini görmekteyiz. Egemen sömürgen sınıf ideolojisi artık bir üst toplum, devletçi toplum olma yoluna girmiştir. Bu yönlü atılacak her adım tüm toplum adına atılacak, ona mal edilecektir. Doğal toplumdan kalma ana-tanrıça ideolojisi giderek sömürülerek, içeriğinden boşaltılıp asimile edilerek erkek-tanrılar düzeninin hizmetine koşturulacaktır. Tıpkı kadının erkeğin hizmetine -genel ve özel fahişeliğe başlangıç- koşturulması gibi. Doğal tüm toplumun eşit-özgür üyeleri yeni kul sınıfına dönüşecektir. Bir Sümer efsanesi insanların tanrıların 'dışkısından' yaratıldığını söyler. Kadının erkeğin kaburga kemiğinden yaratıldığı yine ilkin Sümer efsanesinde geçer. Sümer mitolojisi gerçekten olağanüstü bir başarı olup kendisinden sonra gelen tüm mitolojileri etkileyerek, tek tanrılı dinlerin, edebiyatın ve hukukun da ilk kaynağını teşkil etmiştir. Destanda Gılgameş özelliği benzer bir etkiyi tüm dünya destanlarında yansıtmıştır.'" Toplumların yeni ideolojik kimliği ve toplumsa ahlakı artık erkek egemenliğinin devletçi sistemi olmaya başlamıştır. Ahlak ve inanç normları bu sisteme göre kendisini var etmeye yönelmiştir. Toplumların ret ve kabul görme kriterleri buna göre düzenlenmiştir. Sistem kendisini öncelikli olarak resmi kavramıyla tanımlayarak en büyük yerlerden icazetli dünü ve yarını tartışılmayacak kadiri mutlak ilan ederek insan zihniyetinde kendisini kökleştirmeye çalışmıştır.

Zihniyetler daha ana kucağında bu kültürü besin olarak almaya zorunlulaştırılmıştır. Buradan yapacağımız çıkarsama 'Sistemlerin kaderi öncelikle ideolojik kimlik savaşında tayin'(a.g.e.)edilmektedir. Artık dünya bu ideolojik kimlikle kendisini ifade etme ve var oluşunu sürdürmek evrimine çekilmiştir. Öteki adına ne varsa da kendinden menkul misali kaldığı ve var olduğu zamana ait antikalar olarak değişik açıdan insanlara kavratılmaya başlanmıştır. Zaman bir bıçak kesimi misali dünden günah ya da gerilikle damgalanarak koparılıp atılmıştır. Dahası koparılmışlığı benimsetilmeye inandırılmıştır. Zaman kendisi olalı hiçbir süreçte bu kadar kopuk, umarsız, nerden geldiği belirsizliğe düşmemiştir. Zaman şimdide anılıp tanımlanmaya dönüşmüştür. Geçmiş zaman bir hayal veya hiç yaşanmamışçasına bir rüya belki de büyüklerin masallarda ki bir uydurmasıydı. Öyledir ki masal ile edebiyatta tanımlanan şey tamda insanlığın neolitik toplumsal ahlakının var oluşuna ilişkin bir tanı ve kanıya çevrilmiştir. Neolitik yaşam bir masal dünyası ve yaşayanları da kurgulanmış kahramanlardı. Olması mümkün değildi, çünkü masal ne de olsa bir hayal ürünüydü.

Gerçekte bugünden bakıldığında baskın çıkan görüş ana eksenli komünal dünyanın tamı tamına bir masal olduğudur.

Ve masal bir anlamda komünal dünyanın anlatımıdır.

O asla yaşanmamış ve yaşanmayacak

olan. Güzel bir masaldı komünal dünya denilecekti. Mevcut sistemin bunu böylece tanımlaması onun aynı zamanda bir var oluş nedeni ve gerekçesiydi. O ancak böylece kendisini tekleştirebilir ve eşsizleştirebilirdi. Çünkü o tanrısal kudretleri de yedeğine almıştı. Resmiyet ve devlet hiyerarşik doğasında tartışılmazlardandı. Hem de en başta gelenlerinden. Sınıfsal analitik bilinç alt ve üstlerini yaratmıştı bir kere. İktidar ile ideoloji birlikte insan dünyasına girmişti. İktidar böylece ideolojik bir

Oysa masallar ananın toplumsal ahlakı oluşturmasında uyuma öncesi çocuğa verilen günün son saatlerinin pedagojisiydi.

formasyonda elde etmişti. Sözler davranışlar, şiirler, ninniler, türküler akmalıydı buraya doğru. Çünkü burada kabul ya da ret görme vardı. Onaylanma yeriydi. En güzelleri deyim yerindeyse NOBEL bile alabilirdi. Aşırı egemenlik ve kullaştırma beraberinde aşırı bir politizasyonu da getirmişti. Politizasyon ve askerileşme iktidar eksenli dünyanın vazgeçilmez meşru savunma aracıydı çünkü. Komünal yaşam emarelerinin parçalanıp fosilleştirilmesi başka türlü olamazdı. Ve masal artık çocukların uyku saatleri öncesi bir ninniydi. Çünkü orada gerçekte ananın binlerce yıllık hasreti gizliydi. Masallar çocukların inanmaması için uydurulmuş uyku ilaçlarıydı. Böylece anaların edebiyatı masal diye tanımlanarak edebiyat dünyasında da en alta itilerek güncelleştirilmemesi için gözden düşme yoluna çoktan girmişti. Oysa masallar ananın toplumsal ahlakı oluşturmasında uyuma öncesi çocuğa verilen günün son saatlerinin pedagojisiydi.

Eğer öncesizlik ve sonrasızlık yalnızca tanrıya mahsussa her şeyin bir öncesi de vardı. Ve masallar giderek günümüzde birer fantezi tatminlerin basit aracına dönüştürülen sözde bir güncelleştirmeye uğratılıp masala ilişkin edebiyat derslerinde birkaç cümle ile tanımlanmaya gidilmişse sorulmaz mı bunun öncesi neydi diye. Sinsice bir hırsızlama ile masal ve ninniler küçüklerin denilerek nitelik düşürülüşüne uğratılıyordu. Yarının büyükleri diye nutuklanan sözlerin sanki burada unutulduğunu görmemek mümkün mü? Öyleyse tez elden masallarda ele geçirilip yeniden resmiyete kavuşturulmalıydı. Böylece derslere nereden geldiği belli olmayan bir hilkat garibesi gibi bir masal tanımı konularak işin üstü hem örtülmeye hem de sahip çıkılmaya çalışıldı.Burada altı çizilmesi gereken şeyler var:

Masallar tarihsel duruşta neolitik yaşamın ilk edebi anlatımlarıdır. Ve ilk edebiyat türü olarak masalın yerini ve hakkını teslim etmek gerekir.

Ana yaratımı masallar edebiyatın en tatlı en çocuksu ve en günahsız anlatımıydı.

Resmiyetin asla uğrak yeri olmayan masal, edebiyat tarihinin en sistemli başlangıcını temsil eder. Orada kovuşturmalar yoktur. Hayal ile gerçek dün ile bugün, an ile tüm zamanlar iç içedir. Hiçbir basmakalıp edebiyat sınırına doğma ve edebiyat ahkâmcılığına yer yoktur. Edebiyat adına yapılan tanımlar ilk kez burada masalın dünyasında, ananın dünyasında var oluşa başladı. Kurgular, analizler, karakterler diyalektler monolog ya da diyoloğlar her şey hepsi ilk burada döllendi. Ana kucağında. Ana anlatımında. Ananın dünyasında. Gerçeklerle hayaller ilk burada mola verdi. Ütopyalar ilk burada dinlendi. Masal sözlüydü. Sözle başlamıştı. Orada ananın yarattığı ve yaratmak istediği dünyanın sırları keşfettiriliyor yeni nesillere devr ediliyordu.

Öyküler artık masallardan yarı resmiyete devletin kendisini var etmeye emeklediği zamanlara denk düşer. Yazıyla ilk ifade edilişin zamanıdır bu. Mitsel dünya kadın ve erkek yaşamlarının eksenlerde çatıştığı zaman zaman birlikte zaman zaman bir diğerinin baskın olduğu dahası kesin çizgilerle bir etkinliğin kurulmadığı dönemlerin edebiyat ürünüdür. Öyküler, İdeolojik kimlik olarak mitolojik çağların kadın erkek eksenli dünyanın tabletlerdeki ilk yansılarıdır. Masaldan oldukça etkilenmiştir. Dahası masalın yazılı düzeneğe geçirilişinin bir tezahürü gibidir. Kısadan hisseler olarak yaşanan çatışmalardan çıkarılan dersler olarak pedagojik donanıma katkılarını sunmaktadır. Öykü, Masal dünyası ile zalim dünyanın ortak paydasını kesiştirmektedir.

Zaman deli doluca akmaktadır. Erkek eksenli dünya insanda zalimlik ve ayartma adına ne varsa adım adım kendisini kurumlaştırmaktadır. Artık insan hayatına ve tarihine kahramanlar girmektedir. İnsanlığı yaratan yeni tanrılar, ölümsüzlüğü arayan kıskanç ve kibirli tanrılar, kent-iktidar-devlet-ordu ve sınırlarla yüceliğin kıstaslandığı yaşamlar: hile, kurnazlık, öldürmelerle insanlık tarihine giriş yapmaktaydı. İşte masallardan çıkmış, öyküleri yaşamış destanlar yazılmaya başlanmıştı. Yazının belki de ilk icadı destanlardı. Bir

başka deyişle hiyerarşik yaşamın ilk edebi ürünüydü. Çünkü kahramanların edebiyatıydı. Öylece bir tanım biçilmişti.Destanlar çatışmaların ve çatışmalarda yer alan kahramanların anlatımıydı.

Bir yanıyla erkek egemenlikli sistem

Ana yaratımı masallar edebiyatın en tatlı en çocuksu ve en günahsız anlatımıydı.

yazılı destanlarıyla kendisini var etmeye ve bu eksende bir toplumsal ahlak oluşturmaya başlamıştı. Masal dünyasından döllenmiş, öykülerle beslenmiş destan: kent kültürüyle yetişmiş ya da ona bulaşmış hiyerarşik toplumunun idollerini yaratmada zorlanmıyordu. Muhteşem ilk edebi eserler diye edebiyat tarihine nereden geldiği belirtilmeden başköşeye oturtulmuştu. İlk ve baş olduğu doğruydu. Sümer orijininin bundaki öncüllüğü de kesindi. Gerçek tıpkı masaldaki korkulan hayal kadardı. Masallardaki korkular hayal kurgu edilen zalim kahramanlardı. İşte onlar gerçeğin destandaki yaratılışlarıydı. Destanlar yaşam kahramanları olarak galipleri işlemişti. Yenilenler ise yenilmesi gerekenlerdi. Masalın yaratımları bir kahraman olmadılar hiçbir zaman. Destanları hiçbir zaman yazılmadı. Destanlara layık görülmediler çünkü. Destanlar erkeksi olmalıydı da ondan. Oysa destan tadını, akışını, kurgusunu kısaca tüm yeteneğini masal dünyasından almıştı. İlk kez orada anlatımla karşılaşmıştı. Ve destan bu anlamıyla masalın kent-hiyerarşik dünyasına kaçırılışıydı aynı zamanda. Tıpkı Sümer mitlerinin

Masallar tarihsel duruşta neolitik yaşamın ilk edebi anlatımlarıdır

antik yunana götürülüşü gibi. Orada devşirilişine, dönüşüme uğratılışı gibi. Oysa yaşamın yaratıcı, güzelleştirici, kurtarıcı kahramanları belliydi. Onlar yazılmalıydı. Ya da onlar da yazılmalıydı.

Anayla başlayan anlatım sanatı kendisini öğütlerde, ninnilerde, masallarda edebileşirken aynı zamanda doğal toplumun ideolojik kimliğini de oluşturmaktaydı. Bilme ve inanma buralardan başlayarak toplumsal ahlakı derinliğine geliştirmekteydi. Doğal toplumun edebi-kültürel ideolojik kimliği kendisini sözlü anlatımın şiirselliğinde ikna ettirip bellekleri ve ütopyaları insanlara aktarmaktaydı. Doğal toplum ile kent-devletçi toplum arasında ki çelişkiler ilk sözlü anlatım edebiyatında kendisini yansıtmıştı. Sözlü edebiyat adına yaratılıp aktarılanların şiirsel görkemi mutlaka içermeleri de ayrı bir özgünlüğü ortaya çıkarmıştı. Şiirin insana, doğaya özcesi bir bütün yaşama dair en güzel düşünce ve duyguları ifade edişinin getirdiği beğeni ve ağırlık onu tüm sözlü ve yazılı edebiyatın anlatım üslubuna yayılmasına ve içerilmesine götürmüştü. Ana öğütlerinde, ninnilerde bu şiirselliği görmek kolaydır. Dahası görmekten öte şiirsel olmakta ve ancak öyle olurlarsa öğüt ve ninni tanımına varabilirlerdi. Şiirler doğayla barışık, insanla barışık, insanın kendi kendisi ve kendisindeki en güzel olanlarla ifade ediş olmaktaydı. Zaten bu aynı zamanda doğal toplumun ideolojik kimliği değil miydi? Günümüzde bile insanlar şiiri tanımlarken en güzel duyguları, hisleri, düşüncelerini dile getirme olarak belirtirlerken bu şiirin kök damarlarının ne olduğunu bilmemizi de gerektirmiyor mu. Gerçekte şiiri yapan, onu şiirsellik tanımına ulaştıran güzelliklere dair en seçilmiş sözcükler vs olmuyor mu? Buradan yola çıkıldığında şiirsel dilin ilk doğal toplumda belirişinin ilk oluşunu kanıtlamak ayrı bir konu. Zaten öyledir de. Dikkat edilmesi gereken şiirsel dilin maddi ve zihniyet dünyasına ilişkin koşulların oluşumudur. Komünal yaşamın paylaşımcı karakteri sevgiye, aşka, kendisi olmaya dair özgünlüğünü dilde şiirle ifade edebilmektedir. Sözler şiirle başlamıştı. Şiirler sözleri anlamlaştırmıştı. Ve anlam yaşamın komünal içeriğinin şiire yansımasıydı.

Öyküler, İdeolojik kimlik olarak mitolojik çağların kadın erkek eksenli dünyanın tabletlerdeki ilk yansılarıdır.

Onbinlerce yıllık geçmişe sahip şiirin kolayca bir çırpıda insan yaşamından çıkarılışını formüle etmek insanlıkla ilgili umutların, insanlık geçmişiyle ilgili belleğin, insanlığın geleceğine ilişkin ütopyaların bitişinin alarm zillerinin çaldığı insanlarda öne sürülür ancak.

Mitolojik tabletlerde görülür ki, en değme krallar kendilerini ifade ederken şiiri kullanmayı, şiirsel olmayı temel almışlardır. Daha sonraki teolojik evrelerde de ayetler şiirsel olabildiği kadar etkili olabilmişlerdir. Öyledir i denebilir ki tüm kutsal kitaplar kendi boyutunda şiirsel bir akışı içermekte ve bir yanıyla teolojik bakışın insana ait tarihinin edebi ideolojik eserleri olmaktadırlar. Yine bu kutsal kitaplarda sadece edebi dil olarak şiir değil, aynı zamanda masal ve öykülerde anlatılmış, destansı kahramanlar yaratılmıştır.

Erkek egemenlikli kent-devletçi toplumun zihniyet dünyası her ne kadar kendi ekseninde kendi varoluşunu yaratmaya çalışmaktaysa da kadını tüm kendi edebi ideolojik kimliğinde Havvalaştırılmış, ayartılmış olarak ısrarla konu etmiştir. Binlerce yıllık uğraşından sonra kendisine uygun olan kadını, karı olarak, metres olarak, fahişe olarak vb tanımlayarak onu da yaratmıştır. Binlerce yıllık insanlık geçmişiyle paralel sevgi ve aşk kavramlarını da ele geçirerek sisteme uygun benzeştirerek kendi edebi dilini ve argümanlarını da oluşturmuştur. Doğal toplumun yaratımı edebi dil, kültür, anlatım ve türleri hoyratça sahiplenerek edebi kültürel ideolojik geçmişi kendilerinden sonra başlatmayı benimsetmişlerdir. Kent-devletçi toplumun yaratılan olanaklarını da kullanarak, her şeyin ilki, yaratanı, olmayı belletmişlerdir. Oysa bu dünyada anlatılması gereken, yazılması gereken ağırlıklı bir çoğunluk vardı. Onlar ne yaşıyordular. Hayalleri nelerdi. Kimin umurundaydı ki. Resmi-kent-devletçi toplumun zihniyeti kendi edebi-kültürel ideolojik kimliğini insanlığa Rönesans ve aydınlanma olarak kavratmıştı. Gerçek yaratım sahiplerine yeni ve başka adlar bulunmuştu. Karakterleri de bu adlara göre tanımlanıyordu. Resmi görüşler ve resmi kişilikler.. soylular, secereliler, şuralılar, buralılar, tabiî ki kentliler.. Kentlerinde sorunları vardı. Kent dışı olanlar, soylu olmayanlar, resmiyetten uzak olan yerliler, kırsal kökenliler vs. kentleri bozanlardı bunlar. Resmiyete gelmeyenler. Kul görevini bile algılamada geri olanlar…bir evde, bir odada sürü gibi yaşayanlar.. hayvanlarla ağaçlarla, toprakla iç içe yaşayanlar…öyledir ki kent soylular denmemişti boşuna..

Asla ve hiçbir zaman kabul edilmeyen büyük bir çoğunluk vardı kent-devletçi resmi toplumun edebi-kültürel ideolojik kimliğinde. Her zaman büyüklerin, soyluların lutfunun, sadakasının verilmesi gereken yoksullardı bunlar..

Bütün kötülüklerin kaynağı da bunlardı. Tüm isyanların.

Sistemin potansiyel suçluların ana kaynağı bunlar, kent varoşlarındakilerdi….

Sistemin edebi-kültürel ideolojik kimliğinde bunlar ele bakanlar, yere bakanlar, gayri meşru işlere koşanlar, ıslah edilmesi gerekenler, bağışlanmaya muhtaç olanlar üzerinden tanımlanmıştır. Devşirmelerde örnek kişilikler gösterilerek adaletli ve eşitlikçi görülmeye çalışılmıştır. Nüfusu çok olan ancak varoluşu yok olmayla karşı karşıya olan gerçeklik..

Anayla başlayan anlatım sanatı kendisini öğütlerde, ninnilerde, masallarda edebileşirken aynı zamanda doğal toplumun ideolojik kimliğini de oluşturmaktaydı.

Tüm bunlar öyle sıradan tanımlar değil kuşkusuz. Ne var ki insanlığın zihninde kavram olarak kodlanmaktan kurtulamamışlar. Çünkü bu bir ideolojik bakışın kendisidir. Bu kötüler arasında bir soylu yiğidin kurtardığı kızlarda yok değil hani.

Şefkat ve merhamet soyluya, kentliye, devlete aittir… Sistem her tarafı kuşatmıştır. Ya yalnızlığı seçip kendince var olacaksın ya da kent-devletçi resmi ideolojinin kırıntısında yaşamını sürdüreceksin. Hayaller, ütopyalar bunu dikkate almak zorundadır. Sonuçta yaşam bir ideolojik kimlik tercihidir….

Bir rüya gördüm ...

Jehat Bertı

Uyku mahmurluğundaki gözlerini kırpıştırarak, "biliyor musunuz, bir rüya gördüm. Rüyamda bir çiçek açıyordu. Ve çiçeğin içinde bir bebek uyuyordu," diyor uykudan yeni uyanmış bir bayan gerilla.

Öylesine.

Biz oturmuş diğer gerillalarla sohbet ediyoruz. O birden geliyor ve rüyasını söylüyor.

Rüya, bir yerde,Bir rüya gördüm… insanın kendi dünyası. Belki de en gizli dünyası. Ama bu en gizli dünyayı, hiç bir kaygı duymadan, hiç sıkılmadan o anda yanı başında bulunan insanlarla paylaşabiliyorlar.

Dijital teknolojinin sanal dünyasında yaşayan insanların rüya görme, rüyalarını hatırlama, hele hele bunu çevresindeki insanlarla paylaşma alışkanlığı ya da, böyle bir ihtiyaç hissetmesi pek karşılaşılan bir şey değil.

Hatta içinden geldiğim batı toplumunda, neredeyse, insanların rüya görme gibi bir yetenekleri olduğunu bile unutmaya başlamıştım.

İnsanların kendi iç dünyalarında kaybolup gittikleri, bir halk deyimiyle, 'beleşe kimseye günahlarını bile vermedikleri', her şeyi alıp sattıkları ama hiç bir şeyi paylaşmadıkları, yalnız insanların kalabalık dünyasında bir insanın rüyalarına insanları ortak ettikleri düşünülebilecek bir şey bile değil. İşte, dağlıyı farklı kılan özelliklerinden belki de en güzeli.

Aynı dünyada yaşıyorlar. Dünyalarını birbirleriyle paylaşıyorlar. Bir insanın rüyalarını paylaşabileceği kaç kişi olabilir?Belki bir, belki hiç!Ama burada rüyalar herkesle paylaşılıyor, her şey gibi, daha doğrusu hemen hemen her şey gibi.Bencillik duygusu buralarda en kötü şey, en yanlış şey, en ayıp şey.

Ben olmak, kendin olmak her şey.

İnsanların hem bu kadar kendileri oldukları, hem de bu kadar herkese ait olabildikleri bir gerçeği anlamak çok zor.

Dünyaları o kadar zengin ve o kadar kendilerine ait ki, neredeyse herkesin ayrı bir dünyası var. Ama bu ayrı dünyalar çoğu zaman o kadar içice karışıyor ki, karşınızda birçok dünyadan oluşan tek bir dünya görüyorsunuz. Dağlılara en çok yakışan ve en sevdikleri şeylerden biri de bundan olsa gerek, gökkuşağı.

Ne zaman dolsalar, hemen Nisan bulutları gibi boşalıveriyorlar.

İlk gördükleri ovaya, dağa, dağlıya yağıveriyorlar. İnsan, bazen bu kadar kendisini paylaşan insanların kendilerine ait bir şeyleri olup olmadığı ya da, olması gerekip gerekmediğini sormadan edemiyor. Bir sohbetimizde paylaşma üzerine tartışıyorduk. Yaşlı bir gerilla, "Biz, her şeyimizi birbirimizle paylaşabiliyoruz. Bedrettin`in deyimiyle, 'yârin yanağından gayri her şeyde ortak.'Yani dostum, dağlar çağımızın Ortaklar'ı.

Biz her şeyimizi birbirimizle paylaşıyoruz. Ama, şunu hiç bir zaman unutmuyoruz; insanın herkesle paylaşacağı şeyler vardır. İnsanın birçok insanla paylaşacağı şeyler vardır. İnsanın tek bir insanla paylaşacağı şeyler vardır.

Paylaşmanın insanı zenginleştirip çoğalttığını hiç unutmuyoruz.

Ama şunu da çok iyi biliyoruz ki; her insanın kendisiyle bile paylaşamayacağı şeyler vardır. Eğer onu yaparsa biter. Sınırlarımızı iyi biliyoruz. Sınırsızlık dünyasında en büyük özgürlük, birbirinin dünyasını yok etmeden, kirletmeden paylaşabilmektir," demişti.

Sınırları, gökkuşağının içindeki renkler arasında bulunan mükemmel ve görünmez sınırlar. Hiç kimsenin görmediği, herkesin bildiği, hiç kimsenin aşmadığı yok sınırlar.

Birbirleriyle sınırlarını da paylaşıyorlar

sınırsızlık içinde.

Daha önce de fark etmiştim, görmüştüm, yazmıştım: Hepsi aşık.

Zaten dağ felsefesi, dağlı felsefesi en güzel aşk arayışının felsefesi.

Tek şart, yiğitçe olsun; İçinde ihanet olmasın. İkiyüzlülük, riya olmasın. Topraktan ve insandan kopuk olmasın. En önemlisi de, içinde hükmetme olmasın. Her şeyi paylaşma olsun. İnsanın en ağır yükü, sadece bir kişiyle paylaşabileceği yükü, paylaşabilecek kişiyi bir türlü bulamamasıdır. Herkesle paylaşılan, zaten paylaşılıyor. Hiç kimseyle paylaşılamayacak olan, zaten yük değil.

Ya o kişi?

İşte, arayışın bir yönü de bu olsa gerek.

Israrla bunu bulmaya çalışıyorum. Gazetecilik merakı mı, kendimi ve onları en gizli dünyalarına varana kadar tanıma istemi mi, bilemiyorum.

Hepsi bu kadar birbirininken, bir kişiye ait olamayacaklarına inanıyorum.

Ama, ya o yük?

Nasıl taşınıyor?

Ya da onların böyle bir yükü var mı?

Kendilerini bir davaya adamış insanların böyle bir şeyden uzak olduklarını düşünüyorum. Ama bu bana pek gerçekçi gelmiyor. Bunun için bazı kişilerle paylaşılabilecek bazı şeyleri paylaşıyorum. Bu kişiler, böyle bir yüklerinin olduğunu söylüyorlar çoğunlukla. 'O kişi', çoğunda henüz bir arayış. Bulanlar var, bulamayanlar var.

Bulanların yükü daha da ağır.

Tuhaf.

Paylaşmanın getirdiği sorumluluklar var.En ağır yük; gereklilikler, öncelikler, liyakat. Ve bunların toplamı yiğitlik.

Bazılarından biri,

"Aşk mı?" diyor.

"En güzeli, en zoru, en zorlusu.

Çıta yüksek; Ya Beritanca, ya da hiç!

Olmasa olmaz. Olursa Beritanca…

Var mı? Var.

Kim mi?

Herkes biliyor.

Bilmesi gereken O.

Senin hiç bir gazetecilik tekniğin bunu bilemez. Bunu bulabilirsin.

Bulamazsan olmadığından değil, bulamadığındandır.

Akıl yetmez buna.

Bu bilinmez. Duyulur.

Göğsünün sol yamacındaki o cevher hala sönmemişse bulursun.

Sönmüşse bitmiştir.

Duramaz gidersin.

Gidemiyorsan arıyorsun.

Arıyorsan bulursun.

Bulursan özgürsün.

Özgürsen git.

O zaman kalırsın," diyor.

Sonra gülümsüyor,

"Şiir yazıyor musun?" diyor.

"Acemice," diyorum.

Gülümsüyor.

"O zaman yaşıyorsun," diyor.

Gülümsüyorum.

Gözlerimin içine bakıyor,

"Biliyor musun?" diyor.

"Bizimkilerin hepsi şair. Ve yiğit…"

Bakıyorum.

Anlıyorum.

Ama yetmiyor.

Yine, gülümsüyor,

"Ya sen?" diyor.

Ne diyeceğimi bilemiyorum.

"Bilmem," diyorum.

"O zaman biliyorsun," diyor.

Bilmece gibi konuşuyoruz.

Sonra birden aklıma sır geliyor.

Gerilla bir sır.

Arapça güzel bir söz var; 'mahrem!'

Anlıyorum ki, biz, aslında paylaşılabilecek her şeyi paylaşmışız.

Mahremi olan mahrum olmaz.

Şiir dili, sır dili.

Şiirsiz aşkı anlatamıyoruz.

Onlar hep şiir yazıyorlar.

Ben mi?

Baksanıza, yazılarım bir acayip olmaya başladı. Acemileştim.

Geçen gün yine bir dağlıyla olmadık şeyler üzerine, olmadık sohbetler yapıyorduk. Laf dönüp dolaşıp yazılara geldi.

"Senin yazılarının dili değişmeye başlamış. Edebiyata mı merak sardın? Yoksa gazeteciliği bırakıp şair mi olmaya karar

verdin? Mesleğini kaybetmeden bu dağ başlarında git artık," diyor.

Şaşırıyorum. Oysa ne çok sevdim dağları. Bunu kendisine de söylüyorum. "Onun için diyorum ya," diyor.

Devamını getirmiyor.

Bakıyor ve gülümsüyor.

Konuşmadan her şeyi anlatabilmenin dilini öğrenmişim. Kelimeleri aşan şeyleri, kelimelere sığdırmaya çalışmanın çiğ bir şey olduğunu öğreniyorum.

Son günlerde çok rüya görmeye başladım. Ama bir türlü rüyalarımın sonunu hatırlayamıyorum.

Rüyalarımı paylaşmayı öğrendim. Ama anlatacak tam bir rüyam yok.

Rüyalarımda hep bir şeyler arıyorum. Bunu paylaşıyorum. Bir rüya tabircisi,

"Senin rüyaların çok erkek. Biraz kadın gibi düşünmeye başlarsan, daha güzel rüyalar görebilirsin.

O zaman anlatabileceğin rüyalara sahip olursun.

Sen çok utangaçsın. Ama yanlış şeyden utanıyorsun.

Doğru şeyden utanmayı öğrendiğin zaman, rüyalarını utanmadan anlatabilirsin," diyor. Ve bana bir rüyasını anlatıyor. Hiç utanmadan, sıkılmadan. Dostça.

"Gece ve ay var," diyor.

Kendimi tutamıyorum. Gülümsüyorum.

"Ne oldu?" diyor.

"Bir çok yazıma böyle başlıyorum," diyorum. Gülümsüyor.

"O zaman uyar," diyor.

Uyuyor.

"Gece ve ay var.

Akan bir dere, yakamozlar, insanı çıldırtan bir dans müziği. Suyun içinde dans ediyorum.

Sadece biri var. Ama sanki bütün dünya beni izliyor. Ve ben, hiç bir sıkılma ve utanma duygusu yaşamadan içimden geldiği gibi dans ediyorum," diyor.

Anlam vermeye çalışıyorum. İçinde anlam arıyorum.

Yüzünde muzip bir ifade var.

Utanıyorum.

O da utanıyor.

Ay ışığında dans eden bir dağlının en güzel duygusu, utanmamak.

Ve en güzel duygusu, bunu anlatırken utanmak.Ben de utanıyorum.

Ayıp şeyler paylaşıyoruz.

Oysa dağda dağlılar rüyalarını paylaşıyorlar. Birisinin rüyası hepsinin rüyası.

Hepsinin rüyaları birisinin rüyası.

Herkese ait olan, bir kişiye ait rüyalar.

Rüyalarında çoğu zaman en sevdikleri kişinin başına kötü bir şey geldiğini gördüklerinde korkuyorlar.

Bunu bütün dünyaya haykırır gibi sadece bir kişiye söylüyorlar. Dünyaya ait bir kişilik rüyalar görüyorlar.

Yaz günü Temmuz`da, yıldızların altında serin rüyalar görüyorlar.

Rüyadan da güzel rüyalar. Serin.

Ve Eylül`de kışın kendisini hissettirdiği sabah ayazında, batan ayın kızıl ufkunda sımsıcak ayrılık rüyaları görüyorlar.

Ayrılığın en zor vaktinde, ayrılma gücünün sıcaklığı.

Ve Eylül`den sonra Ekim, Beritan ayı.

Herkes rüyalarında Beritan.

Herkesin rüyasında Beritan.

Beritani rüyalar görüyorlar.

Aşk mı?

Beritan`in günlüğü.

Günlük tutuyorlar.

Rüyalarını yazıyorlar.

Aşklarını.

Ve vasiyet ediyorlar.

Yüreklerinin en mahrem köşelerini namahremlerine sunulmak üzere yoldaşlarına bırakıyorlar.

Bir kişilik yürekleri yiğitliğin liyakatinde çocuklarına masal oluyor.

Kendileri efsane…

Hiç anlatılmayan bir kişilik duygular herkesin dilinde şimdi.

Biliyorlar ki yiğitçe olursa, utanılacak hiç bir aşk, saklanılacak hiç bir sır kalmaz.

Tek utanç, yiğitliğe halel getirmek.

Bir Eylül vakti, sabah ayazında, söğüt ağaçlarının altında kıvranmış uyuyorum.

Ayaz var. Üşüyorum.

Bir rüya görüyorum; gece ve ay var…

Yüreğim ısınıyor.

Tuhaf: Bir kişilik rüyaları herkes görüyormuş. Paylaştıkça ne kadar da benzeşiyoruz birbirimize.

Ve paylaştıkça, ne kadar çoğalıyoruz. En uzak olduğumuz zamanlarda ne kadar yakın olabiliyoruz birbirimize.

Ayrılıklar ne kadar da yakınlaştırıyor bizi. Dağlılardan ay vaktinde kavuşmanın ve ayrılmanın olmadığını öğreniyorum.

Eğer geceyse ve ay varsa, bir dere akıyordur dağların bir yerlerinde.

Ve bir melodi.

Ve bir dağlı dans ediyordur suyun üzerinde. Yakamozlanan saçlarına rüyalar konuyor.

Siz bir kenarda oturmuş seyrediyorsunuz. En çok seyrine doyulmaz rüyalar armağan ediyorlar. Ondan da öte, rüya görmeyi bahşediyorlar size. Gecenin geç bir vakti.

Yazı yazıyorum.

Bir ara önümdeki ekranda yazılar siliniyor. Bir dere akıyor.

Müzik arşivimde olmayan bir melodi çalıyor. Ve çektiğim hiç bir fotoğrafta ve bütün fotoğraflarda hep gördüğüm bir dağlı, parmak uçlarında yakamozdan yakamoza sekerek dans ediyor.

Kendi kendime gülümsüyorum.

"Galiba durumum iyi değil", diyorum.

Gözlerim açık, rüya görüyorum.

Bilgisayarımı kapatıp dışarı çıkıyorum.

Dışarıda bütün heybetiyle pırıl pırıl bir ay. Kampımızın ortasından akan dere.

Derede yakamozlar. Etrafıma bakıyorum, kimse beni görecek diye tedirgin oluyorum. Biraz da utanıyorum.

Oysa sadece gece ve ay var…

Ve derede sadece yakamozlar.

İçimden dans etmek geliyor.

Ben mi?

Dans?

Galiba çok rüyalara kaptırdım kendimi.

Dağlılar rüyalarını paylaşmayı seviyorlar. Ben de yazmayı...

Ne yapalım, bir gazeteci rüyalarını kiminle paylaşabilir ki, okuyucularından başka…

DAĞDA BULUŞAN SESLER

Yıkık kentlerden geliyorum
barikatlarda bıraktım sesimi
yalın ayak simit satan çocukların
gözlerinde bıraktım sesimi
dağlara taşıdım mahsun gülüşlerini...
Yıldızsız gecelerden geliyorum
çamurlu sokaklardan
yoksul gece kondulardan
kurşun gibi geçerdik
kavgaya çağıran türkülerimizi
işçilerin sofrasına bıraktık...
Anaların kanayan yüreğinden geliyorum
nasırlı ellerine bıraktım sesimi
akan gözyaşları özlem çiçeğidir
açar hasret renginde, kavga renginde
ve kavuşmanın gökkuşağı renginde...
Halkımızın yürüyüşünden geliyorum
zulme inat, karanfiller gibi
karanlıkta boy veren
sıkılmış yumruklarda bıraktım sesimi
umutlarını mevziye taşıdım...
ey yıkılmış kentler!..
Yıldızı çalınmış geceler
yoksulluk mahkumu işçiler
ey! acılı analar;
kulak verin dağlara
kaynağına ulaşan bütün sular gibi
sesi iz, sesi izle birleştirecektir.

4 Mart '96 Cudi Tepesi Zap
Şehit Hamza Yavuz

KOMÜNAR
Yaşayan Değerdir